

Vliv dotací EU na rozvoj cestovního ruchu v oblasti turistické destinace Jeseníků

Diplomová práce

Vedoucí práce:

JUDr. Michaela Poremská, Ph.D., LL.M.

Bc. Kamila Suchánková

Brno 2015

Děkuji vedoucí diplomové práce JUDr. Michaele Poremské, Ph.D., LL.M. za odborné vedení, poskytnuté konzultace, užitečné rady a vlídný přístup. Dále děkuji paní Mgr. Martině Rabušicové a Ing. Andree Závěšické za poskytnuté konzultace a informace, které byly využity ve vlastní práci.

Prohlašuji, že jsem tuto práci: **Vliv dotací EU na rozvoj cestovního ruchu v oblasti turistické destinace Jeseníků** vypracovala samostatně a veškeré použité prameny a informace jsou uvedeny v seznamu použité literatury. Souhlasím, aby moje práce byla zveřejněna v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách ve znění pozdějších předpisů, a v souladu s platnou *Směrnicí o zveřejňování vysokoškolských závěrečných prací*.

Jsem si vědoma, že se na moji práci vztahuje zákon č. 121/2000 Sb., autorský zákon, a že Mendelova univerzita v Brně má právo na uzavření licenční smlouvy a užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 Autorského zákona.

Dále se zavazuji, že před sepsáním licenční smlouvy o využití díla jinou osobou (subjektem) si vyžádám písemné stanovisko univerzity o tom, že předmětná licenční smlouva není v rozporu s oprávněnými zájmy univerzity, a zavazuji se uhradit případný příspěvek na úhradu nákladů spojených se vznikem díla, a to až do jejich skutečné výše.

V Brně dne 21. prosince 2014

Bc. Kamila Suchánková

Abstract

SUCHÁNKOVÁ K., The influence of European grants on the development of tourist trade in the touristic area „Jeseníky“. Diploma thesis. Brno 2015.

The diploma thesis deals with the European grants and their influence on the development of tourist trade in the touristic area „Jeseníky“. The theoretical part is focused on the introduction of social and industrial cohesion policy, the explanation of all terms concerning this policy, its implements and programme documents. Furthermore requirements of application for European grants are hypothetically described. Last but not least terms from the tourist trade are explained. The practical part is concerned with the project – Cross-country skiing in the area „Jeseníky“. In this part there are analyzed three phases – preparation, realization and operation. In the framework of these three steps the association „Jeseníky“ - tourism trade association which is introduced as the European grand applicant as well as the destination „Jeseníky“ as the place for the realization of the project. On the basis of SWOT analysis of the area, another possibility for use European grants in the term 2014-2020 is suggested and that is the project that would be extension of the project Cross-country skiing in the area „Jeseníky“.

Keywords

European Union regional and structural policy, European funds, projects donated from EU funds, application for EU funds, tourist trade, Jeseníky – tourism trade association, cross-country skiing in the area „Jeseníky“.

Abstrakt

SUCHÁNKOVÁ K., Vliv dotací EU na rozvoj cestovního ruchu v oblasti turistické destinace Jeseníků. Diplomová práce. Brno, 2015.

Práce se zabývá dotacemi z fondů EU a jejich vlivem na rozvoj cestovního ruchu v turistické destinaci Jeseníků. V teoretické části je nastíněna problematika Politiky hospodářské a sociální soudržnosti, vysvětleny koncepty týkající se této politiky, jejich nástrojů a programových dokumentů. Také jsou zde popsány náležitosti žádosti o dotace z EU a objasněny pojmy z oblasti cestovního ruchu. V praktické části jsou analyzovány realizační, provozní a operační fáze projektu „Běžecké lyžování v Jeseníkách – Jesenicko“, v rámci nichž je představeno sdružení Jeseníky – sdružení cestovního ruchu, jako žadatel o dotaci a destinace Jeseníků jako místo realizace projektu. Na základě SWOT analýzy destinace je potom navržena další možnost využití dotací v programovacím období 2014-2020 a to projekt, který by navazoval jektu Běžecké lyžování v Jeseníkách.

Klíčová slova

Politika hospodářské a sociální soudržnosti, fondy EU, projekty dotované z fondů EU, žádost o dotace z EU, cestovní ruch v destinaci, Jeseníky, Jeseníky – sdružení cestovního ruchu, Běžecké lyžování v Jeseníkách.

Obsah

1	Úvod	11
2	Cíl práce	13
3	Metodika práce	15
4	Teoretická část	16
4.1	Politika hospodářské a sociální soudržnosti	16
4.1.1	Regionální politika EU	17
4.1.2	Strukturální politika EU.....	20
4.2	Nástroje realizace politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti .	21
4.2.1	Strukturální fondy.....	21
	Evropský fond pro regionální rozvoj.....	23
	Evropský sociální fond	23
4.2.2	Fond soudržnosti.....	24
4.3	Programové dokumenty politiky hospodářské a sociální soudržnosti.....	25
4.3.1	Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost	25
4.3.2	Národní rozvojový plán	25
4.3.3	Národní strategický referenční rámec	26
4.3.4	Operační programy	27
4.4	Projekty dotované z fondů EU.....	31
4.4.1	Investiční a neinvestiční projekty.....	31
	Investiční (tvrdé) projekty.....	31
	Neinvestiční (měkké) projekty.....	32
4.4.2	Individuální a grantový projekt.....	32
	Individuální projekt.....	32
	Grantový projekt.....	32
4.5	Žádost o dotace ze strukturálních fondů EU.....	32
4.5.1	Žadatelé o projekt	32
4.5.2	Projektový cyklus.....	34

4.5.3	Projektová výzva	34
4.5.4	Projektový záměr	35
4.5.5	Projektová žádost.....	36
4.6	Cestovní ruch	37
4.6.1	Politika cestovního ruchu	38
4.6.2	Politika cestovního ruchu v rámci EU	39
4.6.3	Cestovní ruch v destinaci	40
5	Praktická část	42
5.1	Projekt běžecké lyžování v Jeseníkách - Jesenicko.....	42
5.1.1	Žadatel o projekt - Jeseníky – sdružení cestovního ruchu	43
	O sdružení.....	44
	Struktura organizace.....	44
	Poslání sdružení.....	45
	Integrovaný plán rozvoje území Jesenicko s Šumpersko.....	46
5.1.2	Místo realizace projektu - Jeseníky	46
5.1.3	Cílové skupiny projektu.....	48
5.1.4	Cíl projektu	49
5.1.5	Rizika projektu	51
	Technická rizika	52
	Marketingová rizika.....	52
	Legislativní rizika	53
	Finanční rizika	53
5.2	Fáze projektu	54
5.2.1	Přípravná fáze projektu.....	54
	Výzva 55	
	Projektová žádost.....	56
5.2.2	Realizační fáze projektu.....	58
	Výběrová řízení	59
5.2.3	Provozní fáze projektu	60
5.3	Rozpočet a financování projektu.....	60
5.4	Zhodnocení projektu.....	62

5.5	Možnosti využití dotací v programovacím období 2014 – 2020	67
5.5.1	Program rozvoje venkova	69
5.6	SWOT analýza regionu Jesenicka	71
5.7	Projekt Farma v rámci běžeckých lyžařských tras	75
5.7.1	Místo realizace projektu	76
5.7.2	Cílová skupina projektu	77
5.7.3	Cíl projektu	78
5.7.4	Orientační rozpočet projektu	78
6	Diskuze	82
7	Závěr	84
8	Literatura	86
9	Přílohy	90

Seznam obrázků

Obr. 1	Počet návštěvníků podpořeného zařízení	65
Obr. 2	Počet návštěvníků turistické oblasti	66
Obr. 3	Tabule s mapou umístěná na běžecké trase v Jeseníkách	90
Obr. 4	Běžecké trasy v Jeseníkách	90
Obr. 5	Turistické značení běžeckých tras v Jeseníkách	91
Obr. 6	Běžecké trasy v Jeseníkách	91

Seznam tabulek

Tab. 1	Hodnoty nastavených indikátorů	51
Tab. 2	Technická rizika projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách	52
Tab. 3	Marketingová rizika projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách	52
Tab. 4	Legislativní rizika projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách	53
Tab. 5	Finanční rizika projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách	53
Tab. 6	Rozpočet projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách - Jesenicko	61
Tab. 7	Plánovaný a reálný rozpočet projektu	62
Tab. 8	Návštěvnost 2011	64
Tab. 9	Návštěvnost 2012	64
Tab. 10	Návštěvnost 2013	64
Tab. 11	Programy období 2014-2020	68
Tab. 12	Výdaje na rekonstrukci ubytovacího zařízení	79
Tab. 13	Doplňující výdaje projektu na úpravu okolí zařízení	80
Tab. 14	Souhrnné výdaje projektu	80

1 Úvod

Vstup České republiky do Evropské unie v roce 2004 znamenal pro ČR, jako pro členský stát, mnoho nových povinností, odpovědností, ale také i výhod. Především se jednalo a stále jedná o možnost využívání finančních prostředků z unie. Snahou Evropské unie je samozřejmě její hospodářský vývoj a světová konkurenceschopnost, proto musí být celistvá a rozdíly mezi členy minimální. Proto dochází k této finanční podpoře, jež se uskutečňuje s cílem snižování především ekonomických a sociálních rozdílů mezi jednotlivými členskými státy EU.

Snahou o minimalizaci rozdílů mezi jednotlivými regiony se zabývá politika hospodářské a sociální soudržnosti. Finanční pomoc nebo také finanční prostředky z Evropské unie se uskutečňují prostřednictvím strukturálních fondů, které jsou nástrojem této politiky. Čerpání z těchto fondů probíhá v rámci programovacích období.

Dotace z evropských fondů jsou v současné době využívány k různým účelům. Mnoho aktivit, ať již investičních či neinvestičních, mají možnost vzniknout právě díky těmto příspěvkům. Cílem využití dotací bývá rozvoj podnikání, zvýšení zaměstnanosti a mnoho jiných. Souhrnně je to snaha o jakýsi vývoj, rozšíření, zlepšení, posun z bodu, kde se nacházíme k bodu, kde bychom se nacházet chtěli.

Žadatelem o projekt se může stát škála subjektů, od jednotlivce, který podniká až po velké korporace. O podporu mohou žádat soukromé firmy, státní firmy, neziskové organizace. Liší se tím i důvod snahy o dotaci. Finanční podpora z EU se může stát záchranou možností, jak může organizace dosáhnout toho, čeho chce. Získávání financí z fondů otevírá dveře k uskutečnění dlouhodobých cílů, žadatelé o projekt mají možnost začít s podnikáním, využít svůj potenciál, realizovat své plány, uplatnit se na trhu i přesto, že nemají v dané době dostatek svých vlastních prostředků. Tímto zde vzniká prostor pro zaměstnávání nových pracovníků, což vede ke snižování nezaměstnanosti.

Dotací ze strukturálních fondů, je tedy samozřejmě možno využít i v oblasti cestovního ruchu. Cílem každého regionu v rámci ČR je jeho udržitelný rozvoj. Regiony se snaží se o přilákání a udržení návštěvníků, kterým tak musí nabízet kvalitní služby, aby byly návštěvníci spokojeni a mohli tak doporučit region dále. Rozvoj turistických oblastí přináší finanční prostředky díky zvyšujícímu se počtu návštěvníků, kteří se v oblasti ubytovávají, stravují a platí za další služby v rámci cestovního ruchu. Každá destinace se snaží přilákat turisty na své silné stránky. To znamená, že se liší nabízené služby, nabízené aktivity, cílové skupiny návštěvníků v dané oblasti. Rozvoj cestovního ruchu jednotlivých destinací vede k celkovému rozvoji cestovního ruchu v ČR.

Situace cestovního ruchu v rámci České republiky je samozřejmě těžší, protože ČR nedisponuje turisticky atraktivními klimatickými podmínkami, tzn., chybí zde moře, alpy. Z tohoto důvodu je složitější jak přilákat zahraniční klientelu, která dává v létě přednost mořským oblastem a v zimě alpským, tak si udržet domácí turisty, kteří vyhledávají rovněž tyto destinace.

Cestovní ruch je však silným nástrojem rozvoje konkurenceschopnosti regionů. Proto jak drobní podnikatelé, tak velké organizace využívají zdrojů z EU k podpoře své nabídky služeb, rozvoje infrastruktury, atd.

Práce se zabývá konkrétním projektem, který byl realizován za účelem zvýšení cestovního ruchu v oblasti turistické destinace Jeseníků. Tento projekt byl spolufinancován ze strukturálních fondů EU a to v rámci programovacího období 2007-2013. Snahou je ukázat právě na tomto konkrétním projektu, jak v praxi probíhá žádost o finanční prostředky, realizace projektu a jak v konečné fázi dotace ovlivňují stanovený cíl projektu. Návrhem vlastního projektu v závěrečné části práce dochází k praktické ukázce možnosti využití dotací EU k rozvoji cestovního ruchu v Jeseníkách v nadcházejícím programovacím období 2014-2020.

2 Cíl práce

Hlavním cílem práce je zjištění vlivu dotací ze strukturálních fondů na rozvoj cestovního ruchu turistické destinace Jeseníků, a to prostřednictvím konkrétního projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách, který byl realizován v rámci programovacího období 2007-2013. Bude sledován vliv finančních prostředků na zkvalitnění služeb a na konečný počet návštěvníků dané destinace.

Aby bylo dosaženo hlavního cíle, musí se stanovit cíle dílčí, které k tomu hlavnímu povedou. V práci bude sledován projekt Běžecké lyžování v celém jeho průběhu. Právě analýza jednotlivých fází projektu je náplní dílčích cílů. Jedná se tedy o praktické představení konkrétního projektu.

V teoretické části práce bude nejprve vysvětlena podstata fondů EU, ze kterých jsou dotace čerpány. Budou zasazeny do kontextu Politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Aby byly informace lépe uchopitelné, budou vysvětleny základní pojmy v rámci kapitol o politice hospodářské a sociální soudržnosti, nástrojích této politiky, programových dokumentech. Dále budou teoreticky zaznamenány náležitosti projektů dotovaných z fondů EU a popsány jednotlivé kroky žádosti o dotace.

V konečné části teorie budou pro pochopení objasněny informace, které se týkají cestovního ruchu a politiky cestovního ruchu.

V praktické části práce se potom využijí teoretické poznatky, které budou využity k analýze konkrétního, realizovaného projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách. Bude představena organizace Jeseníky – sdružení cestovního ruchu, coby žadatel o dotace a destinace Jeseníků, jakožto místo realizace projektu. Budou popsány jednotlivé fáze projektu od žádosti až po jeho realizaci, které se doplní o možná rizika. Nebude chybět vysvětlení, proč zrovna tento projekt a jeho zaměření se na zvolenou cílovou skupinu. Dojde k porovnání požadovaného záměru projektu na jeho začátku s výsledným cílem na konci a to pomocí graficky zpracovaných dat ohledně návštěvnosti destinace. S ohledem na zjištěný výsledek projektu a jeho vlivu na počet návštěvníků destinace budou vyvozeny další kroky.

Závěrečná část bude věnována návrhu možnosti dalšího využití dotací v programovacím období 2014-2020, který by navazoval na specifický cíl projektu Běžeckého lyžování, „oživení dosud neznámých míst území, jimiž trasy prochází“.

Na základě SWOT analýzy oblasti Jesenícka dojde k navržení a bližší specifikaci projektu obytné farmy v oblasti Jeseníků, jakožto navazující projekt běžeckých tras s cílem zvýšené návštěvnosti destinace.

Dílčí cíle vedou k pochopení problematiky dotací ze strukturálních fondů, která je potom znázorněna praktickým příkladem již realizovaného projektu a návrhu jeho navázání. Žadatelem v případě této práce je dobrovolné sdružení, které má zdroje k financování svého hospodaření kromě dotací z členských příspěvků, příjmů z vlastní činnosti, subvencí a darů.

V práci je prakticky vysvětlen poměrně rozsáhlý projekt, na který byly použity prostředky ve výši několika milionů korun. Hlavní cíl práce má tedy ukázat, zdali byly prostředky využity efektivně a bylo dosaženo záměru projektu. Na základě

---

tohoto faktu budou realizovány kroky vedoucí k ukázce možnosti dalšího využití dotací v programovacím období 2014-2020 s ohledem na podporu cestovního ruchu.

3 Metodika práce

Pro splnění dílčích cílů práce, které povedou k naplnění cíle hlavního, budou v práci použity následující metody.

Pro pochopení problematiky, se kterou bude reálně pracováno v praktické části, bude v teoretické části vysvětlena podstata strukturálních fondů EU. Bude popsáno, jaké politiky Evropské unie se fondy zabývají a jaké dokumenty využívá EU k realizaci svých činností. Teoreticky bude popsán a vysvětlen postup žádosti o dotaci, a co jí předchází. Znamená to tedy, že v první části práce budou předložena teoretická východiska pro lepší orientaci v oblasti finanční pomoci EU. Z metodologického hlediska bude při psaní teoretické části využito studium problematiky politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Praktická část práce bude rozdělena na dvě části – první se bude zabývat již realizovaným projektem, ta druhá bude návrhem další možnosti jeho navázání.

První část bude čistě analytická. Proběhne zde konkrétní popis jednotlivých etap realizovaného projektu Běžecské lyžování v Jeseníkách – Jesenicko. K tomuto účelu bude využita analýza dokumentů, které bylo třeba vytvořit v rámci jednotlivých fází projektu. V rámci popisu projektu bude představeno i sdružení Jeseníky-sdružení cestovního ruchu a dojde k analýze jeho vnitřního prostředí. Postupně dojde k sumarizaci podstatných náležitostí a pojmů dokumentů, a tyto pojmy budou vysvětleny pro jejich lepší uchopení. Budou analyzována a graficky zpracována získaná statistická data ohledně návštěvnosti turistické destinace Jeseníky a na základě toho bude provedeno zhodnocení cílů projektu a jeho účinnosti ze strany dotací ze strukturálních fondů EU.

V druhé části praktické práce bude navržena možnost dalšího využití dotací z EU v rámci programovacího období 2014-2020. Bude se jednat o možnost navázání, či doplnění projektu Běžecského lyžování v Jeseníkách. Pro tyto účely bude využita tzv. SWOT analýza, což je dle autorů komplexní metoda kvalitativního hodnocení. Jádro metody spočívá v klasifikaci a ohodnocení jednotlivých faktorů, které jsou rozděleny do čtyř základních skupin. Faktory, které vyjadřují silné a slabé stránky subjektu a faktory vyjadřující příležitosti a hrozby, jako vlastnosti vnějšího prostředí. Zkratka SWOT je složena z počátečních písmen anglických slov:

- **S** - Strengths - silné stránky
- **W** - Weakness - slabé stránky
- **O** - Opportunities – příležitosti
- **T** - Threats – hrozby

SWOT analýzou budou popsány silné a slabé stránky Jesenicka, pocházející z vnitřního prostředí regionu a dále příležitosti a hrozby, které Jesenicku hrozí z vnějšího prostředí.

V rámci návrhu možnosti využití dotací v dalším programovacím období budou předložena teoretická východiska týkající se programovacího období 2007-2013. Bude využito studium problematiky Programu rozvoje venkova, z něhož bude vycházet návrh projektu.

4 Teoretická část

Snahou Evropské unie je snížení rozdílů mezi členskými státy, které by přispělo k posílení celosvětové konkurenceschopnosti unie jako celku. Za tímto účelem jsou ze strukturálních fondů poskytovány finanční prostředky, které slouží k různým účelům. Fondy jsou nástrojem jedné z politik EU, která se zabývá právě zmírňováním diferencí mezi státy a zvyšováním jejich konkurenceschopnosti.

4.1 Politika hospodářské a sociální soudržnosti

Už v názvu politiky *hospodářské a sociální soudržnosti* (zkráceně také politiky soudržnosti či koheze) je zmíněn pojem soudržnost, tedy jakási snaha o spojení a to ve více společenských oblastech. Obecně je principem této politiky snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony. Politika soudržnosti je jiným názvem pro politiku **regionální** a politiku **strukturální**.

Někteří autoři nerozlišují mezi regionální a strukturální politikou, jiní tyto politiky definují odděleně. V této kapitole nalezneme názory autorů, kteří mluví o regionální a strukturální politice jako celku. Následující kapitoly jsou pak rozděleny na regionální politiku a strukturální politiku.

Regionální a strukturální politika zaujímá jedno z dominantních postavení v rámci celkové hospodářské politiky EU. Pro tuto politiku je určena cca jedna třetina rozpočtu Společenství. (Veber 2008, s. 39)

Realizace regionální a strukturální politiky je provázena strukturálními procesy, které jsou orientovány na snižování nerovnoměrnosti regionů, jež jsou způsobeny nevhodnými hospodářskými a sociálními strukturami. Je proto nezbytné přistoupit k postupnému vyrovnávání těchto rozdílů především cestou nápravy nevyhovujících struktur v průmyslu, zemědělství, službách. A právě s tímto záměrem došlo k rozvoji hospodářské a sociální soudržnosti, která je realizována regionální a strukturální politikou prostřednictvím strukturálních fondů, Fondu soudržnosti a dalších. (Boháčová, Hrabánková 2009, s. 1)

Podobné vysvětlení realizace politiky soudržnosti nalezneme u autorů Ochrany, Pavla, Vítka (2010, s. 96) podle kterých k ní dochází podporou regionů a společnou zemědělskou politikou. Podpora regionů je financována na principu od bohatých regionů k chudým ze **dvou strukturálních fondů a Fondu soudržnosti**. Podpora zemědělské politiky, která má kořeny v prvních desetiletích po 2. světové válce, kdy byly zakládajícími smlouvami stanoveny cíle, jako jsou podpora životní úrovně zemědělců, stabilizace trhů se zemědělskými komoditami a modernizace zemědělství.

Politika hospodářské a sociální soudržnosti je koordinovaná, což znamená, že instituce EU pouze stanovují rámec této politiky, ale konkrétní nastavení a výkon politiky nechávají na členských státech. (Fiali, Pitrové 2003, s. 443)

V rámci ČR, zabezpečuje podle zákona č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje Ministerstvo pro místní rozvoj mezinárodní spolupráci na úseku podpory regionálního rozvoje a spolupráci s Evropskými společenstvími v oblasti hospo-

dářské a sociální soudržnosti, včetně koordinace věcné náplně nástrojů pomoci a souvisejícího vypracování programových dokumentů, realizace programů a vyhodnocování průběhu jejich plnění“. (§ 11 zákona č. 248/2000 Sb.)

Právní rámec politiky soudržnosti vymezuje Jeníček (2010, s. 20). „Základní ustanovení týkající se hospodářské a sociální soudržnosti obsahují čl. 158 – 161 Smlouvy o založení evropského společenství (ve znění Smlouvy z Nice). Rada vydává v oblasti politiky soudržnosti také nařízení. S ohledem na svou povahu představuje regionální politika také prostor pro legislativní tvorbu Komise.“

Autor navíc zmiňuje, že po vstupu Lisabonské smlouvy v platnost byla dosavadní hospodářská a sociální soudržnost obohacena o třetí – **územní** rozměr.

Jelikož se práce zabývá vlivem dotací na rozvoj cestovního ruchu (turismu), je dobré zmínit i to, že plnění cílů politiky turismu se uskutečňuje prostřednictvím finančních nástrojů politiky hospodářské a sociální soudržnosti, financování turismu je pak otázkou financí plnění základních cílů regionální a strukturální politiky. (Palatková, Zichová 2011, s. 193)

Co se týče politiky soudržnosti v období 2007-2013, autoři se shodují na tom, že oproti období 2004-2006 došlo především k jejímu zjednodušení a decentralizaci.

4.1.1 Regionální politika EU

Regionální politika má dle autorů původ již ve 30. letech minulého století v Anglii a rozšířena do dalších států Evropy byla především po 2. světové válce, kdy bylo snahou docílit stabilizace a růstu jednotlivých válkou postižených zemí. Cílem regionální politiky obecně je snižování rozdílů mezi regiony na národní či mezinárodní úrovni.

Koncepčním základem moderní regionální politiky je dlouhodobá vize, ze které vycházející strategické cíle regionálního rozvoje, na jejichž základě je definován soubor nástrojů a opatření cílených na společensky žádoucí ovlivňování rozmístění ekonomických subjektů a podmínek jejich činnosti. (Viturka 2010, s. 126).

Regionální politika v rámci ČR se vyvíjela od druhé poloviny 90. let 20. století. V roce 2000 byl přijat zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, který spolu se Zákonem č. 128/2000 Sb., o obcích, zákonem č. 129/2000 Sb., o krajích, zákonem č. 132/2000 Sb., o změně a zrušení některých zákonů souvisejících se zákonem o krajích, zákonem o obcích, zákonem o okresních úřadech a zákonem o hlavním městě Praha tvoří základní legislativní a institucionální rámec regionální politiky. (Majerová, Kostelecký, Sýkora 2011, s. 113)

Konkrétní činnosti, aktivity a služby, které jsou předmětem zájmu v rámci regionálního rozvoje, jsou vymezeny zákonem č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. Jedná se o tyto oblasti podpory:
„a, rozvoj podnikání, s cílem zlepšení hospodářské struktury a vytváření nových nebo stabilizaci ohrožených pracovních míst,

b, rozvoj lidských zdrojů a další opatření v oblasti trhu práce, například zvyšování kvalifikace, zabezpečování vzdělání a rekvalifikací, zajišťování souladu dosaženého vzdělání a kvalifikace s potřebami trhu práce a hospodářského a sociálního rozvoje regionu,

c, výzkum a technologický vývoj přispívající k celkovému rozvoji regionu se zřetelem na podporu zavádění nových technologií a inovací a posilování kapacit výzkumu a vývoje tam, kde je to pro rozvoj regionu nutné,

d, rozvoj cestovního ruchu,

e, zlepšování vybavení regionu infrastrukturou a zajištění dopravní obslužnosti,

f, rozvoj tělovýchovných, sportovních a mládežnických aktivit a kultury včetně páteřní péče, pokud vytváří nová pracovní místa,

g, rozvoj občanské vybavenosti, včetně zařízení pro tělovýchovu, sport, mládež a aktivity občanů v jejich volném čase, rozvoj služeb s cílem uspokojování potřeb občanů v únosně dostupné vzdálenosti,

h, rozvoj sociálních služeb,

i, zajištění dostupnosti a zlepšování úrovně poskytování zdravotnických služeb,

j, opatření k ochraně životního prostředí, omezování vlivů narušujících krajinu a udržení kulturní krajiny,

k, vznik právnických osob a tvorbu programů v regionu sloužících k jeho celkovému rozvoji,

l, provádění pozemkových úprav,

m, dosažení dalších cílů u regionů uvedených v § 4 odst. 2 písm. b), jsou-li v souladu s důvody, pro něž byl region vymezen,

n, dosažení jiných cílů stanovených v programu rozvoje územního obvodu kraje 1) u regionů v tomto programu vymezených. (§ 3 zákona č. 248/200 Sb.)

Pokud se budeme bavit o regionální politice v rámci EU, tedy politice na nadnárodní úrovni, pak její vznik souvisí s prvním rozšířením členské základny v r. 1973, kdy se členem společenství stalo ekonomicky méně rozvinuté Irsko a regionálně nerovnoměrně rozvinutá Velká Británie. Důležitým krokem v rámci problematiky regionální politiky bylo založení Evropského fondu regionálního rozvoje v r. 1975, který se stal institucí pro správu regionální politiky a nástrojem snižování regionálních diferencí. (Cihelková 2007, s. 267)

Pozornost věnovanou regionální politice EU zdůvodňují Tauer, Zemánková, Šubrtová (2009, s. 15). Autoři vysvětlují, že EU pokrývá území států a regionů, mezi nimiž jsou velké rozdíly dané kulturními, jazykovými a historickými odlišnostmi. Odrazem těchto rozdílů je pak různá ekonomická úroveň měřitelná výší HDP. Tyto nerovnosti, jsou pak tématem řešení evropské regionální politiky.

Aby mohla být regionální politika realizována tak jak má, musí její tvorba respektovat tyto principy neboli zásady pomoci:

- **Princip doplňkovosti, provázanosti, koordinace a souladu** – do pomoci jsou začleněny vzájemně provázané priority EU, s důrazem na koordinované využívání pomoci z fondů EU v souladu se Smlouvou o EU
- **Princip programování** – pomoc je realizována ve formě standardně zpracovaných víceletých programových dokumentů (Národní/regionální rozvojový plán, Národní strategický referenční rámec, Operační programy)
- **Princip partnerství** – pomoc podmíněna spoluprací Komise a členských států EU
- **Princip územní úrovně provádění** – členské státy odpovídají za provádění operačních programů
- **Princip proporcionální intervence** – vynaložené finanční a správní zdroje musí být úměrné výdajům přiděleným na jednotlivé programy
- **Princip sdíleného řízení** – rozpočet EU je plněn v rámci sdíleného řízení, na kterém se podílejí Komise a členské státy EU v souladu s finančním nařízením Rady EU o souhrnném rozpočtu
- **Princip adicionality** – prostředky pomoci pouze doplňují prostředky příjemce, který je tím motivován k jejich efektivnímu využití
- **Princip rovnosti a zákazu diskriminace** – přístup k fondům tak, aby byla zajištěna rovnost mužů a žen a vyloučena jakákoliv diskriminace
- **Princip udržitelného rozvoje** – naplňování cílů musí respektovat zásady udržitelného rozvoje

(Viturka 2010, s. č. 128)

Implementace regionální politiky se pak podle autora provádí pomocí rozvojových programů, jež jsou členěny na subprogramy a opatření, které jsou zohledněny v jejich rozpočtové struktuře.

O realizaci regionální politiky a principu programování mluví i Veber (2008, s. 40), který tvrdí, že respektování tohoto principu znamená situaci, kdy projekty nejsou k financování vybírány nahodile, ale podle toho, zda pomáhají odstraňovat problémy identifikované ve strategických dokumentech.

Tři cíle regionální politiky v období 2007 – 2013 vysvětluje Palatková (2011, s. 192):

- - Cíl 1- **Konvergence** – podpora růstu a tvorby pracovních míst v nejméně rozvinutých členských zemích a oblastech

- - Cíl 2 - **Regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost** – regionální programy pro regiony a orgány regionální správy podporující ekonomické změny v průmyslových, městských a venkovských oblastech
- - Cíl 3 - **Evropská územní spolupráce** – podpora harmonického a vyváženého rozvoje na území Unie

Právě k těmto cílům přispívají zdroje z fondů EU.

4.1.2 Strukturální politika EU

Autoři, kteří odlišují regionální a strukturální politiku a popisují tyto politiky odděleně, však píšou o jejich vzájemné spojitosti a vlivu. Strukturální politika je charakterizována především solidaritou bohatších zemí vůči zemím méně vyspělým a vznikla spojením více politik. Regionální politika je tak její součástí.

Strukturální politika vznikla integrací regionální politiky s částí sociální a zemědělské politiky. O této integraci bylo rozhodnuto v r. 1988 s cílem zajistit ekonomickou a sociální soudržnost, s ohledem na připravovaný vnitřní trh. (Cihelková 2007, s. 267)

Souvislost strukturální politiky EU s regionální a sociální politikou vidí také autorky Boháčová, Hrabánková (2009, s. 2). Tato politika je dle nich součástí celkové politiky a znamená solidaritu zemí ekonomicky vyspělejších se zeměmi ekonomicky zaostávajícími. Je zaměřena na vytváření srovnatelných podmínek pro hospodářskou soutěž mezi členskými státy.

Realizace strukturální politiky EU je stejně jako regionální politika (některé principy jsou společné) vázaná několika principy, které musejí být naplněny:

- **Princip programování** – finanční pomoc je poskytována pouze v rámci víceletých a všeoborových programů, k těm se pak vztahují samostatné programové dokumenty
- **Princip koncentrace** – finanční prostředky jsou koncentrovány do těch oblastí, ve kterých byly identifikovány největší problémy, hlavní cíl je tedy uskutečnit menší množství projektů s větším rozsahem
- **Princip partnerství** – spolupráce ve vertikální rovině = spolupráce na úrovni Evropská komise – členský stát – region, horizontální rovina = spolupráce mezi partnery na úrovni členských států či regionů
- **Princip adicionality** – finanční podpora EU je pomoc, která doplňuje vlastní prostředky příjemce
- **Princip vyhodnocování a monitorování** – využití systému průběžného sledování a vyhodnocování využívání prostředků

(Boukal 2013, s. 180)

Existují tzv. strukturální indikátory, jejichž pomocí se měří výkonnost členských zemí (regionů):

- HDP na obyvatele
- produktivita práce na zaměstnance
- míra zaměstnanosti
- míra zaměstnanosti žen

- míra zaměstnanosti starších pracovníků
- dosažené vzdělání
- výdaje na výzkum a vývoj
- investice firem
- komparativní úroveň cen
- míra lidí ohrožených chudobou
- míra dlouhodobé nezaměstnanosti
- rozptyl mezi regionální zaměstnaností
- emise skleníkových plynů
- ekonomická náročnost ekonomiky a objem dopravy
- monitorování a hodnocení jako jeden z nejvýznamnějších principů práce se strukturálními fondy je nutno využít v rámci hodnocení konkurenceschopnosti regionů

(Boháčová, Hrabánková 2009, s. 2)

K rozvoji strukturální politiky došlo především po roce 2004 a 2007, kdy se EU rozšířila o země, které jsou ekonomicky slabší, a proto rostla potřeba solidarity zemí ekonomicky vyspělejších vůči těmto novým členům.

Z výše uvedených kapitol můžeme vypožorovat, že jak regionální, tak strukturální politika si dávají za cíl zmenšit diference mezi jednotlivými regiony na národní a nadnárodní úrovni. Podstata těchto politik je tedy stejná. Realizace obou politik se navíc řídí určitými principy, které jsou v některých případech totožné. V souvislosti se strukturální politikou se objevuje pojem solidarita, která se projevuje pomocí směřující od zemí ekonomicky vyspělejších k zemím zaostalejším. Regionální politika je dle autorů součástí politiky strukturální, která tak vnikla spojením regionální a částí sociální politiky.

4.2 Nástroje realizace politiky hospodářské, sociální a územní soudržnosti

Politika hospodářské a sociální soudržnosti je realizována pomocí jejich nástrojů. Těmi jsou dva strukturální fondy – tedy **Evropský fond pro regionální rozvoj** a **Evropský sociální fond** a **Fond soudržnosti**.

Tyto fondy jsou vymezovány a určovány rozhodnutím, nařízením a usnesením Rady a rozhodnutím, usnesením a sdělením Komise. Centrálním koordinátorem pro využívání fondů EU v České republice je potom Ministerstvo pro místní rozvoj ČR.

Strukturální fondy a Fond soudržnosti získaly v rámci finanční perspektivy 2007 – 2013 přes 347 mld. EUR. (König 2009, s. 166)

4.2.1 Strukturální fondy

Členské státy Evropské unie mají možnost využít finančních zdrojů ze strukturálních fondů k podpoře jejich rozvoje.

Tyto fondy jsou nástroji politiky soudržnosti. Byly vytvořeny k naplňování této politiky a jejich účelem je snižování rozdílů v úrovni regionů a zaostalosti nejvíce znevýhodněných oblastí. (Tauer, Zemánková, Šubrtová 2009, s. 17)

Strukturální fondy nejsou určeny k financování jednotlivých akcí, ale k podpoře rozvojových programů, které mají vlastní rozpočet a přesně vymezené priority a opatření. (Jeníček 2010, s. 113)

Znamená to tedy, že finanční pomoc je účelová a jsou stanoveny programy, v rámci kterých lze o tuto pomoc požádat, nikoliv jinak. Jedná se např. o podporu vzdělávání, zaměstnanosti apod. O programech více v kapitole Programové dokumenty politiky hospodářské a sociální soudržnosti.

Díky svému členství v EU má i ČR možnost participace na společných politikách EU, včetně politiky soudržnosti. Čerpat finanční prostředky ze strukturálních fondů může nejen ČR jako celek, ale i menší subjekty územní samosprávy, a to:

- kraje
- obce
- svazky obcí
- obcemi zřizované a zakládáné organizace

V programovacím období 2007 - 2013 měla ČR možnost čerpání dotací v plném rozsahu, tzn. v rámci celého nezkráceného programovacího období jako čistý příjemce. Tato možnost se již v dalším programovacím období nejspíše opakovat, jelikož se ČR postupně stane plátcem do rozpočtu EU. (Provazníková 2009, s. 158)

Čerpání zdrojů ze strukturálních fondů však není úplně snadná záležitost. Vyžaduje složitou administrativu, která může zájemce o dotace často odradit. Dále nelze čekat, že strukturální fondy pokryjí veškerou finanční stránku projektu, ale samozřejmě zde existuje nutnost spolufinancování projektů z národních zdrojů.

Pro získání finančních prostředků z fondů jsou potřeba dobře zpracované projektové dokumenty. V této souvislosti se předpokládá určitá míra kofinancování, jelikož financování ze strany EU v plné výši je zcela výjimečné. (Boukal 2013, s. 179)

Finance z těchto fondů jsou dle autora potom poskytovány na projekty regionům, které se potýkají s problémy souvisejícími např. s modernizací politik a systémů vzdělávání.

K tématice složitosti čerpání zdrojů z fondů se vyjadřuje i Veber (2008, s. 39), který píše, že „čerpání těchto prostředků je vázáno na splnění přísných podmínek, a to jak na straně administrativy spravující jednotlivé operační programy, tak na straně žadatelů a potenciálních příjemců podpor.“

K využití nástrojů politiky soudržnosti je potřeba institucí, které vymezují jednotlivé náležitosti nutné k realizaci dotací. Mezi tyto instituce patří:

- Rada EU
- Komise
- Evropský hospodářský a sociální výbor
- Výborem regionů

Rada EU je oprávněná stanovit působnost a organizaci strukturálních fondů, úkoly a cíle, které mají být těmito fondy sledovány. Rada rozhoduje na návrh Komise

a po konzultaci s Evropským hospodářským a sociálním výborem a Výborem regionů. Rozhodnutí Rady o organizaci a působnosti fondů podléhá schválení Evropským parlamentem (Jeníček 2010, s. 84)

Rozlišují se dva druhy strukturálních fondů – **Evropský rozvojový regionální fond** a **Evropský sociální fond**.

Evropský fond pro regionální rozvoj

Základním nástrojem regionální politiky je tzv. Evropský fond pro regionální rozvoj (ERDF). Jak název napovídá, účelem jeho zřízení je finanční podpora aktivit, vedoucích k podpoře rozvoje jednotlivých regionů a posílení tak soudržnosti celé Evropské unie.

Rozhodnutí o zřízení Evropského fondu pro regionální rozvoj vycházelo z čl. 2 Smlouvy o EHS, aby společná řešení byla podpořena i finančními prostředky. O zřízení fondu bylo s konečnou plaností rozhodnuto na summitu, který se konal ve dnech 9. 12. – 10. 12. 1974 v Paříži. (Boháčová, Hrabánková 2009, s. 10)

Tento fond poskytuje finanční prostředky na vytváření srovnatelných podmínek pro hospodářskou soutěž mezi členskými státy. Znamená to tedy, že prostředky z fondu mají zvýšit místní odpovědnost a rozšířit investiční aktivity. ERDF tak má vliv na růst zaměstnanosti jednotlivých regionů.

ERDF se zaměřuje především na investice do infrastruktury, podporu malého a středního podnikání v problémových regionech a podporu zaměstnanosti. (Tauer, Zemánková, Šubrtová 2009, s. 18)

Evropský fond pro regionální rozvoj tedy podporuje investice, jež vedou k tvorbě a také ochraně udržitelných pracovních míst. Zejména se jedná o investice vedoucí do malých a středních firem. Snahou fondu je rozvoj vnitřního potenciálu a to opatřeními, která podporují regionální a místní rozvoj. (Veber 2008, s. 39)

Snahou dotační pomoci z ERDF není samoučelné financování bez jakýchkoliv výraznějších výsledků. Nejedná se o rychlou finanční náplast skomírajícím podnikům bez vize a cíle či snadné obohacení (díky rozvojovým programům mohou o dotace žádat právě firmy, jimž jsou dotace určeny). Podpora z fondu regionálního rozvoje je naopak dobrým řešením cíleným na podporu odpovědnosti regionů. Je třeba oživit investiční aktivity místních malých a středních podniků, využít tak jejich potenciálu k růstu zaměstnanosti v regionech. Investice z ERDF jsou využívány na posilování a modernizaci hospodářství.

Evropský sociální fond

V centru pozornosti Evropského sociálního fondu, jež je druhým ze strukturálních fondů EU, stojí rozvoj lidských zdrojů.

Evropský sociální fond (European Social Fund - ESF) se zaměřuje na investice do lidského kapitálu a to především ve formě vzdělávání a podpory tvorby a udržení pracovních míst. (Ochrana, Pavel, Vítek 2010, s. 96)

Tento fond byl ustanoven již v roce 1960 s cílem přispívat k rekvalifikaci pracovní síly v postižených oblastech a čelit nezaměstnanosti. Z prostředků ESF je

podporována integrace nezaměstnaných, zejména osob postižených dlouhodobou nezaměstnaností; integrace mladých lidí do pracovního procesu; integrace osob vyloučených z trhu práce; podpora stejných příležitostí na trhu práce; adaptace pracovníků na průmyslové změny; stabilizace a růst zaměstnanosti; posílení lidského potenciálu ve výzkumu, vědě a technologii; posílení systému vzdělávání a získávání další kvalifikace. (Malach 2004, s. 188)

Projekty v rámci ESF se dělí do dvou hlavních skupin.

- *individuální* projekty – prostředky jsou určeny pro subjekty, které jsou přímo napojeny na veřejný rozpočet
- *grantové* projekty – prostředky jsou určeny dalším žadatelům, které vždy vymezuje konkrétní výzva

(Boukal 2013, s. 183)

Evropský sociální fond podporuje na rozdíl od fondu regionální rozvoje neinvestiční aktivity. Je zaměřen na řešení sociálních problémů společnosti. Snahou fondu je podporovat a zapojovat znevýhodněné skupiny obyvatel, rozvoj zaměstnanosti a vzdělávacích programů.

4.2.2 Fond soudržnosti

Vedle fondů strukturálních existuje tzv. fond soudržnosti nebo také kohezní fond, který byl založen později než oba strukturální fondy, a to až v roce 1993 a to v rámci Hospodářské a měnové unie. Je využíván jako prostředek solidarity vyspělejších evropských zemí vůči méně vyspělým.

Prostředky z tohoto fondu jsou určeny na to, aby pomohly splnit ekonomicky slabším zemím tzv. maastrichtská kritéria¹. (Boukal 2013, s. 179)

Fond soudržnosti poskytuje finanční prostředky na pomoc v těchto oblastech:

- transevropské dopravní sítě, zejména prioritní projekty společného zájmu
- životní prostředí v rámci priorit stanovených pro politiku Společenství na ochranu životního prostředí

(Veber 2008, s. 39)

Co se týče postupu získávání prostředků z tohoto fondu, je zcela odlišný od obou strukturálních fondů. Získávání finanční pomoci z fondu soudržnosti je totiž vázáno na splnění určitých podmínek. Dotýká se států s nejméně rozvinutou ekonomikou, tzn., že HDP na obyvatele v těchto státech je nižší než 90 % průměru EU. (Malach 2004, s. 190)

Fond soudržnosti je tedy nástrojem finanční pomoci ekonomicky nejméně vyspělým členům EU, kteří pro jeho čerpání musí dosáhnout stanovené úrovně HDP na obyvatele. Jedná se tedy o fond, který nejvíce naplňuje myšlenku solidarity vůči nejslabším člankům Evropské unie s cílem podpořit rozvoj stability těchto států, umožnit jim naplnit stanovená Maastrichtská kritéria, a tím posílit hospodářskou a měnovou unii.

---

¹ Kritéria pro vstup do 3. fáze Evropské hospodářské a měnové unie a pro zavedení eura

4.3 Programové dokumenty politiky hospodářské a sociální soudržnosti

Mezi programové dokumenty politiky soudržnosti řadíme Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost, Národní rozvojový plán, Národní strategický referenční rámec, Operační programy.

Existují tři fáze tvorby těchto dokumentů. V první fázi byly zpracovány Národní rozvojové plány, v druhé Národní strategický referenční rámec a ve třetím kroku pak operační programy.

Za tvorbu Národního rozvojového plánu, Národního strategického referenčního rámce a dalších dokumentů zodpovídá Ministerstvo pro místní rozvoj ČR. (Srpová, Řehoř 2010, s. 107)

4.3.1 Strategické obecné zásady Společenství pro soudržnost

Strategické obecné zásady Společenství pro soudružnost (SOZS) jsou klíčovým dokumentem, na jejichž základě mohlo být spuštěno a dokončeno programování pomocí z úrovně členských zemí. (Köning 2009, s. 182)

Tyto obecné zásady jsou základním dokumentem, který stanovuje hlavní orientaci a cíle politiky soudržnosti v období 2007-2013. Hlavními prioritami, na které je zaměřeno využívání zdrojů EU, je:

1. zvýšení přitažlivosti členských států, regionů a měst zlepšením jejich přístupnosti zajištěním odpovídající kvality a úrovně služeb a ochranou životního prostředí
2. podpora inovací, podnikání a růstu ekonomiky založené na znalostech prostřednictvím kapacit pro výzkum a inovace, včetně nových a informačních technologií
3. vytváření více a lepších pracovních míst zapojením většího počtu osob do zaměstnání nebo podnikání, zlepšením přizpůsobivosti pracovníků a podniků a zvýšením investic do lidského kapitálu

(Pavelková 2009, s. 64)

4.3.2 Národní rozvojový plán

Národní rozvojový plán (NRP) definuje strategii rozvoje ČR pro období 2007 – 2013. Opírá o dokumenty jako je Strategie udržitelného rozvoje, Strategie hospodářského růstu, Strategie regionálního rozvoje pro léta 2007 – 2013.

Cílem tohoto plánu je to, aby se ČR stala místem přitažlivým pro investice, práci a život obyvatel. (Tittelbachová 2011, s. 73)

Priority, jež jsou stanoveny v rámci strategie pro období 2007- 2013 jsou:

- podnikání
- lidské zdroje a vysoké školy
- inovace a znalostní ekonomika
- dostupnost a infrastruktura

- řešení regionálních disparit.

Jmenované priority jsou v NRP rozpracovány do dílčích cílů a promítnuty do operačních programů. (Jeníček 2010, s. 114)

Na základě Národního rozvojového plánu dochází ke zpracování Národního strategického referenčního rámce pro období 2007-2013. Tento rámec potom udává systém operačních programů politiky soudržnosti 2007 – 2013. (Tittelbachová 2011, s. 75)

Národní rozvojový plán 2007-2013 je tedy strategií pro rozvoj České republiky v tomto programovacím období. Jeho cílem je zvýšení atraktivnosti ČR ve smyslu investic a pracovních příležitostí. Jeho snahou je celkové podpoření přitažlivost země pro zdejší život obyvatel. Tento plán je potom východiskem ke zpracování dalšího dokumentu politiky soudržnosti a to Národního strategického referenčního rámce.

K jeho aktualizaci na období 2007-2013 došlo na základě usnesení vlády ČR č. 245/2005 z 2. března 2005. K jeho tvorbě se Česká republika rozhodla z důvodu doplnění hierarchie národních strategických a programových dokumentů. (metodický podklad pro rozpracování priorit operačních programů pro období 2007-2013 do úrovně oblastí podpory)

4.3.3 Národní strategický referenční rámec

Někdy nastává situace, kdy priority rozvoje státu neodpovídají prioritám politiky soudržnosti, jež jsou dohodnuty na nadnárodní úrovni členskými státy. Za této situace musí dojít k nalezení společného průniku Národního rozvojového plánu a Strategických obecných zásad Společenství pro soudržnost.

Právě Národní strategický referenční rámec (NSSR) představuje soulad těchto dvou dokumentů. Vymezuje tak podobu realizace politiky HSS na území členského státu. (Provazníková 2009, s. 162)

Národní strategický referenční rámec, jenž vychází z Národního rozvojového plánu, je dokument, který zajišťuje koordinaci veškeré pomoci EU. (Viturka a kol. 2010, s. 129)

Je schvalovaný Evropskou komisí, a to po dohodě s příslušným státem na základě Národního rozvojového plánu.

NSSR udává systém operačních programů politiky hospodářské a sociální soudržnosti. Dokument obsahuje dvě části:

- strategickou část – zde jsou rozpravovány hlavní priority a cíle v souladu se strategickými zásadami Společenství v oblasti kohezní politiky
- operační část - zde jsou vymezeny jednotlivé operační programy

Národní strategický referenční rámec 2007 – 2013 byl připravován při respektování principu partnerství v souladu s článkem 11 nařízení Rady (ES) č. 1083/2006, o obecných ustanoveních o Evropském fondu pro regionální rozvoj, Evropském sociálním fondu a Fondu soudržnosti a zrušení nařízení (ES) č. 1260/1999. (Evropské strukturální a investiční fondy)

Turismus, jako oblast, kterou se tato práce zabývá, patří v rámci dokumentu NSRR do:

- I. strategického cíle - což je konkurenceschopná česká ekonomika
- Priority C - Udržitelný rozvoj cestovního ruchu a využití potenciálu kulturního dědictví.

Snahou této priority je zvýšení podílu turismu v ekonomice regionů a celkově ČR lepším využitím potenciálu pro rozvoj turismu. (Tittelbachová 2011)

4.3.4 Operační programy

Operační programy vycházejí z Národního strategického referenčního rámce a naplňují tři základní cíle politiky soudržnosti – tedy konvergenci, regionální konkurenceschopnost a zaměstnanost, evropskou územní spolupráci. Operační programy si zpracovávají členské státy sami. Poté jsou předkládány Komisi ke schválení.

Orientační rámec pro členské státy při přípravě operačních programů a národních strategických referenčních rámců pro období 2007-2013 vymezuje rozhodnutí Rady ze dne 6. října 2006 o strategických obecných zásadách Společenství pro soudržnost (2006/702/ES). (Jeníček 2010, s. 20)

Operační programy definují konkrétní využití a zaměření prostředků na jednotlivé priority a opatření. Upravují systémy administrace dotačních prostředků. Jejich zaměření je:

- sektorové
- regionální

Zpracováním operačních programů jsou pověřena resortní ministerstva a krajské úřady. (Jeníček 2010, s. 115)

Programy jsou víceoborové, obsahující věcné zaměření pro danou oblast. Pro období 2007 – 2013 bylo definováno pět skupin programů:

- regionální operační programy
- integrovaný operační program
- sektorové operační programy
- operační programy přeshraniční spolupráce
- operační program Praha

(Provazníková 2009, s. 163)

Úplný rozpis počtu programů ve zmiňovaném období je následující:

- **2 ústřední programové dokumenty:**
  - Národní rozvojový plán, Národní strategický referenční rámec
- **8 tematických operačních programů:**
  - Integrovaný operační program
  - OP Podnikání a inovace
  - OP Životní prostředí
  - OP Doprava
  - OP Vzdělávání pro konkurenceschopnost

- OP Výzkum a vývoj pro inovace
- OP Lidské zdroje a zaměstnanost
- OP Technická pomoc
- **7 regionálních operačních programů** (viz. regionální operační programy)
- **2 operační programy pro Prahu**
  - OP Praha konkurenceschopnost
  - OP Praha adaptabilita
- **9 operačních programů Evropské územní spolupráce**
  - OP Mezuregionální spolupráce
  - OP Nadnárodní spolupráce
  - ESPON 2013
  - INTERACT II
  - OP Přeshraniční spolupráce ČR – Bavorsko
  - OP Přeshraniční spolupráce ČR – Polsko
  - OP Přeshraniční spolupráce ČR – Rakousko
  - OP Přeshraniční spolupráce ČR – Sasko
  - OP Přeshraniční spolupráce ČR – Slovensko

(Dočkal 2007, s. 88)

Operačním programům slouží tzv. horizontální témata. Pro strukturální fondy v období 2007-2013 lze odvodit dvě základní horizontální témata – *rovné příležitosti a udržitelný rozvoj*. (Skovajsa 2010, s. 162)

Regionální operační program

Dotace, kterými se práce zabývá, byly čerpány v rámci Regionálního operačního programu.

Regionální operační program (ROP) je nástrojem řešení problémů regionů soudržnosti² v ČR. Tyto problémy jsou způsobeny rozdíly mezi jednotlivými regiony. Jedná se např. o rozdílnou míru nezaměstnanosti, potenciál cestovního ruchu, strukturu ekonomiky apod. Snahou programů je to, aby lépe postihly konkrétní regionální rozvojové příležitosti. Priority ROPů pro období 2007-2013 byly obdobné pro všechny regiony soudržnosti, váhy priorit však byly přizpůsobovány specifikům daných regionů. (Bajer, Matyáš 2009, s. 31)

ROPy 2007-2013 byly zaměřeny na:

- modernizaci infrastruktury
- zlepšení prostředí pro malé a střední podniky
- zvýšení podílu cestovního ruchu
- zlepšení životních podmínek obyvatel měst a venkova

(Provazníková 2009, s. 163)

Řízením ROPů jsou pověřeny regionální rady, jejich předsedové jsou představitelé krajů, tedy hejtmani, výkonným orgánem jsou úřady regionálních rad.

---

² Tyto regiony soudržnosti jsou tvořeny dvěma až třemi kraji

Aby mohly být jednotlivé regiony porovnávány, byla zavedena tzv. nomenklatura územních statistických jednotek – **NUTS** (z fr. Nomenclature es unités territoriales statistique). Rozdělení regionů vypadá následovně:

- NUTS I – největší regionální srovnávací jednotka, úroveň zemí, makroregionů
- NUTS II – dle počtu obyvatel (1 – 2 mil.), v ČR např. NUTS II Severovýchod
- NUTS III – úroveň okresů, případně krajů
- NUTS IV – úroveň okresů, případně mikroregionů
- NUTS V – úroveň obcí

(Tauer, Zemánková, Šubrtová 2009, s. 16)

V podmínkách ČR jsou za účelem srovnávání vymezeny regiony soudržnosti na NUTS II, které vznikly spojením krajů (2-3).

Zde je výčet regionálních programů, vztahujících se ke konkrétnímu regionu:

- ROP NUTS II Jihovýchod
- ROP NUTS II Jihozápad
- ROP NUTS II Moravskoslezsko
- ROP NUTS II Severovýchod
- ROP NUTS II Severozápad
- ROP NUTS II Střední Čechy
- ROP NUTS II Střední Morava

Kraje a regiony si v období 2007–2013 decentralizovaně připravovaly a implementovaly své vlastní regionální operační programy a nesly odpovědnost za jejich realizaci. (Provazníková 2009, s. 164)

Takto vypadá konkrétní popis jednotlivých programů vztahujících se k jednotlivým regionům soudržnosti i s jejich hlavními prioritami a plánovanými finančními prostředky:

- ROP Střední Čechy – doprava, cestovní ruch a integrovaný rozvoj území (0,56 mld. eur)
- ROP Jihozápad – dopravní obslužnost, rozvoj měst a obcí a cestovní ruch (0,62 mld. eur)
- ROP Severozápad – regenerace a rozvoj měst, rozvoj obcí, dopravní obslužnost a cestovní ruch (0,74 mld. eur)
- ROP Severovýchod – doprava, rozvoj měst a obcí, cestovní ruch a podpora rozvoje podnikatelského prostředí (0,66 mld. eur)
- ROP Jihovýchod – dopravní obslužnost, rozvoj cestovního ruchu a rozvoj měst a obcí (0,70 mld. eur)
- **ROP Střední Morava** – doprava, integrovaný rozvoj území a cestovní ruch (0,66 mld. eur)
- ROP Moravskoslezsko – doprava a dopravní obslužnost, podpora prosperity regionu a rozvoj měst a obcí (0,72 mld. eur)

(Viturka 2010, s. 158)

Jak lze vidět, Prioritní osa – Cestovní ruch patří v rámci jednotlivých regionů soudržnosti k preferovaným osám.

Cílem operačních programů je rozvoj jednotlivých regionů soudržnosti, zlepšení jejich konkurenceschopnosti, příliv investic, zlepšení kvality života při respektování vyváženého a udržitelného rozvoje regionů vycházejícího z využití potenciálu regionů.

Rozdělení jednotlivých regionů soudržnosti, jež jsou tvořeny kraji, a možnost vytvoření a realizace jejich vlastních regionálních programů vedlo k přenesení odpovědnosti na tyto územní jednotky.

Regionální operační program NUTS II Střední Morava

Regionální operační program NUTS II Střední Morava je jedním ze 7 regionálních operačních programů. Region soudržnosti Střední Morava je složen ze dvou krajů – a to Olomouckého a Zlínského. Nejedná se o průmyslově příliš využívané kraje, Olomoucký patří ke krajům s nejvyšší nezaměstnaností. HDP na 1 obyvatele tohoto regionu dle nich činí 79,1 % průměru ČR což je v porovnání s ostatními regiony nejnižší dosažený podíl.

Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava byl schválen Evropskou komisí dne 3. 12. 2007.

Tento program představuje klíčový strategický programový dokument, vycházející ze sociálně-ekonomických rozvojových priorit regionu při realizaci projektů podporovaných ze strukturálních fondů EU v průběhu programového období let 2007 – 2013. (Olomoucký kraj – Program rozvoje cestovního ruchu OK 2011-2013)

Co se týče **prioritní osy 3: Cestovní ruch** jedná se o podporu rozvoje turistické infrastruktury a nových i existujících turistických službách a koordinaci aktivit v turistických destinacích v rámci programu 2007 – 2013. (Bajer, Matyáš 2009, s. 77)

Regionální operační program Střední Morava obsahuje tyto prioritní osy:

- Doprava
- Integrovaný rozvoj a obnova regionu
- **Cestovní ruch**
- Technická pomoc

Obsahové priority ROP Střední Morava jsou v souladu se strategickými rozvojovými dokumenty regionu, tedy zejména Programem rozvoje územního obvodu Olomouckého kraje a Programem rozvoje územního obvodu Zlínského kraje a regionálními rozvojovými dokumenty s tematickým zaměřením. (Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava).

Prioritní osa 3: Cestovní ruch

Cílem této osy je zvýšení podílu cestovního ruchu na hospodářské prosperitě regionu a zaměstnanosti prostřednictvím využití stávajícího potenciálu regionu při zlepšení kvality a rozsahu infrastruktury a dalších služeb cestovního ruchu. (Bajer, Matyáš 2009, s. 60)

Autoři mluví o dvou oblastech podpory a to *Rozvoj základní infrastruktury a doprovodných aktivit v oblasti CR* a oblast podpory *Marketingové a koordinační aktivity v oblasti CR*.

Na prioritní osu č. 3 Cestovní ruch bylo z fondů EU vyčleněno celkem 121,6 mil. EUR (tj. 18,5 % ROP NUTS II SM). Globálním cílem této osy je zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely cestovního ruchu zlepšením jeho infrastruktury, služeb, informovanosti a propagace. Úspěch strategie vyjadřují specifické cíle prioritní osy, které jsou naplňovány jednotlivými oblastmi podpory:

- Cíl 1: Zvýšení atraktivnosti regionu zkvalitněním infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu na území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb
- Cíl 2: Zvýšení atraktivnosti regionu zkvalitněním infrastruktury pro rozvoj cestovního ruchu na území mimo vysokou koncentraci infrastruktury a služeb
- Cíl 3: Rozvoj služeb v cestovním ruchu zajišťovaný podnikatelskými subjekty
- Cíl 4: Zvýšení zájmu návštěvníků o region podporované koordinovaným rozvojem a propagací produktů cestovního ruchu

Prioritní osa Cestovní ruch je tvořena 4 oblastmi podpory:

- 3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu
- 3.2 Veřejná infrastruktura a služby
- 3.3 Podnikatelská infrastruktura a služby
- 3.4 Propagace a řízení

(Olomoucký kraj – Program rozvoje cestovního ruchu OK 2011-2013)

4.4 Projekty dotované z fondů EU

4.4.1 Investiční a neinvestiční projekty

Rozdělují se dva typy projektů, na jejichž realizaci se využívají prostředky z fondů EU. Proces žádosti o dotace se liší v závislosti na tom, zdali se jedná o investiční či neinvestiční projekt, proto je nutné tyto projekty od sebe odlišit.

Investiční (tvrdé) projekty

Investiční projekty neboli tvrdé projekty jsou odvozeny od slova investice. Obecně se tedy jedná o financování aktivit spojených s pořizováním jakýchkoliv investic.

Investiční projekty jsou zaměřeny na pořizování dlouhodobého hmotného a nehmotného majetku. Může se jednat např. o pozemky, výstavby či rekonstrukce nemovitostí, budování infrastruktury, nákup strojů nebo technologií, patentů, softwaru. (Tauer, Zemánková, Šubrtová 2009, s. 32)

Ryglová, Burian, Vajčnerová (2011, s. 181) doplňují, že investiční projekty jsou takové, které obsahuje převážně stavební prvky, stavby.

Neinvestiční (měkké) projekty

Neinvestiční, neboli měkké projekty jsou potom ty, které se zaměřují např. na podporu vzdělávání (celoživotní vzdělávání, rekvalifikace, specifické formy vzdělávání), zaměstnanosti, sociální integraci, rovné příležitosti. (Ryglová, Burian, Vajčnerová 2011, s. 181).

Dle autorů tedy měkké projekty neobsahují stavební prvky vůbec nebo pouze okrajově (např. instalace informačních tabulí, která vyžaduje stavební řízení).

Autoři obecně vidí souvislost měkkých projektů s investicemi do lidských zdrojů.

Křepelková, Hušek (2007) se zmiňují o obtížnější kvantifikaci a konkretizaci přínosů, výsledků a dopadů projektu právě u měkkých projektů. Jedná se např. o ukazatele kvality života, úroveň znalostí nebo kvality služeb.

Právě neinvestičními projekty se bude práce zabývat dále, jelikož v rámci cestovního ruchu se realizují především měkké projekty.

4.4.2 Individuální a grantový projekt

Kromě dělení projektů na investiční a neinvestiční existuje jejich dělení na tzv. individuální a grantové projekty. Rozdíl mezi těmito projekty je dán formou podpory.

Individuální projekt

Individuální projekt je takový projekt, který není zastřešen grantovým schématem a realizátor takového projektu obdrží podporu přímo. Předkladateli individuálních projektů jsou koneční příjemci a zároveň koneční uživatelé podpory. (Tauer, Zemánková, Šubrtová 2009, s. 92)

Grantový projekt

Grantový projekt je obvykle menšího rozsahu, je podporovaný formou dotačního řízení a předkládá se na základě výzvy k předkládání žádostí v rámci globálního grantu. Projekty jsou zaměřeny na realizaci služeb pro cílové skupiny jednotlivců a organizací na základě poptávky specifikované příjemci, umožňují tak řešit problémy a potřeby cílových skupin. (Tauer, Zemánková, Šubrtová 2009, s. 92)

4.5 Žádost o dotace ze strukturálních fondů EU

4.5.1 Žadatelé o projekt

Žadatelé o projekt jsou předem určeni přesně vymezenými kritérii, které je nutné pro možnost žádosti o dotaci splnit. Kdo může o dotaci žádat, se liší v závislosti na formě dotace a typu projektu. Je třeba, aby stanovená kritéria byla dodržena a splněna, proto by si měl potenciální žadatel požadované náležitosti pohlídat.

Žadatelé jsou subjekty, které žádají o finanční podporu prostřednictvím projektového záměru. Žadatelé se do výzev mohou přihlásit pouze tehdy, pokud jsou explicitně jmenováni. (Ryglová, Burian, Vajčnerová 2011, s. 176)

Potenciální žadatelé o projekt bývají definováni na základě různých parametrů. Tyto parametry pak mohou být různě kombinovány nebo musí být splněny souběžně. Jedná se o tyto parametry:

- *právní subjektivita* (neziskové organizace, příspěvkové organizace krajů, veřejné výzkumné instituce, podnikatelské subjekty)
- *oblasti činnosti* (poskytovatelé sociálních služeb, vzdělávací instituce, knihovny)
- *vztah k podporovaným oblastem* (zaměstnavatelé, vzdělavatelé)

(Boukal 2013, s. 183)

Oprávnění stát se příjemci podpory mají různé typy žadatelů. Jedná se např. o kraje, obce, podniky, ale i fyzické osoby, neziskové organizace, vysoké školy atd. Přesná specifikace žadatelů se potom váží na konkrétní výzvu u dané oblasti podpory nebo v rámci příručky pro žadatele. (Tauer, Zemánková, Šubrtová 2009, s. 27)

V rámci posuzování žadatelů o projekt z dotací EU, jež se koncentrují do strukturálně postižených regionů, se posuzuje *kvantitativní* a *kvalitativní* postižení jednotlivých regionů.

Kvantitativní vyjádření postiženosti regionů

Kvantitativní vyjádření postiženosti regionů se zaměřuje na to, zdali se realizace uskutečňuje v regionech, které buď splňují podmínky evropské legislativy, nebo právních předpisů ČR. (Dočkal 2007, s. 13)

Vymezení regionů, splňující právní předpisy ČR nalezneme v zákoně č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje, § 4. Jedná se o:

„a, regiony se soustředěnou podporou státu, které se podle charakteru svého zao-
stávání člení na

1. strukturálně postižené regiony, ve kterých se soustředí negativní projevy strukturálních změn, dochází k útlumu odvětví a výrobních podniků a k růstu nezaměstnanosti. K jejich vymezení slouží ukazatel charakterizující zejména trh práce a rozvoj podnikání,

2. hospodářsky slabé regiony, které na základě ukazatelů hospodářského a sociálního rozvoje vykazují podstatě nižší úroveň rozvoje, než je průměrná úroveň v ČR. K jejich vymezení slouží ukazatele charakterizující zejména trh práce, hospodářskou úroveň a strukturu a úroveň příjmů obcí a obyvatel,

3. venkovské regiony, které jsou charakterizovány nízkou hustotou zalidnění, poklesem počtu obyvatel a vyšším podílem zaměstnanosti v zemědělství. K jejich vymezení slouží ukazatele charakterizující zejména vývoj počtu obyvatelstva, strukturu jeho zaměstnanosti a podíl obyvatelstva na venkovských obcích;

b, ostatní regiony, jejichž podporování státem je žádoucí z jiných důvodů, např. pohraniční regiony, bývalé vojenské prostory, regiony postižené živelnými pohromami, regiony se silně narušeným či poškozeným životním prostředím, regiony s méně příznivými podmínkami pro rozvoj zemědělské výroby, regiony s vyšší průměrnou mírou nezaměstnanosti, než je průměrná úroveň v ČR.“ (§ 4 zákona č. 248/2000 Sb.)

Kvalitativní vyjádření postiženosti regionů

Kvalitativní vyjádření postiženosti regionů nemá podobu závazného právního předpisu, ale jedná se spíše o programové dokumenty, deklarace či prioritní rámce regionů, které stanovují nejdůležitější problémy jednotlivých regionů a způsoby jejich řešení. (Dočkal 2007, s. 14)

Rozdíl mezi kvantitativním a kvalitativním vyjádřením postiženosti regionů je tedy v závaznosti určení a taky ve vazbě kvalitativního vyjádření postiženosti regionů na další fáze projektového cyklu, jelikož je východiskem i pro nastavení tzv. indikátorů.

4.5.2 Projektový cyklus

Projekt se vždy uskutečňuje jako sled po sobě jdoucích aktivit, vedoucích k naplnění cíle projektu. Každý projekt začíná uvědoměním si existujícího problému a končí jeho realizací a následnou kontrolou. Takto probíhají všechny činnosti neustále dokola, tedy v cyklu.

Projektový cyklus je rámec, ve kterém se odehrávají veškeré činnosti projektového manažera. Jedná o scénář, který je pro všechny projektové manažery stejný a jediné, co se liší je způsob jeho naplnění. (Dočkal 2007, s. 11)

Autor rozděluje projektový cyklus do 8 etap, které však nemusejí probíhat přesně podle časové posloupnosti a mohou se i vzájemně prolínat:

- Existence problému
- Zajištění konsensu žadatele ohledně dotačních podmínek
- Vyhledání vhodného dotačního titulu a posouzení jeho přijatelnosti
- Zpracování projektové žádosti
- Předrealizační příprava
- Vlastní realizace
- Vyhledání nového problému

Velmi důležitou součástí celého projektového cyklu je bezesporu také monitoring a kontrola. Každý projekt musí být monitorován z důvodu správného vývoje projektu a splnění jeho vytyčeného cíle. Projektový manažer musí mít neustále přehled o průběhu cyklu a potřebuje zpětnou vazbu, aby byl schopen popřípadě reagovat na nečekané změny a odvrátit tak nepříznivý průběh cyklu.

Pokud je tedy projektový cyklus dodržen a postupuje se podle něj krok po kroku, umožňuje to vnímání řízení projektu jako kontinuální proces, jež pomáhá iniciaci dalšího projektu. (Křepelková, Hušek 2007)

4.5.3 Projektová výzva

Projektová výzva je důležitým bodem v rámci žádosti o prostředky z fondů. Specifikuje totiž veškeré náležitosti samotné projektové žádosti i to, kdo si může žádost podat a za jakým účelem.

Projektová výzva je akt, jímž řídicí orgán jednotlivých programů vyzývá zájemce o finanční podporu k předložení příslušných dokumentů. Jedná se o veřejně dostupné informace, které jsou v předstihu zveřejňované. Zveřejnění výzvy nale-

neme v hromadně sdělovacích prostředích, na internetu. (Ryglová, Burian, Vajčnerová 2011, s. 176)

Další autor Dočkal (2007, s. 21) definuje projektovou výzvu jako závazný termín, do kterého mají být předkládány projektové záměry. Autor rozlišuje:

- *otevřené výzvy* - projektové záměry se mohou předkládat až do přerozdělení celé plánované alokace
- *uzavřené* - projektové záměry se musí podat ke konkrétnímu datu

Je potřeba sledovat, kdy bude pro konkrétní záměr vyhlášena výzva. Bývá vyhlášována zpravidla na cca 30 – 60 dní, ale i více – existují totiž i výzvy průběžné. Prakticky všechny programy (fondy) zveřejňují nejenom aktuální výzvy, ale i výzvy plánované na delší období, např. fiskální rok (u investičních projektů). (Ryglová, Burian, Vajčnerová 2011, s. 181)

Dočkal (2007, s. 21) dodává, že nastavení výzev má zásadní dopad na strategii podání projektové žádosti.

Výzvy jsou zveřejňovány na příslušných webových stránkách a jejich vyhlášení je inzerováno v tisku. Centrální adresou jsou stránky MMR ČR. Typické náležitosti výzvy vypadají následovně:

- Identifikační údaje výzvy
- Definice hlavních cílů
- Definice oprávněných příjemců podpory/partnerů
- Definice oprávněných aktivit projektu
- Definice cílových skupin
- Určení místa realizace projektu
- Forma podpory
- Doba trvání projektů
- Specifikace uznatelných nákladů
- Monitorování projektu
- Termíny výzvy
- Způsob výběru projektů
- Účast v dalších programech podpory
- Specifické požadavky, pokyny pro žadatele
- Přehled požadovaných příloh
- Předložení žádosti o finanční podporu
- Kontaktní osoby

(Tauer, Zemánková, Šubrtová 2009, s. 92)

4.5.4 Projektový záměr

V první fázi projektu dochází ke zpracování tzv. projektového záměru (tzv. fiše).

Projektový záměr slouží k tomu, aby bylo možné strukturovaně zformulovat hlavní parametry projektu a ty poté účinně komunikovat s okolím. Záměr navíc klade důležité otázky, které se týkají způsobu řešení a zainteresovaných stran, které je dobré zodpovědět, kvůli rozhodnutí, zda pokračovat, či nikoliv. (Doležal, Krátký, Cingl 3013, s. 19)

Jedná se tedy o jeden z nejdůležitějších dokumentů celého projektu, ke kterému se v průběhu realizace projektu často vracíme, zvláště pokud se projekt nevyvíjí podle našich představ a musíme potom tedy přijmout razantní opatření. (Janišová, Křivánek 2013, s. 363)

Dle autorů musí být záměr stručný, jasný a přehledný, aby bylo možné se o projektu rozhodnout, spustit jej, průběžně vyhodnocovat a podporovat po celou dobu jeho životnosti.

Projektové záměry mohou být v rámci výzev hodnoceny buď:

- *průběžně* - hodnotí se průběžně – podle data podání, nečeká se na uzavření výzvy)
- *v rámci kol* – hodnotí se všechny podané projektové žádosti zároveň (čeká se na uzavření výzvy)

(Dočkal 2007, s. 21)

4.5.5 Projektová žádost

Projektová žádost musí obsahovat všechny předepsané náležitosti. Jedná se dokument, v němž žadatel shrnuje všechny aspekty projektu. V žádosti jsou uloženy informace od názvu projektu, jeho popis, cíl projektu, až po jeho harmonogram, rozpočet atd. Podání žádosti zahrnuje několik fází.

Způsob podání žádosti, požadované přílohy a priority se liší v rámci jednotlivých výzev. (Boukal 2013, s. 183)

Dočkal (2007, s. 28) přesně popisuje položky žádostí, které jsou vyplňovány elektronicky (až na některé přílohy, které se musí dokládat papírové podobě). Autor popisuje dvě hlavní aplikace existující v období 2007-2013:

- Elektronická žádost **Benefit**
  - využívá se pro podnikatelské projektové záměry – např. financované z ROPů (typicky oblast cestovního ruchu)
  - také určena pro „měkké“ projektové záměry či některé investiční projekty na úseku výzkumu a vývoje či infrastruktury
- Elektronický účet **E-Account** – nastaven pouze pro podnikatelské záměry, které jsou podávány v rámci OPPI

Jelikož se práce zabývá dotacemi na měkký, tedy neinvestiční projekt, podrobněji rozepsaná bude elektronická žádost Benefit. Žadatel si před touto žádostí musí založit účet. Položky elektronické žádosti vypadají následovně:

- *Identifikace žádosti a projektu* – žadatel identifikuje příslušnost projektového záměru ke konkrétní oblasti podpory vybraného dotačního titulu (i název a doba trvání projektu)
- *Popis projektu* – anotace projektového záměru, zdůvodnění vazby projektu na cíle programu, klíčové aktivity
- *Území dopadu* – zda je projekt určen pro městské nebo venkovské prostředí
- *Místo realizace NUTS a skutečně investice dle NUTS* – výběr místa realizace projektu dle regionů NUTS a stanovení výše investic

- *Žadatel projektu, adresa žadatele, osoby žadatele*: identifikační údaje žadatele a uvedení jeho dosavadního čerpání dotací, určení pověřených osob, statutárních orgánů atp.
- *Hodnoty indikátorů* – určení výchozí a výsledné hodnoty závazných indikátorů
- *Přehled financování* – rozpočet, zdrojová část financí, požadovaná dotace
- *Horizontální témata* – vliv na životní prostředí a rovné příležitosti
- *Přílohy* – např. doklad o právní subjektivitě, prohlášení o bezdlužnosti, prohlášení o partnerství, prohlášení o velikosti podniku, přehled ekonomické a finanční situace

Zpracování žádosti musí být samozřejmě věnována dostatečná pozornost a splněny veškeré její kritéria, aby se potenciální žadatel jejím chybným vyplněním zbytečně nepřipravil o možnost čerpání finančních zdrojů z EU. Důležité je i rozmyslet si, jaké hodnoty indikátorů mají být v rámci projektu dosaženy, aby realizací projektu k naplnění těchto hodnot skutečně došlo.

4.6 Cestovní ruch

V dílech nejrůznějších autorů se můžeme setkat s pojmem cestovní ruch a turismus. Tyto dva pojmy jsou synonyma a mají proto stejný význam.

V současné době je cestovní ruch jedním z nejrozsáhlejších hospodářských odvětví na světě. Služby v rámci cestovního ruchu čelí novým výzvám a rychlým změnám v důsledku recese, globalizace trhu, intenzivnější hospodářské soutěži a dynamického rozvoje v oblasti nových technologií. (Rodoula H. Tsiotsou, Ronald E. Goldsmith 2012)

O rostoucím vlivu cestovního ruchu píší i autoři Middleton, Clarke (2012, s. 3). Cestovní ruch významně přispívá k hospodářskému rozvoji, ve smyslu oblasti investic, zaměstnanosti a platební bilance. Autoři rovněž píší o environmentálním a kulturním přínosu do společenského života hostitelské komunity.

Palatková (2013, s. 13) zmiňuje složitost definice cestovního ruchu jako odvětví. Cestovní ruch je dle ní prostředkem porozumění mezi návštěvníky a rezidenty, který slouží k udržení dobrých vztahů mezi národy. Jedná se o heterogenní, průřezové odvětví, které však není ekonomicky ani statisticky uzavřené, protože přesahuje do dalších ekonomických i neekonomických činností a oborů.

World Tourism Organization v Hamarneh (2014, s. 9) nabízí obecně platnou definici cestovního ruchu, která popisuje cestovní ruch jako „činnost osoby cestující na přechodnou dobu do místa ležícího mimo její běžné prostředí (mimo bydliště), a to na dobu kratší než je stanovená (u domácího cestovního ruchu 6 měsíců, u mezinárodního cestovního ruchu 1 rok), přičemž hlavní účel cesty je jiný než výkon výdělečné činnosti v navštíveném místě“.

Cestovní ruch je souhrnem:

- aktivit účastníků cestovního ruchu
- procesů budování a provozování zařízení se službami pro účastníky cestovního ruchu
- aktivit osob, které tyto služby nabízejí a zajišťují

- aktivit spojených s využíváním, rozvojem a ochranou zdrojů pro cestovní ruch
- politických a veřejně správních aktivit a reakce místní komunity a ekosystémů na uvedené aktivity

(Pásková a Zelenka v Palatkové, Zichové 2011, s. 11),

Aby mohl cestovní ruch vůbec existovat, musí být splněny tyto podmínky:

- svoboda pohybu
- volné disponibilní prostředky
- fond volného času
- potenciál turismu a jemu odpovídající (v dnešním pojetí) infrastruktura a suprastruktura

(Palatková, Zichová)2011, s. 13)

Hamarneh (2014, s. 15) ve spojitosti s cestovním ruchem zmiňuje tři pojmy:

- Regionalismus – proces, ve kterém se některé geografické oblasti světové ekonomiky vzájemně sbližují a propojují rychleji než ostatní, tento projekt m
- Integrace – předpokládá určité institucionální zastřešení
- Globalizace – svými dopady ovlivňuje i mezinárodní cestovní ruch

Autorka dále vysvětluje vliv cestovního ruchu na HDP i zaměstnanost. Při tvorbě pracovních míst se musí brát v úvahu specifické rysy cestovního ruchu: kvalifikační rozptyl od méně kvalifikovaných po vysoce kvalifikovaná místa, různé profese, převažující zaměstnanost žen a mladých lidí, krácená pracovní doba a sezónní práce.

Co se týče rozvoje cestovního ruchu, zásadní roli v něm hrají turistické regiony, resp. destinace, jejichž hranice jsou ovšem jen zřídka totožné s hranicemi administrativně správními. (Tittelbachová 2011, s. 11)

Jak lze pozorovat, existují různé definice cestovního ruchu či turismu. Autoři se však shodují ve významu, který mu přiřkládají. Cestovní ruch vidí jako nástroj hospodářského rozvoje, nástroj snižování nezaměstnanosti, nástroj sbližování národů a udržování dobrých vztahů mezi nimi. Je třeba proto věnovat značnou pozornost tomuto odvětví, včetně kvality poskytovaných služeb.

Cestovní ruch je významnou oblastí pro svůj potenciál rozvoje, a proto je jednou z prioritních os regionálních operačních programů. Každý kraj, stejně tak i region soudržnosti se snaží o podporu rozvoje a ekonomickou stabilitu. Cestovní ruch tak regiony využívají jako významnou prioritu, která je v rámci dotací z fondů EU finančně podporována, jako vidina možnosti ekonomického růstu spojená se zvýšením zaměstnanosti daného regionu.

4.6.1 Politika cestovního ruchu

Řízením cestovního ruchu a jeho aktivit se zabývá politika cestovního ruchu.

Politika cestovního ruchu v destinaci je cílevědomé plánování a ovlivňování či vytváření reality v turismu pomocí různých nositelů politiky, ať už státních (veřejných), soukromých, nebo jim nadřazených (např. mezinárodní organizace, integrační uskupení), jejichž prvořadným cílem není dosažení zisku, ale spíše pokrytí nákladů. (Freyer v Palatkové 2011, s. 75)

Tato politika musí stanovit směr, kam se má destinace ubírat a vytvářet rámec pro řízení destinace. (Palatková, Zichová 2011, s. 174)

Nositelé politiky cestovního ruchu se dělí podle různých hledisek:

- podle právního hlediska
  - veřejnoprávní orgány (EU, stát, kraje)
  - privátní instituce (zájmová sdružení, profesní organizace)
  - zájmové skupiny
- podle územní hierarchie
  - mezinárodní (EU, OECD, UNWTO)
  - národní (asociace, ministerstva, národní centrály)
  - regionální (regionální svazy turismu)
  - lokální (spolky)
- podle odborné příslušnosti
  - hoteliéři
  - dopravci
  - restaurační zařízení
  - informační centra
  - cestovní kanceláře a agentury
  - společnosti destinačních managementů
- podle organizačních forem
  - nadpodnikové
  - mezipodnikové
  - organizace destinačního managementu a kooperující podniky v destinaci
  - řetězce a kooperující organizace u cestovních kanceláří, hotelového průmyslu, restaurací
  - integrované koncerny cestovních kanceláří
  - svazy poskytovatelů dopravních služeb

(Tittelbachová 2011, s. 18)

Současná politika turismu dle Palatkové, Zichové (2011, s. 174) je postavena na dvou pilířích a to konkurenceschopnost destinace a udržitelný rozvoj turismu v destinaci. Podle jejich slov jsou cíle politiky turismu ve vyspělých zemích konzistentní s cíli hospodářských politik a zaměřují se na zvýšení ekonomického přínosu turismu a minimalizaci negativních vlivů turismu.

4.6.2 Politika cestovního ruchu v rámci EU

Plánování a ovlivňování cestovního ruchu se uskutečňuje i na nadnárodní úrovni v rámci Evropské unie. Cestovnímu ruchu, jako rozvíjejícímu se hospodářskému odvětví, je věnována pozornost politiky soudržnosti.

Ryglová, Burian, Vajčnerová (2011, s. 177) ve svém díle uvádí, že v rámci EU se rozvoje cestovního ruchu v programovacím období 2007-2013 týkají:

- IOP – Integrovaný operační program
- ROP – Regionální operační programy
- PRV – Program rozvoje venkova
- ESF – Evropský sociální fond (pouze vzdělávání)

- případně okrajově a nepřímo i další programy (Evropská územní spolupráce, OP Životní prostředí atp.)

Lisabonská smlouva z roku 2009 ovlivnila směřování Společenství ve vztahu k turismu. Činnosti členských států v oblasti turismu jsou mezi jinými zakotveny v článku 2E Smlouvy. Institucionální struktura EU v souvislosti s cestovním ruchem vypadá následovně:

- **Rada Evropské unie** – problematiku turismu řeší **Rada pro konkurenceschopnost** - za ČR je gestorem Ministerstvo průmyslu a obchodu a za oblast turismu je spolugestorem Ministerstvo pro místní rozvoj
- **Evropská komise** – problematika turismu spadá do kompetence **Generálního ředitelství Podnikání a průmyslu** (DG Enterprise and Industry) a jeho oddělení pro turismus – Tourism Development Unit
- **Evropský parlament** – turismus spadá do přímé kompetence **Výboru pro dopravu a turismus** (TRAN)

(Tittelbachová 2011, s. 21)

O zásadním vlivu Lisabonské smlouvy na turismus mluví i Palatková, Zichová (2011, s. 191). Autorky píší, že „ V návaznosti na zařazení turismu v Lisabonské smlouvě do koordinovaných, podporovaných a doplňovaných aktivit a na výzvy okolního prostředí pro evropský turismus reagovala Komise Sdělením Komise COM/2010/352 Evropa, světová destinace číslo 1 – nový politický rámec pro turismus v Evropě. Sdělení dle nich představuje nový směr zaměření politiky turismu s cílem růstu konkurenceschopnosti v sektoru turismu, podpory rozvoje udržitelného, zodpovědného a vysoce kvalitního turismu, konsolidace image a profilu Evropy jako souboru udržitelných destinací a maximálního využití stávajících politik pro rozvíjení turismu.“

4.6.3 Cestovní ruch v destinaci

Území ČR je v rámci cestovního ruchu rozděleno do menších celků, tzv., turistických destinací. Jedná se o oblasti v daném regionu, které se liší nabídkou svých aktivit.

Destinace je hlavním cílem činnosti v oblasti cestovního ruchu. Jádrem stanovených potřeb je tvořeno výměnou informací, hledáním společných řešení, podporou nebo integrací zainteresovaných subjektů a vytvářením struktur turistických destinací. (Seifertová 2013, s. 27)

Jednotlivé destinace musí být jako konkurenceschopné jednotky cestovního ruchu řízeny odpovídajícím způsobem, což zajišťují společnosti pro management destinací. Mezi tyto společnosti patří organizace cestovního ruchu, destinační management, destinační agentury, společnost destinačního managementu. (Ryglová, Burian, Vajčnerová 2011, s. 163)

Úkolem tohoto destinačního managementu, řídicího řídí destinace, je plánovat a provádět koncepci, dále tvorbu cen, propagaci a distribuci myšlenek, zboží a služeb. Cílem těchto činností je vytvářet směny, které uspokojují cíle jednotlivce a organizací. (Bartl a Schmidt v Patatkové 2011, s. 20)

Autoři se však rozcházejí v názorech na propagaci destinace organizacemi destinačního managementu.

Palatková (2006, s. 26) uvádí, že organizace managementu jsou ve své roli propagátora identity a image destinace jako celku nenahraditelné. Autorka rozděluje organizace na několik úrovní:

- lokální turistická organizace
- regionální turistická organizace
- národní turistická organizace
- kontinentální turistická organizace

Kotíková (2013, s. 111) vidí komplikaci v tom, že instituce, provádějící marketing destinace, tedy krajské a obecní úřady nebo zvláště zřízené organizace cestovního ruchu, propagují produkty destinace cestovního ruchu a přitom mají na tyto produkty a jejich kvalitu minimální vliv a mají nad nimi minimální kontrolu.

Turistické destinace je nutno z důvodu jejich návštěvnosti odpovídajícím způsobem řídit. Právě k tomuto účelu jsou zřizovány organizace cestovního ruchu, které mohou být státní, polostátní či s převažujícím privátním podílem. Tyto organizace zastupují daný region, a proto jsou významnými realizátory propagace destinací. Jsou tak schopny řídit destinace způsobem, který by žádná jiná čistě soukromá organizace nebyla schopna nahradit. Organizace destinačního managementu přispívají k rozvoji místního cestovního ruchu a využití jeho potenciálu ke zvyšování zaměstnanosti a využívání investičních aktivit firem a podnikatelů.

5 Praktická část

V této části práce je popsán projekt Běžecké lyžování v Jeseníkách, který byl realizován v rámci programovacího období 2007-2013. Na základě SWOT analýzy je navrhována možnost dalšího využití dotací k financování projektu na podporu cestovního ruchu v oblasti turistické destinace Jeseníků.

5.1 Projekt běžecké lyžování v Jeseníkách - Jesenicko

Destinace Jeseníků je díky svým přírodním a klimatickým podmínkám navštěvována a využívána k pobytu v horách a zdejšími aktivitám. Jednou z těchto aktivit v zimním období je oblíbené běžecké lyžování, které každoročně přiláká mnoho návštěvníků.

Mezi hlavní činnosti Jeseníky – sdružení cestovního ruchu patří údržba běžec-
kých lyžařských tras. Právě zkvalitnění těchto tras je obsahem předkládaného projektu. Podstatou projektu je vytvoření cca 222 km pravidelně upravovaných značených lyžařských tras na Jesenicku s dostatečným označením a informacemi o předmětných trasách.

V rámci projektu Běžeckého lyžování se rozlišují projekty dva:

- Běžecké lyžování v Jeseníkách – **Šumpersko**
- Běžecké lyžování v Jeseníkách – **Jesenicko**

Tyto projekty se liší administrativně. Jedná se o síť tras běžeckého lyžování, kde se jedna část nachází v oblasti Šumperska a část druhá v oblasti Jesenicka. Oba projekty jsou jinak podobné, mají stejná východiska, stejné cíle, pouze jiné umístění. Trasy na Jesenicku se značí písmeny A, B, C a trasy na Šumpersku jsou potom značeny písmeny C, D, E, F.

Pro vysvětlení podobných pojmů - Jeseníky zahrnují jak oblast Šumpersko, tak Jesenicko, jsou tedy širším pojmem. Jesenicko je naopak část Jeseníků, pokud se bavíme o tom, že trasy se nacházejí na Jesenicku, znamená to v okrese města Jeseník.

V práci bude podrobněji analyzován vybraný projekt „Běžecké lyžování v Jeseníkách – Jesenicko“. Je to z toho důvodu, že do této oblasti bude zasazen i návrh možnosti dalšího projektu dotovaného z fondů EU, který bude svým způsobem na ten analyzovaný navazovat.

V rámci projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách – Jesenicko existuje několik běžec-
kých tras, které se liší délkou a kvalitou cesty. Některé trasy jsou tvořeny asfaltovou silnicí nebo udržovanou lesní cestou, což znamená možnost využití trasy i v letním období. Jiné jsou naopak tvořeny neudržovanými lesními a lučními cestami, poli, které jsou v letních měsících nepoužitelné, dále mohou být trasy hospodářsky využívány, což rovněž znemožňuje jejich turistické využití v létě. Zde je výčet jednotlivých tras na Jesenicku³:

- Trasa A1: Smrk – Horní Lipová (10 km)

³ Studie proveditelnosti

- Trasa A2: Luční vrch – Chata Smrčník (10,5 km)
- Trasa A3: Horní Lipová – Ramzová (6,5 km)
- Trasa A4: Horní Lipová – Lipová Lázně (6,3 km)
- Trasa A5: Lipová Lázně – Javořík (2,5 km)
- Trasa A6: Miroslav – Ramzová (12 km)
- Trasa A7: Sněhulákova cesta – Adolfovice (6,5 km)
- Trasa A8: Pomezí – Lázně Jeseník (3,5 km)

- Trasa B1: Chata Šumárník – Domašov (7 km)
- Trasa B2: Keprnický potok – Filipovice – Domašov (4 km – v letním období nepoužitelné)
- Trasa B3: Filipovické Louky – Domašov (2,5 km – v letním období pro ohradníky nepoužitelné)
- Trasa B4: Jeseník – Bělá pod Pradědem (10,5 km – v létě nepoužitelné)
- Trasa B5: Domašov – Pod velkým klínem (5,5 km)
- Trasa B6: Starý Rejvíz – Zlaté Hory (23 km)
- Trasa B7: Domašov – U Kamzičí skály (7,5 km)
- Trasa B8: Červenohorské sedlo – Rejvíz (39 km)
- Trasa B9: Adolfovice – Pod Velkým Bradlem (9,5 km)
- Trasa B10: Jestřábksá cesta – Dětrichov (8,5 km)
- Trasa B11: Rejvíz – Mýtinka (5,5 km)
- Trasa B12: Rejvíz – Čertovy Kameny (7 km)
- Trasa B13: Mariin pramen – Bělá p/P, Venuše (1,5 km)
- Trasa B14: Nad Svorností – Pod Dlouhou horou

- Trasa C7: Ostružná – Císařská lov. chata (5 km)

Trasy běžeckého lyžování na území Šumperska (okres města Šumperk) jsou v průměru delší (až 30,5 km) a náročnější.

Projekt Běžecké lyžování v Jeseníkách – Jesenícko je veřejně prospěšným projektem, který negeneruje příjem v žádné z jeho fází. Projekt je v souladu s oblastí podpory ROP Střední Morava, Prioritní osa 3.

5.1.1 Žadatel o projekt - Jeseníky – sdružení cestovního ruchu⁴

Žadatelem o dotace ze strukturálních fondů EU na podporu projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách byla organizace neziskového charakteru Jeseníky – sdružení cestovního ruchu, které se zabývá rozvojem cestovního ruchu na Jesenícku již od roku 1999.

---

⁴ Jeseníky – sdružení cestovního ruchu

O sdružení

Sdružení cestovního ruchu (J-SCR) je společností pro management destinací, který sdružuje právnické osoby. Je součástí formální organizace cestovního ruchu v Olomouckém kraji na základě projektu „Organizace cestovního ruchu Olomouckého kraje“, který byl schválen v roce 2005 Zastupitelstvem Olomouckého kraje. Tento projekt poukázal na nedostatek spolupráce veřejného a soukromého sektoru v oblasti cestovního ruchu. Analyzoval činnosti destinačních managementů jak v ČR, tak v zahraničí. J-SCR se stalo modelem pro vznik destinačního managementu v turistickém regionu Střední Morava.⁵

Cílem Sdružení cestovního ruchu je tedy společný rozvoj cestovního ruchu v Jeseníkách za aktivního přispění jak veřejného tak soukromého sektoru.

Sdružení je:

- *zájmové*
- *odborné*
- *nezávislé*
- *otevřené*
- *dobrovolné*

J-SCR naplňuje zájmy svých členů a přispívá k rozvoji celého turistického regionu Jeseníky a Olomouckého kraje. Jeseníky – sdružení cestovního ruchu je významným partnerem v oblasti cestovního ruchu jak na krajské, tak národní úrovni. Navíc spolupracuje nejen s tuzemskými partnery, ale také s partnery ze všech sousedících zemí, tedy z Polska, Slovenska, Německa a Rakouska.

I když se sdružení sestává z právnických osob, přidruženými členy mohou být i fyzické osoby.

Hlavní příjmy J-SCR tvoří členské příspěvky a účelové příspěvky jako jsou příspěvky na společné prezentace Jeseníků, provoz cyklobusů, skibusů, údržbu běžec-kých lyžařských tras apod.

V současné době se činnost sdružení zaměřuje na plnění úkolů daných koncepcí rozvoje cestovního ruchu Olomouckého kraje a naplňování Generelu dopravy a cestovního ruchu v Jeseníkách.

Struktura organizace

Jako každá organizace má i Sdružení cestovního ruchu svou organizační strukturu. Struktura sdružení vypadá následovně:

- *Valná hromada*
  - nejvyšší orgán sdružení, řídí se Stanovami a Jednacím řádem
  - schvaluje rozpočet a pravidla pro hospodaření s rozpočtovými prostředky
  - schvaluje roční účetní uzávěrky
  - schvaluje výroční zprávy o činnosti Sdružení
- *Správní rada*
  - statutární orgán sdružení

---

⁵ Studie proveditelnosti

- nejvyšší orgán v období mezi Valnými hromadami
- zajišťuje plnění usnesení Valné hromady
- rozhoduje o všech záležitostech Sdružení, které nesou vymezeny Valné hromadě
- výkonnou jednotkou rady je *sekretariát* v čele s ředitelem, kterého jmenuje Správní rada
- *Dozorčí rada*
  - nezávislý kontrolní orgán sdružení
  - řídí se jednacím řádem Dozorčí rady
  - dohlíží na hospodárné nakládání s finančními prostředky
  - je odpovědný Valné hromadě
- *Kontrolní orgán*
  - podřízen výhradně Valné hromadě

V současné době má sdružení 60 členů.

Poslání sdružení

Posláním organizace je sdružování členů a prosazování jejich zájmů v oblasti cestovního ruchu. Znamená to spolupráci v nejrůznějších oblastech. Jedná se např. o společně:

- marketingové projekty
- propagační kampaně
- konferenční činnosti
- vzdělávání a rozvoj lidských zdrojů
- investiční a infrastrukturní projekty
- podporu

Především propagace a marketing turistické destinace Jeseníky představují hlavní funkci sdružení. Svým členům J-SCR nabízí samostatné a fungující komunikační nástroje a služby právě v oblasti marketingu a propagace.

Co se týče oblasti regionálního rozvoje, sdružení představuje tzv. regionální management, který sdružuje regionální aktéry s jejich zájmy. Dále prosazuje požadavky a poptávku regionu na dalších úrovních regionální politiky České republiky a kohezní politiky EU.

Jeseníky – sdružení cestovního ruchu je typickým představitelem organizace destinačního managementu neziskového charakteru, která zajišťuje propagaci turistické destinace a rozvoj místního cestovního ruchu. Na základě dobré znalosti destinace a jejích analýz, vytváří a zajišťuje jednotlivé projekty, které mají za cíl rozvoj návštěvnosti destinace a zvyšování služeb nabízených v rámci cestovního ruchu.

J-SCR bylo v programovém období 2007-2013 koordinátorem **Integrovaných plánů rozvoje území Jesenicko a Šumperko**. V rámci těchto plánů směřovaly z Regionálního operačního programu Střední Morava do Jeseníků dotace do infrastruktury cestovního ruchu ve výši přes půl miliardy korun.

Integrovaný plán rozvoje území Jesenicko s Šumpersko⁶

Každé území, oblast v rámci ČR, se snaží o podporu svého rozkvětu, neustálého vylepšování, vývoje. Rozvoj cestovního ruchu v oblasti znamená nejen přínos finančních prostředků, ale také celkový rozvoj území, zvelebování jeho prostředí, zvýšení zaměstnanosti. Pro tyto důvody existuje tzv. Integrovaný plán rozvoje území (IPRÚ), který je mustrem jednotlivých projektů, jejichž cílem je právě rozvoj cestovního ruchu v dané oblasti.

Důležitým bodem v rámci tohoto plánu je důraz na koncentraci a provázanost jednotlivých aktivit. Tyto aktivity musí však přinést požadovanou efektivitu. Znamená to tedy, že snahou je identifikovat a koordinovat aktivity takovým způsobem, aby docházelo ke splnění hlavního cíle jednotlivých plánů, což je podpora dlouhodobé udržitelnosti rozvoje území. K tomuto cíli musí však směřovat i vhodné využívání jak finančních, tak lidských zdrojů. Tento cíl vychází z prioritní osy 3 Cestovní ruch – zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti. IPRÚ Jesenicko a Šumpersko jsou základním koordinačním rámcem pro oblast podpory Cestovního ruchu – podoblast podpory 3.1 a 3.3.1 Regionálního operačního programu Střední Morava.

Integrované plány byly předkládány ŘO ROP Střední Morava a musely splňovat tyto kritéria:

- předkládá je oprávněný předkladatel
- jsou projednány s veřejností
- respektují princip partnerství

V souvislosti s projekty je často zmiňován výše zmíněný princip partnerství. Jedná se o to, že žadatel, který žádá o dotaci z fondů, projekt nerealizuje sám, ale má partnery, který může být jeden nebo více.

Jeseníky jsou turistickou destinací, která nabízí lázeňská místa, zimní horské aktivity, turistiku a mnoho dalších služeb v rámci cestovního ruchu. Jednotlivé projekty realizované v rámci IPRÚ byly proto rozděleny do několika podskupin:

- *Lázeňství*
- *Skiareály*
- *Penziony a hotely*
- *Naučné stezky*
- ***Infrastruktura pro turistiku***

Běžecké lyžování v Jeseníkách je právě jedním z projektů, který byl realizován prostřednictvím Integrovaného plánu rozvoje území – infrastruktura pro turistiku.

5.1.2 Místo realizace projektu - Jeseníky⁷

Místo realizace projektu je podle nomenklatury územních statistických jednotek zařazeno následovně:

- NUT 3: *Olomoucký kraj* - zařazení projektu spadá do Olomouckého kraje

---

⁶ IPRÚ Jeseníky

⁷ Studie proveditelnosti

- NUTS 2: *Střední Morava* – tedy zařazení dle počtu obyvatel
- Turistickým regionem jsou *Jeseníky*

Projekt je lokalizován v Olomouckém kraji. Na území tohoto kraje se kromě zmíněného Turistického regionu Jeseníky, nachází ještě druhý Turistický region Střední Morava, který se nachází v jižní části Olomouckého kraje. Umístění tohoto regionu znamená převahu kulturního subsystému. Naopak Turistický region Jeseníky se svou vyšší polohou inklinuje k převažujícímu přírodním subsystému.

Oblast Jeseníků je od nepaměti hojně navštěvovanou turistickou destinací v ČR, díky svým přírodním bohatstvím. Patří mezi nejlesnatější oblasti ČR. Právě přírodní zdroje jsou východiskem pro tvorbu produktů a tvoří vysoký až výjimečný potenciál. V letním období návštěvníky destinace láká k letní rekreaci a pobytům v horách, pěší turistice, cykloturistice, adrenalinovým sportům, vodním sportům, v zimě jsou to především zimní pobyty na horách spojené s lyžováním, běžeckým lyžováním apod.

Jako turistická destinace jsou vymezeny pohořími Hrubý a Nízký Jeseník, nalezneme zde také oblast Rychlebských hor, Žulové pahorkatiny, Králický Sněžník, Krnovsko i nížinaté polské pohraničí.

Destinace Jeseníků je typická pro své velké množství přírodních lokalit, které jsou vyhlášené za chráněná území a dlouhou tradici ochrany přírodního bohatství. Chráněná území, která se v destinaci Jeseníků nacházejí, jsou tyto⁸:

- Chráněná krajinná oblast Jeseníky
- Národní přírodní rezervace Králický Sněžník
- Národní přírodní rezervace Praděd
- Národní přírodní rezervace Rašeliniště Skřítek
- Národní přírodní rezervace Rejvíz
- Národní přírodní rezervace Šerák – Keprník
- Petrovy Kameny
- Přírodní Park Březná
- Přírodní park Sovinecko
- Přírodní rezervace Přemyslovské sedlo
- Přírodní rezervace Račí údolí
- Smolný vrch, národní přírodní památka Venušiny misky
- Středisko ekologické výchovy Švagrov
- Šafářova skála
- Vodopády Bílé Opavy
- Vysoký vodopád

Mezi další zajímavá turistická místa Jeseníků můžeme zařadit i lázeňská města – jako je Jeseník, Lipová-Lázně, Karlova Studánka, Velké Losiny. Dále geomorfologické jevy jako jsou jeskyně, kaskády, vodopády, vyhlídkové skály.

Při aktualizaci Programu rozvoje Olomouckého kraje byly Turistické regiony Jeseníky a Střední Morava rozčleněny na tzv. Turistické lokality. Jeseníky jsou rozděleny na 7 Turistických lokalit:

---

⁸ Jeseníky

- Zlatohorsko
- Javornicko a Žulovsko
- Jesenicko
- Ramzovské sedlo
- Staroměstsko a Hanušovicko
- Šumpersko
- Zábřežsko

Pro oblast Jeseníků je cestovní ruch zásadní, jelikož představuje nejvýznamnější perspektivní cestu rozvoje. Proto je důležité, snažit co nejvíce využít možností, které se v destinaci nacházejí, nepodcenit aspekt významnosti přínosu cestovního ruchu, věnovat mu pozornost a snažit se o neustálý rozvoj kvality služeb cestovního ruchu.

Aktivity cestovního ruchu mají obrovský potenciál rozvoje regionu soudržnosti Střední Morava. Bohužel však tento potenciál není zcela naplňován a využití cestovního uchu není dostatečné.

5.1.3 Cílové skupiny projektu

Návštěvy Jeseníků z důvodu turistiky a sportu v zimním období jsou podle průzkumu katedry rekreologie FTK UP v Olomouci z roku 2006 z 59%. Znamená to tedy, že více než polovina veškerých návštěvníků Jeseníků jezdí za účelem lyžování, či běžeckého lyžování. Je třeba z tohoto faktu vycházet a zaměřit se tak na vybrané cílové skupiny projektu.

Projekt Běžecké lyžování v Jeseníkách má podle žadatele dopad na 4 následující cílové skupiny:

- **Domácí turisty**
- **Zahraniční návštěvníky**
- **Podnikatelské subjekty**
- **Jeseníky – sdružení cestovního ruchu**

Charakteristika typického představitele návštěvníka turistické destinace Jeseníky je následující:

Domácí návštěvník

Pokud se jedná o domácího návštěvníka – je to člověk, který destinaci navštíví vícekrát do roka – tzn. více než třikrát do roka. Nachází se v mladší věkové kategorii a mezi nejčastější motivy návštěvy patří právě zimní sporty a zotavení. Domácí návštěvníci se ubytovávají nejčastěji v soukromých víkendových objektech a chalupách.

Zahraniční návštěvník

Nejčastějším zahraničním hostem je cizinec z Německa, Slovenska a Polska. Motiv návštěvy bývá kromě sportu také prohlídka pamětihodností. Cizinci se ubytovávají nejčastěji v malých hotelích a pensioonch. Roste u nich poptávka po specializovaných produktových balíčcích, mezi kterými je i běžecké lyžování, roste péče o vlastní zdraví.

Podle informací žadatele bylo třeba návštěvníkům nabídnout:

- zkvalitnění infrastruktury cestovního ruchu v jesenickém regionu
- kvalitativní a kvantitativní zlepšení služeb poskytovaných v cestovním ruchu
- rozvoj nabízených služeb

Realizací projektu mělo být toto všechno splněno, konkrétně to znamená zvýšení kvality udržování běžeckých lyžařských tras, zvýšení informovanosti díky výrobě a osazení informačními cedulemi, rozšíření produktů v rámci cestovního ruchu, snížení náročnosti vyhledávání informací o nabídce turistických možností, které jsou potřebné v terénu, zvýšení kvality poskytovaných služeb.

Ve shrnutí je tedy projekt zaměřen především na návštěvníky destinace, kteří přijíždějí každoročně, aby využili zdejší podmínky k zimním aktivitám (patří sem i návštěvníci sportovních akcí). Zahrnuti jsou zde samozřejmě lidé, kteří se věnují běžeckému lyžování a kterým by tak projekt nabídl zlepšení a rozšíření služeb spojené s tímto zimním sportem. Mezi primární cílovou skupinu patří také senioři a rodiny s dětmi, a to jak domácí, tak přijíždějící ze zahraničí. Cílem zaměření se na návštěvníky destinace je zvýšení jejich návštěvnosti, prodloužení jejich pobytu a zvýšení denní útraty a tím příjmů pro oblast.

Důvodem pozornosti věnované **podnikatelským subjektům**, coby další cílové skupině je jejich podnikatelská aktivita v oblasti. Snahou je zvýšení míry této aktivity.

Poslední cílovou skupinou je samotné sdružení **Jeseníky – sdružení cestovního ruchu**, pro které je potřeba především zvýšit prestiž Jeseníků.

Snahou projektu je zainteresovat do něj všechny 4 cílové skupiny. Projekt musí být zajímavý pro podnikatelské subjekty, které by v oblasti zvyšovaly své investice, vedoucí rovněž ke zlepšení služeb návštěvníkům destinace. Znamenalo by to tak zvýšení jejich podnikatelské aktivity v regionu. Realizace projektu musí zkvalitněním nabídky běžeckých tras nalákat návštěvníky destinace, aby byl naplněn cíl projektu a zvýšila se návštěvnost oblasti a využil se tak potenciál cestovního ruchu destinace. Musí být uspokojena potřeba turistů cestování za horskou turistikou a přírodními zajímavostmi.

5.1.4 Cíl projektu

Pokud se bavíme o zimních měsících, kdy turisty z ČR i zahraničí lákají k pobytu v destinaci zimní sporty, je údržba běžeckých lyžařských tras jednou z klíčových nabídek v rámci turistických možností. Ve srovnání s ostatními horami v ČR byla však kvalita nabídky běžeckých lyžařských tras nedostatečná. Scházelo spoustu komponent, které by zaručovaly kvalitní služby pro návštěvníky. Proto vznikl tento projekt, který měl tyto nedostatky odstranit.

Pokud by projekt nebyl realizován, došlo by k nesmyslné stagnaci údržby tras, což by mělo za následek odliv návštěvníků z této turistické destinace do oblastí, které by jim nabídly lepší služby. Docházelo by k nerovnoměrné kvalitě běžeckých tras, jejichž stav by byl závislý na finančních možnostech pověřených subjektů cestovního ruchu.

Cílem projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách bylo zvýšení návštěvnosti cílových skupin rozšířením a zkvalitněním nabídky turistických možností Jeseníků a to

v zimním období. S tím související zvýšení příjmů, které plynou právě z oblasti cestovního ruchu.

Obecné a specifické cíle⁹

Mezi obecné cíle projektu patřilo:

- využití potenciálu turismu regionu a jednotlivých obcí
- stabilní struktura venkovské turistiky
- zvýšení přitažlivosti regionů a obcí
- zvýšení příjmů pro veřejné subjekty i soukromé podnikatele

Specifické cíle projektu:

- zlepšení infrastruktury, služeb, informovanosti a propagace cestovního ruchu
- rozvoj služeb v oblasti běžeckého lyžování
- snížení nezaměstnanosti
- oživení dosud neznámých míst území, jimiž trasy prochází
- rozvoj ekonomicky slabého regionu s vysokou nezaměstnaností

Pro možnost zhodnocení dosažení cílů, byly v rámci projektové žádosti nastaveny tzv. indikátory, které slouží právě pro zpětnou vazbu. Pro projekt „Běžecké lyžování v Jeseníkách – Jeseníky“ byly nastaveny tyto indikátory:

- *Zvýšení počtu návštěvníků turistické oblasti* – plánovaná hodnota byla nastavena na **3 000** návštěvníků – tzn., byla snaha navýšit počet návštěvníků o 3 000
- *Počet nových nebo zrekonstruovaných zařízení využitých primárně pro CR* – snaha o **1** zrekonstruované zařízení
- *Počet podpořených projektů s pozitivním vlivem na udržitelný rozvoj* – snaha o **1** podpořený projekt
- *Počet podpořených projektů s pozitivním vlivem na rovné příležitosti* – snaha o **1** projekt
- *Počet návštěvníků podpořeného zařízení po prvním roce provozu* – plánovaná hodnota nastavena na **50 000** návštěvníků

Nejdůležitějšími dvěma indikátory projektu byly indikátor zvýšení počtu návštěvníků turistické oblasti a počet návštěvníků podpořeného zařízení po prvním roce provozu, z nichž lze vyvodit naplnění hlavního cíle projektu. Právě výsledné hodnoty těchto indikátorů jednoznačně ukazují na vývoj návštěvnosti oblasti po uskutečnění realizace projektu. Naplnění nastavených hodnot je ukazatelem užitečnosti celého projektu.

Pro potřeby indikátoru Zvýšení počtu návštěvníků oblasti bylo využito statistických údajů o návštěvnosti atraktivit turistické destinace v blízkosti běžeckých tras.

Zjišťování konečných hodnot indikátoru Počet návštěvníků podpořeného zařízení po prvním roce provozu probíhalo pomocí senzorů umístěných na několika místech v oblasti běžeckých tras.

V tabulce níže jsou rozepsány plánované hodnoty jednotlivých indikátorů.

---

⁹ Studie proveditelnosti

Tab. 1 Hodnoty nastavených indikátorů

Název indikátoru	Výchozí hodnota	Plánovaná hodnota	Rozdíl	Měrná jednotka
Zvýšení počtu návštěvníků turistické oblasti	0	3 000	3 000	Počet
Počet nových nebo zrekonstruovaných zařízení využitých primárně pro CR	0	1	1	Počet
Počet podpořených projektů s pozitivním vlivem na udržitelný rozvoj	0	1	1	Počet
Počet podpořených projektů s pozitivním vlivem na rovné příležitosti	0	1	1	Počet
Počet návštěvníků podpořeného zařízení po prvním roce provozu	0	50 000	50 000	Počet

Zdroj: Projektová žádost 0mwB9P0001 (ROP-IP)

5.1.5 Rizika projektu

Každý projekt je ohrožován riziky a to v různých jeho etapách či fázích. Je potřeba, aby byla potenciální rizika identifikována z důvodu jejich eliminace. V podstatě se jedná o charakteristiku hrozeb, které mohou projekt ovlivnit buď z hlediska zaviněných chyb z důvodu např. špatně odvedeného úkolu nebo nezaviněných, z prostředí vnějšího (politická situace, havárie atd.)

Rizika byly bodově ohodnoceny podle úrovně takto:

- 1 – zanedbatelné riziko
- 2 – přípustné riziko
- 3 – nežádoucí riziko
- 4 – nepřípustné riziko

Rizika hrozcí v rámci projektu Běžecké lyžování, byly rozděleny do několika skupin podle oblastí, v nichž by mohly projekt ohrozit. Dále byli vyznačeni činitelé, kteří by nesli a ovlivňovali jednotlivá potenciální rizika.

Technická rizika

Tab. 2 Technická rizika projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách

Popis rizika	Úroveň rizika	Činitelé nesoucí a ovlivňující riziko		
		Investor	Projektant	Zhotovitel
Nedostatky v projektové dokumentaci	1		x	
Procesní závady při získávání povolení	1	x	x	
Problémy s koordinací prací	2			x
Nedodržení harmonogramu	1			x
Zaviněná přerušení realizace údržby (havárie)	2			x
Nezaviněná přerušení realizace vyšší moci (záplavy atd.)	1			x
Způsob provedení realizačních prací	2	x		x

Zdroj: Studie proveditelnosti, vlastní zpracování

Marketingová rizika

Tab. 3 Marketingová rizika projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách

Popis rizika	Úroveň rizika	Činitelé nesoucí a ovlivňující riziko		
		Investor	Projektant	Zhotovitel
Analýza trhu a jeho vývoj	1	x		
Analýza poptávky (zákazníci)	2	x		
Příprava a organizace výběrových řízení	1	x	x	
Dostupnost a kvalifikace subjektů schopných realizovat akci	1	x		
Dostupnost a kvalifikace pracovní síly	1		x	

Zdroj: Studie proveditelnosti, vlastní zpracování

Legislativní rizika

Tab. 4 Legislativní rizika projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách

Popis rizika	Úroveň rizika	Činitelé nesoucí a ovlivňující riziko		
		Investor	Projektant	Zhotovitel
Politická stabilita v ČR	1			x
Změna platných zákonů, vyhlášek a norem	2			x
Změna DPH během realizace akce	1			x

Zdroj: Studie proveditelnosti, vlastní zpracování

Finanční rizika

Tab. 5 Finanční rizika projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách

Popis rizika	Úroveň rizika	Činitelé nesoucí a ovlivňující riziko		
		Investor	Projektant	Zhotovitel
Zvýšení provozních nákladů	2	x		x
Dostatek vlastních finančních prostředků během realizace projektu	1	x		
Dostatek finančních prostředků na splácení cizích zdrojů financování	1	x		
Změna investičních nákladů během realizace projektu	3	x	x	x
Nepřidělení dotace	2	x		x

Zdroj: Studie proveditelnosti, vlastní zpracování

Jak lze vidět z jednotlivých tabulek obsahujících rizika z více oblastí, nejvyšší úroveň rizika je zde 3 – tedy nežádoucí riziko, které se objevilo pouze u možnosti rizika změn investičních nákladů během realizace. V ostatních případech se mohou objevit pouze rizika zanedbatelná nebo přípustná.

Co se týče technických rizik, nejčastějším činitelem nesoucím a ovlivňujícím riziko je zhotovitel, u marketingových rizik je to investor, u legislativních zhotovitel a u finančních rizik je to pak investor.

Mezi největší rizika patří nízký zájem návštěvníků o využívání upravených běžeckých tras, čemuž je potřeba zabránit dostatečnou informovaností o projektu, jak v papírové, tak elektronické podobě.

Riziko nedostatku finančních zdrojů viděl žadatel spíše v možnosti zpoždění plateb ze strany odpovědných míst. Tomuto však nejde nijak ze strany žadatele zabránit.

Zvýšení provozních nákladů je třeba zabránit především efektivním zacházením s materiálem a jeho šetrnou spotřebou.

Pokud by se chtělo zamezit zvýšení investiční nákladů, musí mít důsledně prováděna výběrová řízení a kvalitně zpracovaným rozpočtem projektu počítajícím s rezervami.

5.2 Fáze projektu

Každý projekt musí projít několika fázemi, než vůbec dojde k jeho schválení a následné realizaci. Musí mít jasně specifikovaný cíl, kterého má být dosaženo a definovány prostředky k jeho dosažení včetně finančního a personálního zajištění. Celý proces tvorby a realizace projektu je souhrnem dlouhotrvajících aktivit. Rozhodně se také nejedná a administrativně jednoduchou záležitostí.

5.2.1 Přípravná fáze projektu

V této fázi dochází k rozhodování o projektu. Organizace si uvědomí existenci určitého problému, který chce realizací projektu řešit. Postupně musí dojít ke sběru potřebných dat a informací a k jejich celkové sumarizaci. V rámci rozhodovacího procesu dochází i k otázce možnosti financování projektu. Pokud se organizace rozhodne o využití možnosti financování projektu z fondů EU, musí učinit kroky vedoucí k uskutečnění této myšlenky.

Ještě před samotným zažádáním o prostředky z fondu, je třeba si uvědomit, v rámci jakého programu lze o dotaci vůbec žádat. V období 2007-2013 mohly organizace volit program buď podle sféry činnosti, vybíralo se tak mezi tematickými operačními programy, anebo podle místa realizace svých aktivit, tzn. mezi regionálními operačními programy. Každý projekt musí být v souladu s priority a cíly programu. Žádost o dotace na projekt Běžecké lyžování v Jeseníkách probíhala v rámci Regionálního programu Střední Morava, s jehož záměry byl navrhovaný projekt v souladu.

Součástí přípravné fáze byly tyto činnosti, které jsou rozepsány ve sledu, jak následovaly po sobě:

- Účast v odborné sekci aktivní turistiky (květen 2008)
- Vytvoření projektového návrhu, který obsahuje informace o plánovaném projektu (červen 2008)
- Schvalování Správní radou J-SCR (červen 2008)
- Výběr dodavatele a zpracování projektové dokumentace SP (červen 2008)
- Vyhlášení výzvy ROP 3.1 (červenec 2008)
- Zpracování Studie proveditelnost (srpen 2008)
- Finální uložení žádosti v informačním systému BENEFIT7 (září 2008)
- Podání žádosti (září 2008)
- Schválení půjčky Olomouckým krajem (září 2008)

- Zpracování a podpis partnerských smluv (září 2008)

Důležitým bodem této fáze je vytvoření dokumentů, nutných pro zažádání o finanční prostředky ze strukturálních fondů. Díky těmto dokumentům se organizace stává potenciálním žadatelem o financování projektu. Jedná se o tzv. výzvu k předkládání projektových žádostí a samotnou žádost. Náležitosti těchto dokumentů jsou podrobně popsány dále.

Výzva

Výzva předchází podání žádosti o dotaci. Je důležitým dokumentem v rámci celého projektu, jelikož specifikuje veškeré požadavky a náležitosti žádosti.

Vyhlášení výzvy realizuje Výbor Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava. Vyzývá se tak k předkládání projektových žádostí. V případě projektu Běžecké lyžování - Jesenicko šlo o výzvu k předložení žádosti pro individuální projekty naplňující Integrovaný plán rozvoje území Jesenicko. Individuálním projektem je myšleno to, že žadatel o finanční podporu je jejím konečným příjemcem a zároveň uživatelem.

Výzva k předkládání žádostí v prioritní ose Cestovní ruch byla vyhlášena 7. 7. 2008 a obsahovala kromě uvedeného data vyhlášení tyto údaje:

- **Název**
  - *programu*: ROP Střední Morava
  - *prioritní osy*: 3 Cestovní ruch
  - *oblasti podpory*: 3.1 Integrovaný rozvoj cestovního ruchu
- **Cíle**
  - *programu*: zvýšení ekonomická vyspělosti, konkurenceschopnosti regionu, životní úroveň obyvatel
  - *prioritní osy*: zlepšení atraktivnosti regionu soudržnosti Střední Morava pro účely ČR
  - *oblasti podpory*: zvýšení atraktivnosti území s vysokou koncentrací infrastruktury a služeb prostřednictvím zkvalitnění infrastruktury pro rozvoj ČR
- **Podporované aktivity v rámci výzvy**
  - jaké aktivity povedou v rámci projektu k naplnění jeho cíle – budování, rekonstrukce modernizace infrastruktury ČR
- **Oprávnění žadatelé**
  - kdo může v rámci výzvy zažádat o finanční podporu
- **Podmínky poskytnutí dotace**
  - zde je uvedeno místo realizace projektu – tedy Jesenicko
  - maximální délka trvání projektu – v rámci této výzvy musela být realizace ukončena do 31. 12. 2011
  - minimální/maximální výše dotace – 1mil. Kč/10 mil. Kč
  - typ operace – individuální projekt
  - podmínky pro zpracování, předložení projektové žádosti a následnou realizaci projektů
- **Doporučená struktura financování**

- jelikož projekt zakládá veřejnou podporu a nevytváří příjmy, je způsob financování stanoven poměrem 85% (dotace z rozpočtu Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava), 15% (vlastní zdroje žadatele)

- **Způsobilost výdajů**

- zde je uvedeno datum, které je počátkem způsobilosti výdajů – v tomto případě se jednalo o datum, kdy Úřad Regionální rady regionu soudržnosti Střední Morava písemně potvrdil, že projekt splnil podmínky způsobilosti

- **Alokace finančních prostředků na výzvy pro podoblast podpory**

- jedná se o vymezení finančních prostředků ve výši 100 mil. Kč, které byly alokovány pro území Jesenicka v rámci oblasti podpory 3. 1

- tyto prostředky byly rozděleny mezi aktivity infrastruktura pro turistiku (10 mil. Kč) a vodní plocha s celoročním využitím (90 mil. Kč)

- **Místo a konečný termín pro předkládání projektových žádostí**

- doplňující informace o formě, způsobu předkládání žádostí a konečném termínu pro jejich předložení, konečný termín předkládání u této konkrétní výzvy byl 8. 10. 2008

- **Kontaktní osoby**

- **Informační zdroje**

V rámci této výzvy bylo jasně definováno to, že obsahem projektů bude budování a zkvalitňovaná infrastruktury pro cestovní ruch a že dotace budou přiděleny na podporu individuálních projektů. Na základě výzvy byla poté zpracována projektová žádost, která musela obsahovat veškeré body uvedené ve vyhlášené výzvě.

Projektová žádost

Pro tvorbu projektové žádosti na projekt „Běžecké lyžování v Jeseníkách - Jesenicko“ byla využita elektronická žádost Benefit7, která se využívá právě pro neinvestiční projektové záměry.

V žádosti jsou veškeré náležitosti zamýšleného projektu. Na titulní straně žádosti nalezneme identifikaci operačního programu, což představuje veškeré názvy a čísla operačního programu, osy, oblasti podpory, podoblasti podpory, výzvy. Dále název projektu, datum zahájení, dobu trvání, výdaje, název a kontaktní údaje žadatele. Dále je žádost rozdělena do několika sekcí:

- **Projekt** – informace o projektu ve zkratce o tom, že v rámci projektu:
  - bude probíhat výběrové řízení
  - projekt má partnera
  - žadatel má zkušenosti s obdobnými projekty
  - projekt má vliv na horizontální téma **rovné příležitosti**
- **Dopady a místa realizace** – informace o místě realizace projektu + kontaktní údaje
- **Popis projektu** – podrobnější popis projektu:
  - zdůvodnění potřeby projektu
  - cíle
  - soulad s cíli programu, prioritní osy a oblasti podpory
  - popis aktivit v jednotlivých fázích

- připravenost projektu k realizaci
- vazba na jiné aktivity a projekty
- **Personální zajištění projektu** – podrobnější popis všech členů týmu:
  - identifikační údaje
  - funkce v rámci projektu
  - zapojení člena při přípravě, realizaci a udržitelnosti projektu
  - zkušenosti s relevantními projekty
- **Žadatel projektu** – veškerá informace o žadateli projektu, tedy Jeseníky – Sdružení cestovního ruchu, včetně statutárních zástupců a kontaktních osob
- **Zkušenosti žadatele** – informace o předešlých zkušenostech žadatele:
  - o jaké projekty se jednalo
  - jaké byly výdaje na projekt
  - kdy byl projekt realizován
  - jaké byly zdroje projektu
  - popis projektu a popis zapojení žadatele do fází projektu
- **Partner projektu** – popis partnera:
  - předchozí spolupráce s partnerem
  - jeho zkušenosti s projekty
  - zapojení partnera do jednotlivých fází projektu
  - kontaktní údaje
- **Harmonogram projektu** – popis jednotlivých aktivit v rámci projektu
- **Hodnoty indikátorů** – názvy indikátorů, plánovaná hodnota – viz. kapitola cíle projektu
- **Udržitelný rozvoj** – kvantifikovatelná a nekvantifikovatelná kritéria
- **Rozpočet projektu** – podrobný seznam aktivit a jejich financování
- **Přehled financování projektu** – shrnutí celkových výdajů
- **Finanční plán** – pořadí jednotlivých žádostí o platbu
- **Prioritní téma** – název tématu a jeho finanční prostředky z EU
- **Výběrová řízení** – popis jednotlivých výběrových řízení na dodavatele služeb, nutných k realizaci projektu + vyčíslení těchto služeb
- **Horizontální témata** – doklad toho, že projekt je šetrný k životnímu prostředí a nediskriminuje žádnou skupinu osob
- **Rovné příležitosti** – projekt přispěje ke zlepšení služeb pro *seniory a rodiny s dětmi*
- **Publicita** – informace o tom, jakým způsobem bude zajištěna publicita a konkrétní opatření pro její zajištění:
  - souhlas se zveřejněním žadatele
  - oznámení ve všech vzdělávacích materiálech (na každé mapě bude uvedena informace)
  - oznámení ve všech mediálních prezentacích
- **Přílohy**
  - doklad o právní subjektivitě
  - podklad pro posouzení finančního zdraví
  - podklady pro ekonomické hodnocení a hodnocení proveditelnosti projektu

- čestná prohlášení

Předkládaná projektová žádost je dokumentem o cca 39 stranách. Obsahuje tedy kompletní a podrobný rozbor výše uvedených oblastí a aktivit projektu. Na příkladem projektové žádosti lze pozorovat složitou administrativu žádosti o dotace z fondů EU.

Žadatel měl již v době tvorby žádosti zkušenosti s projekty v rámci cestovního ruchu. Pro nového zájemce o dotace bez zkušeností může být však administrativní stránka odrazujícím aspektem. V době rozpracovávání žádosti musí mít žadatel přesně promyšleny a definovány důvody, zajištění, náklady, cíle projektu atd. Tato žádost byla podána v září 2008. Povinnou přílohou k této žádosti byla mimo jiné tzv. studie proveditelnosti, která předcházela podání žádosti a která obsahovala např. i informace o finančním zdraví organizace apod.

5.2.2 Realizační fáze projektu

Po podpisu smlouvy o poskytnutí grantu, nastává po přípravné fázi fáze realizační. Na počátku této fáze probíhají výběrová řízení dodavatelů jednotlivých služeb nutných k realizaci projektu. Na to navazuje samotné pořízení investic a výroba potřebných komponent. Jedná se tedy o vlastní realizaci projektu, kdy se uskutečňují aktivity dle stanoveného plánu. Tato fáze projektu Běžecké lyžování se odehrávala v období od října 2008 do prosince 2010. Realizace projektu tedy probíhala po dobu dvou let, kdy bylo postupně dosahováno značení a zvelebování běžeckých tras.

Součástí této etapy byly činnosti, v tomto časovém rozpětí:

- **Výběrová řízení, zadávací dokumentace a uzavření a podpisy partnerských smluv** (začátek říjen 2008 – konec prosinec 2008)
- **Výroba značek** (prosinec 2008 – září 2009) v rámci této aktivity:
  - bylo předáno a osazeno 485 ks lyžařských směrovek
- **Publicita** (průběžně – duben 2009 – prosinec 2010) - v rámci této aktivity byly:
  - informační cedule s mapou označeny všemi prvky povinné publicity
  - dodržovány pravidla publicity při informování veřejnosti o projektu (články na webové prezentaci atd.)
- **Výroba dřevěných cedulí a rozcestníků** (duben 2009 – září 2010) – v rámci této aktivity a aktivity **výroba map a potisků na cedule** bylo dodáno:
  - 105 ks rozcestníků
  - 36 ks malých informačních cedulí s mapou
  - 40 ks velkých informačních cedulí s mapou
- **Výroba map a potisků na cedule** (duben 2009 – září 2010)
- **Přípravné terénní práce** (duben 2009 – červen 2009)
- **Nákup rolby** (říjen 2009 – prosinec 2009) – realizována mimo rámec projektu

Výběrová řízení

Činnosti, které jsou odsouhlaseny v rámci projektu, musí být někým provedeny. Za účelem výběru vhodného realizátora těchto aktivit se provádějí výběrová řízení, kde se vybírá mezi ucházejícími se kandidáty. V rámci projektu Běžecké lyžování proběhly 3 výběrová řízení, a to na dodavatele rolby, značení a terénních prací. Níže jsou uvedeny informace o výběrových řízeních a jejich vítězích.

Výběrové řízení na dodavatele rolby

- *Typ veřejné zakázky* – zjednodušené podlimitní řízení
- *Předmět veřejné zakázky* – dodávka rolby
- *Vítěz zadávacího řízení* – ŽIVA zemědělská obchodní s.r.o.
- *Celková smluvní částka bez DPH* – 3 768 000 Kč
- *Celková smluvní částka s DPH* – 4 483 920 Kč

Výběrové řízení na dodavatele značení

- *Typ veřejné zakázky* – zjednodušené podlimitní řízení
- *Předmět veřejné zakázky*
  1. výroba a dodávka rozcestníků, malých a velkých informačních cedulí včetně map, osazení v terénu a publicita
  2. výroba, dodávka značek a značení tras
- *Vítěz zadávacího řízení*
  1. 3P spol. s.r.o.
  2. Značkaři Šumperk, o.s.
- *Celková smluvní částka bez DPH*
  1. 3 423 166 Kč
  2. 609 930 Kč
- *Celková smluvní částka s DPH*
  1. 4 107 800 Kč
  2. 609 930 Kč

Výběrové řízení na dodavatele terénních prací

- *Typ veřejné zakázky* – veřejná zakázka malého rozsahu
- *Předmět veřejné zakázky* – výroba, dodávka značek a značení tras (terénní práce)
- *Vítěz zadávacího řízení* – Značkaři Šumperk, o.s.
- *Celková smluvní částka s DPH* – 609 930 Kč (není plátcem DPH)

Během dvou let, kdy docházelo k realizaci projektu, došlo postupně k výrobě lyžařských směrovek, rozcestníků, malých a velkých informačních cedulí s mapou, které byly umístěny v okolí běžeckých tras. V této etapě projektu se tedy uskutečnily aktivity vedoucí ke zkvalitnění běžecké trasy a ke zlepšení orientace a informovanosti v rámci trasy. Celkem bylo v rámci projektu vyznačeno 49 km tras.

5.2.3 Provozní fáze projektu

Poslední fází projektu je provozní fáze. V této etapě již dochází k využívání zrealizovaných aktivit. Pro tuto etapu je typická údržba. Projekt Běžecké lyžování vedl k rozvoji infrastruktury turistického značení, a proto se v tomto případě jedná o údržbu značení. Jelikož se využíváním a povětrnostními podmínkami, vandalismem atd. značení postupně opotřebovává, je třeba tuto aktivitu vykonávat. Aby nedošlo k chátrání značení a tím k poklesu atraktivity běžeckých tras, dochází v provozní fázi k:

- opravám značek
- udržování rolby v bezvadném stavu

5.3 Rozpočet a financování projektu

Součástí projektová žádosti je i celkový rozpočet veškerých aktivit, vedoucí k naplnění cíle projektu. Žadatel podrobně vypíše, které aktivity budou součástí realizace projektu, a udělá odhad, kolik bude na projekt potřebovat finančních prostředků.

V tabulce dále je vyznačen rozpočet projektu. Jsou zde zachyceny pouze položky, které žadatel zamýšlel v rámci žádosti o dotace pořídit či využít. Jedná se tedy o výši plánované rozpočtu.

Tab. 6 Rozpočet projektu Běžecské lyžování v Jeseníkách - Jesenicko

Výdaj	Počet kusů	Cena kusu	Výdaje celkem	Z toho neinvestiční	Procento
02 Publicita projektu			74 452	74 452	0,83
Marketing	1	74 452	74 452	74 452	0,83
03 Nákup služeb			35 000	35 000	0,39
Výběrová řízení (zadávací dokumentace)	1	20 000	20 000	20 000	0,22
Ostatní služby	1	15 000	15 000	15 000	0,17
04 Náklady na stavební část			4 600 000		51,11
Dokumentace k projektu	1	100 000	100 000		1,11
Technologická zařízení	1	4 500 000	4 500 000		50
05 Jiné náklady			4 290 548	282 000	47,67
Ostatní			4 290 548	282 000	0,22
Terénní práce	1	20 000	20 000		0,22
Ostatní dlouhodobý majetek	1	616 950	616 950	282 000	6,86
Samostatné movité věci	1	3 653 598	3 653 598		40,6
09 Způsobilé výdaje celkem			9 000 000	391 452	100
Celkové výdaje projektu			9 000 000	<u>391 452</u>	100

Zdroj: Projektová žádost, vlastní zpracování

Reálné výdaje se však oproti plánu lišily:

- finanční položky na publicitu nebyly ve skutečnosti vynaloženy
- byly vynaloženy výdaje za poradenství ve výši **100 000 Kč**
- služba výběrové řízení byla dodána, avšak finanční prostředky na plnění nebyly ve skutečnosti vynaloženy, výdaje za nákup služeb byly tedy nulové
- výdaje na technologické zařízení byly vynaloženy mimo rámec projektu

- výdaje na položku Ostatní byly ve výši **3 843 840 Kč**

Celkové výdaje za projekt tak činily **3 943 840 Kč**. V tabulce níže jsou uvedeny informace o rozpočtu projektu plánovaném a reálném.

Tab. 7 Plánovaný a reálný rozpočet projektu

	Plán	Skutečnost
Celkové výdaje za projekt (Kč)	9 000 000	3 943 840
Celkové způsobilé výdaje za projekt (Kč)	9 000 000	3 943 840
Celková požadovaná výše dotace za projekt (%)	85	85
Celková požadovaná výše dotace za projekt (Kč)	7 650 000	3 352 264
Celková požadovaná výše dotace za projekt ze strukturálních fondů (%)	80,33	80,33
Celková požadovaná výše dotace za projekt z jiných veřejných zdrojů (%)	4,67	4,67
Celková požadovaná výše dotace za projekt ze strukturálních fondů (Kč)	7 229 700	3 168 086,6
Celková požadovaná výše dotace za projekt z jiných veřejných zdrojů (Kč)	420 300	184 177,4
Celkové soukromé spolufinancování žadatelem za projekt (Kč)	1 350 000	591 576
Soukromé spolufinancování žadatelem za tuto žádost o platbu (%)	15	15

Zdroj: Závěrečná monitorovací zpráva

5.4 Zhodnocení projektu

Projekt Běžecké lyžování v Jeseníkách – Jesenicko byl realizován v období 2008 – 2010. Ukončen byl v roce 2011, a to předložením závěrečné monitorovací zprávy s žádostí o finanční částku ve výši 3 943 840 Kč Úřadu regionální rady regionu soudržnosti Střední Moravy.

Běžecké lyžování na Jesenicku je oblíbenou formou cestovního ruchu, jenž je pro svůj potenciál pro rozvoj Jesenicka zásadní. Pro tento důvod bylo nezbytné

zkvalitňování služeb pro návštěvníky zdejších běžeckých tras ve smyslu jejich rozšiřování a upravování.

Aby nedocházelo ke stagnaci údržby tras, bylo zapotřebí udělat k tomu potřebné kroky, které jsou však finančně náročné.

Proto Jeseníky – sdružení cestovního ruchu využilo možnosti financování ze strukturálních fondů a zažádalo o dotaci na projekt Běžecké lyžování v Jeseníkách. Jelikož se jednalo o projekt, který negeneroval zisk, způsob financování byl nastaven v poměru 85% (dotace) a 15% (vlastní zdroje žadatele).

Byla vytvořena projektová žádost, která obsahovala veškeré informace o zamýšleném projektu a žadateli. Součástí žádosti byl i plán rozpočtu, z kterého vzešla potřeba finančních prostředků ve výši 9 000 000 Kč. Reálně vynaložené prostředky (3 943 840 Kč) byly však v konečném důsledku nižší, z důvodu neuskutečnění některých plánovaných financí, přičemž nejvýznamnější snížení konečného rozpočtu bylo ovlivněno výdaji na technologické zařízení mimo rámec projektu.

Uskutečnění projektu Běžecké lyžování znamenalo zásadní rozvoj infrastruktury turistického značení a jednotný informační systém v rámci běžeckého lyžování. Značná výhoda je využitelnost těchto služeb nejen v zimě, ale také v dalších částech roku, což znamená celoroční zvýšení návštěvnosti.

Realizací projektu vzniklo navíc nové pracovní místo – obsluha rolby, tudíž měl projekt i pozitivní dopad na trh práce.

Všechny nastavené indikátory byly nejen naplněny, ale jejich reálná hodnota navíc převýšila několikrát hodnotu cílovou.

Aby bylo zjištěno, zdali byl indikátor *Počet návštěvníků podpořeného zařízení po prvním roce provozu* splněn, bylo využito průzkumu návštěvnosti, zpracovaného pro CHKO z roku 2011 (období po prvním roce provozu), 2012 a 2013. Sledování počtu návštěvníků a jejich sčítání bylo uskutečněno pomocí tepelného senzoru a fyzickým kalibračním sčítáním. Tepelný senzor je technologií, která umožňuje zaznamenávat procházející či projíždějící návštěvníky, tedy běžkaře, cyklisty ale i pěší turisty, pomocí reakce na tepelnou energii, která je vydávána tělem při pohybu. Kalibrace je potom fyzické sčítání spojené s analýzou pohybu návštěvníků a následné srovnání těchto údajů s výsledky automatického sčítání čidlem. Projekt Běžecké lyžování v Jeseníkách - Jesenicko měl naplnit indikátor 50 000 počtu návštěvníků. Dříve zmíněný, související projekt Běžecké lyžování v Jeseníkách – Šumpersko měl naplnit stejný počet. Jelikož jsou tyto projekty navzájem propojeny, proto je nutné tento konkrétní indikátor posuzovat hromadně, tedy na počet **100 000 návštěvníků**. Data, která byla naměřena, pocházejí z oblastí tras,¹⁰ které jsou uvedeny v následujících tabulkách:

---

¹⁰ V roce 2012 byl nově nainstalován senzor i v oblasti Rejvízu, kvůli vypovídající schopnosti nebudou však hodnoty naměřené v této oblasti do porovnání zahrnuty

Rok 2011

Tab. 8 Návštěvnost 2011

Oblast návštěv	Počet návštěvníků
Vysoká hole	27 786
Ovčárna	42 285
Bílá Opava	81 518
Keprník	26 008
Vřesová studánka	16 494
Králický sněžník	24 317
Celkem	218 408

Zdroj: Doplňující informace k monitorovací zprávě, vlastní zpracování

Rok 2012

Tab. 9 Návštěvnost 2012

Oblast návštěv	Počet návštěvníků
Vysoká hole	24 385
Ovčárna	43 448
Bílá Opava	82 012
Keprník	25 193
Vřesová studánka	15 329
Králický sněžník	28 785
Celkem	219 152

Zdroj: Doplňující informace k monitorovací zprávě, vlastní zpracování

Rok 2013

Tab. 10 Návštěvnost 2013

Oblast návštěv	Počet návštěvníků
Vysoká hole	27 539
Ovčárna	44 953
Bílá Opava	87 999
Keprník	24 255
Vřesová studánka	18 048
Králický sněžník	27 955
Celkem	230 749

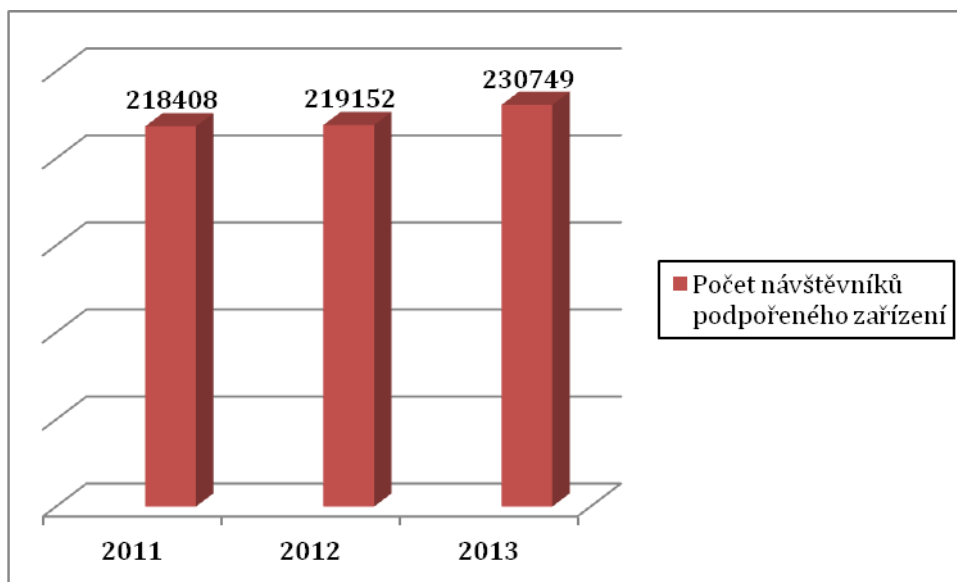
Zdroj: Doplňující informace k monitorovací zprávě, vlastní zpracování

Z tabulek lze jasně vyčíst každoročně rostoucí počet návštěvníků. V roce 2011 byl počet návštěvníků **218 408**, v roce 2012 pak **219 152** a v roce 2013 oblasti navštívilo **230 749** návštěvníků. Znamená to tedy, že nastavená hodnota indikátoru počtu návštěvníků podpořeného zařízení 100 000 byla po prvním roce nejen naplněna, ale i převyšena. Navíc byl zaznamenán rostoucí trend i v následujících dvou

letech. Vývoj počtu návštěvníků od roku 2011 do roku 2013 je znázorněn v následujícím grafu:

Obr. 1 Počet návštěvníků podpořeného zařízení

Zdroj: doplňující informace k monitorovací zprávě, vlastní zpracování

Snahou dalšího indikátoru *Zvýšení počtu návštěvníků turistické oblasti* bylo navýšení počtu návštěvníků o 3 000. Tento indikátor byl popisován vzhledem k návštěvnosti okolí místa realizace projektů v návaznosti na podpořené projekty. Pro tyto účely byla využita statistická data ohledně návštěvnosti cílů, jež jsou v blízkosti tras.

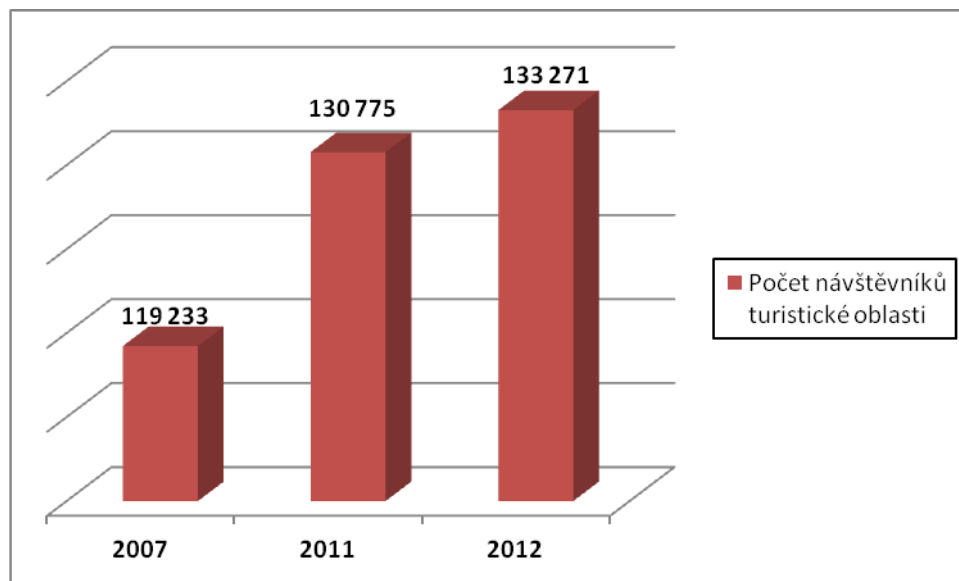
- vodní elektrárna Dlouhé Stráně
- Zlatorudné mlýny
- Jeskyně na Pomezí
- Rejvíz

Statistická data byla brána za rok 2007, tedy rok před začátkem projektu, a potom až za rok 2011, tedy rok po realizaci projektu a dále za rok 2012. Data z roku 2013 ještě nejsou známa.

Rok před začátkem projektu, tedy v roce 2007 byla návštěvnost jmenovaných objektů **119 233** návštěvníků. V roce 2011, tedy rok po ukončení realizace projektu byla zaznamenána návštěvnost **130 775**. V následujícím roce 2012 návštěvnost opět vzrostla, a to na **133 271** návštěvníků. Rozdíl v návštěvnosti roku 2007 před začátkem projektu a roku 2011 po jeho realizaci byl **14 030** návštěvníků. Naplnění indikátoru (3000 pro Jesenicko + 3000 pro Šumpersko) pro rok 2011 bylo tedy uskutečněno. Navíc dosáhla návštěvnost v roce 2012 vyšších hodnot než v roce 2011. Návštěvnost tedy vykazovala rostoucí trend.

Vývoj počtu návštěvníků turistické oblasti za rok 2007, 2011 a 2012 je zaznamenán v následujícím grafu:

Obr. 2 Počet návštěvníků turistické oblasti

Zdroj: doplňující informace k monitorovací zprávě, vlastní zpracování

Další silnou stránkou projektu bylo zkvalitnění služeb pro rodiny s dětmi a pro seniory, v rámci splněných rovných příležitostí projektu. Cestovních ruch seniorů se podle autorů v posledních letech rozmáhá, jelikož dochází ke zlepšování zdravotního stavu seniorů a jejich finanční situace. Projekt tak neznevýhodnil žádnou z cílových skupin.

Realizací projektů nedošlo k negativnímu vlivu na životní prostředí a nedotkne se ho ani v budoucích obdobích.

Jak vidíme ze zpracovaných statistik, cíl projektu Běžecké lyžování byl naplněn, realizací plánovaných aktivit došlo ke zkvalitnění lyžařských tras, což vedlo ke zvýšení atraktivnosti a návštěvnosti turistické oblasti Jeseníků.

Samozřejmě nesmí být opomenut vliv sněhových podmínek v dalších letech na možnost využití běžeckých tras. I špatné klimatické podmínky jsou rizikem, které ohrožuje udržitelnost realizovaného projektu. Špatná zima bude negativně ovlivňovat počet návštěvníků v oblasti, avšak možnost využití tras celoročně odlehčuje obavy o neúčinnosti projektu v případě, kdy nastanou nevhodné podmínky, jež jsou člověkem neovlivnitelné.

Na tomto konkrétním příkladu využití dotací pro rozvoj cestovního ruchu lze vidět, že potenciál rozvoje Jeseníků v souvislosti s cestovním ruchem a zvýšením návštěvnosti turistické destinace tu opravdu existuje. Je proto důležité, investovat do zkvalitňování služeb v rámci cestovního ruchu a nedovolit tak aby docházelo k jejich stagnaci, která by vedla k odlivu návštěvníků do jiných oblastí.

Pomocí finanční podpory, tedy dotací z fondů EU, bylo tak v tomto případě dosaženo vytyčeného cíle projektu. Na základě tohoto zjištění, by bylo vhodné se i v dalším programovacím období ucházet o finanční pomoc EU na podporu projek-

tů vedoucích k rozvoji cestovního ruchu, jež má v konečné fázi vliv na rozvoj celé destinace.

5.5 Možnosti využití dotací v programovacím období 2014 – 2020

Po uplynulém sedmiletém programovacím období 2007-2013, bylo započato programovací období 2014-2020.

Vláda ČR na svých zasedáních v červenci 2014 schválila operační programy pro období 2014-2020. Konečná podoba byla vymezena usnesením vlády ČR č. 867 ze dne 28. listopadu 2012.

Programovací období 2014-2020 je v souladu s rozpočtovým rámcem EU pro toto období. Pro ČR byly vyčleněny prostředky ve výši téměř 24 miliardy eur. Důležitým faktem je rozšíření zapojených fondů o fond politiky rozvoje venkova a Společné námořní a rybářské politiky.

V následujícím programovacím období došlo z pohledu České republiky k těmto změnám¹¹:

- **snížení počtu programů**
  - snížení počtu tematických operačních programů
  - 7 původních regionálních operačních programů, z nichž jeden byl využit pro financování Běžeckého lyžování v Jeseníkách, bylo nahrazeno jedním Integrovaným regionálním operačním programem
- **koncepte Jednoho metodického prostředí**
  - zajištění stejných pravidel skrze celý systém
- **rozšíření fungování monitorovacího systému**
  - zjednodušení administrativy, není třeba vytištěných papírů

Záměrem EU je, aby strukturální a investiční fondy přispěly k naplnění strategie EU 2020 – Strategie pro inteligentní a udržitelný růst podporující začlenění, což je dlouhodobá vize rozvoje Evropské unie.

Programy vymezené na období 2014-2020 jsou vypsány v následující tabulce:

---

¹¹ Evropské strukturální a investiční fondy

Tab. 11 Programy období 2014-2020

OP Podnikání a inovace pro konkurenceschopnost	Program rozvoje venkova
OP Výzkum, vývoj a vzdělávání	OP přeshraniční spolupráce mezi ČR a Polskou republikou
OP Zaměstnanost	OP přeshraniční spolupráce mezi Slovenskou republikou a ČR
OP Doprava	OP přeshraniční spolupráce mezi Rakouskou republikou a ČR
OP Životní prostředí	OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Bavorsko a ČR
Integrovaný regionální operační program	OP přeshraniční spolupráce mezi Svobodným státem Sasko a ČR
OP Praha - pól růstu ČR	Program nadnárodní spolupráce Central Europe 2020
OP Technická pomoc	OP nadnárodní spolupráce Danube
OP Rybářství 2014-2020	Operační programy mezinárodní spolupráce (ESPON 2020, OP INTERACT III)

Zdroj: Evropské strukturální a investiční fondy, vlastní zpracování

Každý projekt, který je vytvořen s cílem jeho realizace za finanční podpory z fondů EU, musí probíhat v rámci určitého operačního programu. Nedochozí tak k samostatnému využívání zdrojů. Naopak projekt musí být v souladu s priority a cíly jednotlivých programů.

Potenciální projekt, jenž bude v dalších kapitolách navržen, je zaměřen na venkovskou turistiku. Projekt má vést k ekonomickému rozvoji venkova regionu, pomocí zkvalitnění zdejších služeb a pozitivně ovlivňovat trh práce udržením či vytvořením nových pracovních míst.

Na základě tohoto předpokladu, priorit a cílů jednotlivých programů vymezených na období 2014-2020, jež jsou vypsány v tabulce, by bylo vhodné realizovat projekt v rámci Programu rozvoje venkova.

5.5.1 Program rozvoje venkova

Projekt Běžecké lyžování v Jeseníkách měl za cíl zkvalitnění služeb běžeckých tras. V závislosti na tomto cíli mělo také dojít ke zvýšení návštěvnosti turistického regionu Jeseníky, jeho atraktivnosti a k rozvoji celého regionu. Podpora projektu se realizovala prostřednictvím Regionálního operačního programu Střední Morava.

Navrhovaný potenciální projekt, který by navazoval na Běžecké lyžování, má obdobný cíl vedoucí ke zvýšení atraktivnosti, návštěvnosti a především k rozvoji regionu, a to prostřednictvím služeb souvisejících s agroturistikou¹². V rámci programovacího období 2014-2020 by se podpora tohoto projektu mohla realizovat v rámci Programu rozvoje venkova, s jehož priority a cíly je projekt v souladu. Program bude totiž mimo jiné podporovat podnikatele v zakládání nezemědělských činností, dotována bude konkrétně agroturistika. Podpora se uskuteční v rámci oblasti 6.4.2 Podpora agroturistiky.

Na tento operační program byly na období 2014-2020 vymezeny finanční prostředky z Evropských strukturálních a investičních fondů (ESIF) ve výši 2,3 miliard eur.

Program rozvoje venkova na období 2014-2020 byl schválen 9. 7. 2014 Vládou ČR. Dokument byl předložen 16. 7. 2014 Evropské komisi pro vyjádření připomínek. Ke schválení programu komisí by mělo dojít v 1. čtvrtletí roku 2015.

Program rozvoje venkova je základním dokumentem Ministerstva pro čerpání dotací z Evropského zemědělského fondu pro rozvoj venkova.

Oblast podpory Podpora agroturistiky směřuje finanční pomoc na **stavební výdaje ve vazbě na málokapacitní ubytovací zařízení** (6-40 lůžek). Toto ubytování zahrnuje stravování, sportoviště a příslušné zázemí.¹³

Program rozvoje venkova¹⁴ bude realizován v období 2014-2020. Podporou investic na založení nebo rozvoj nezemědělských činností, která zahrnuje investice do agroturistiky, bude využit potenciál zemědělských farem, především jejich širší využití.

V rámci Programu rozvoje venkova existuje 6 priorit:

- Priorita 1 – Podpora předávání znalostí a inovací v zemědělství, lesnictví a ve venkovských oblastech
- Priorita 2 – Zvýšení životaschopnosti zemědělských podniků a konkurenceschopnosti všech druhů zemědělské činnosti ve všech regionech a podpora inovativních zemědělských technologií a udržitelného obhospodařování lesů

¹² Turistika v typických venkovských podmínkách, smyslem je poznání života na venkově, kontakt s přírodou a zvířaty, podílí se na udržování kulturních tradic

¹³ Program rozvoje venkova v novém programovacím období 2014-2020

¹⁴ Program rozvoje venkova

- Priorita 3 – Podpora organizace potravinového řetězce, včetně zpracování produktů a jejich uvádění na trh, dobrých životních podmínek zvířat a řízení rizik v zemědělství
- Priorita 4 – Obnova, ochrana a zlepšování ekosystému závislých na zemědělství a lesnictví
- Priorita 5 – Podpora účinného využívání zdrojů a podpora přechodu na nízkouhlíkovou ekonomiku v odvětvích zemědělství, potravinářství a lesnictví, která je odolná vůči klimatu
- **Priorita 6 – Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech se zaměřením na tyto oblasti**

Idea poslední zmíněné priority – Priority 6, je v souladu s navrhovaným projektem zaměřeným na agroturistiku. Cílem této priority je usnadnění diverzifikace do nezemědělských činností a stimulovat tak vytváření pracovních míst. Diverzifikaci představuje právě venkovská turistika. Podpora v rámci této priority pomáhá udržovat a vytvářet nová pracovní místa a to i pro nekvalifikované pracovníky, dále posiluje ekonomický rozvoj regionu a přispívá k zachování a rozvoji služeb na venkově a tím ke stabilizaci venkovských oblastí.

Oblast podpory 6.4.2 Podpora agroturistiky je zaměřena mimo jiné na podporu širšího využití zemědělských farem. Prostředky z fondů EU budou použity na stavební obnovu, tzn., přestavbu či modernizace nebo novou výstavbu malokapacitního zařízení včetně stravování a dalších budov a ploch v rámci turistické infrastruktury, sportoviště a příslušného zázemí. Doplnujícími výdaji jako součást projektu jsou úprava povrchů, výstavba odstavných stání, nákup a výsadba doprovodné zeleně, nákup zařízení, vybavení, hardware a software.

Projekt, který se uchází o finanční prostředky v rámci této oblasti podpory, musí splňovat určitá kritéria – např. veškeré výdaje musí být realizovány ve vazbě na již zmíněné ubytovací zařízení (6-40 lůžek), žadatel musí vypracovat rovněž projektový záměr, dále musí splnit podmínku finančního zdraví u projektů nad 1 mil. Kč.

Ve vazbě na rozdělování finanční podpory bude preferován projekt, který:

- pozitivně ovlivní zaměstnanost na venkově
- je z finančního hlediska méně náročný a samostatný
- zavádí nebo využívá technologie, které příznivě ovlivňují ovzduší a klima
- respektuje ochranu přírodních zdrojů
- aktivizuje mladou generaci a subjekty dlouhodobě podnikající v zemědělství
- realizuje subjekt, jehož sídlo se shoduje s místem realizace projektu
- je realizován v hospodářsky problémových regionech

Finanční podpora se realizuje v těchto částkách a mírách:

Podpora se poskytuje až do výše:

- 25% způsobilých výdajů pro velké podniky
- 35% pro střední podniky
- 45% pro malé podniky

Příspěvek EZFRV činí 75% veřejných výdajů.

Příspěvek ČR činí 25% veřejných výdajů.

V rámci Programu rozvoje venkova se mluví o podpoře místního rozvoje metodou LEADER. Metoda Leader se zabývá strategií místního rozvoje na základě partnerství mezi veřejným a soukromým sektorem na místní úrovni. Jedná se o vytváření místních sítí partnerství, kde je zastoupen přístup zdola nahoru, což znamená zapojení partnerů a veřejnosti do rozhodovacího procesu.¹⁵

Rozvoj regionu metodou LEADER mají za cíl tzv. místní akční skupiny (MAS). Jedná se o skupiny, jejichž členy jsou subjekty veřejného, soukromého a neziskového sektoru. Princip těchto skupin je založen na dobré znalosti regionu, která je východiskem pro řízení jeho potřeb. Na Jesenicku existuje skupina MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko.

Výše uvedené informace utvrzují ve správnosti volby dané formy žádosti o dotaci na projekt, jehož pozornost je věnována agroturistice. Navrhovaný projekt bude tedy zasažen do kontextu Programu na rozvoj venkova v programovacím období 2014-2020.

5.6 SWOT analýza regionu Jesenicka

Potenciální navrhovaný projekt by měl být umístěn do blízkosti upravených běžeckých tras v Jeseníkách, a to konkrétně do oblasti Jesenicka, tedy v okrese města Jeseník. Předmětem tohoto projektu by měla být farma se zaměřením na agroturistiku, ubytování a regionální kuchyni.

Pro další využití této oblasti jako místa realizace projektu, musí být provedena analýza regionu, která bude souhrnem veškerých podstatných informací, souvisejících s možnostmi realizace této farmy.

Analýza vnitřního prostředí, tedy silných a slabých stránek regionu Jesenicka, a vnějšího prostředí regionu, tzn. příležitostí a hrozeb, bude provedena pomocí metody SWOT a to zejména z pohledu žadatele o projekt. Název SWOT analýzy je odvozen jako spojení počátečních písmen anglických slov **S**trengths – silné stránky, **W**eakness – slabé stránky, **O**pportunities – příležitosti, **T**hreat – hrozby.

SWOT analýza se použije pro bližší uchopení informací a faktů ohledně regionu. Pro výběr projektu je třeba zjistit, jaké jsou silné stránky Jesenicka, s jakými slabými stránkami se naopak musí vypořádávat. Kterých příležitostí by se dalo využít a jak odvrátit hrozby, které existují a mohou region ohrožit.

S= silné stránky Jesenicka

- přírodní bohatství+kvalita ovzduší
- možnost zaměřením se na agroturistiku – neobydlené oblasti
- existují zde objekty, které se dají zrekonstruovat - budovy pro chov dobytka, farmy
- nízká cena nemovitostí

---

¹⁵ Program rozvoje venkova

- v oblasti mají lidé zkušenosti s chovem dobytka
- zajímavá turistická místa – kulturní a přírodní památky
- oblast, kudy vedou běžecké trasy, cyklotrasy
- poloha blízko hranic – možná zahraniční spolupráce + zahraniční turisté
- ochota lidí pracovat z důvodu velké nezaměstnanosti = levná pracovní síla
- kvalitní místo pro život z hlediska životního prostředí

W= slabé stránky Jesenicka

- špatná dopravní dostupnost (neexistence obchvatů)
- špatná železniční dostupnost
- vysoká nezaměstnanost
- chybí kvalifikovaní zaměstnanci
- vzdělání – špatná přístupnost VŠ
- nedostatečná pozornost věnovaná cestovnímu ruchu
- chybí kvalitní ubytování
- nedostatečné služby v rámci cestovního ruchu
- slabá podpora regionálních produktů
- nedostatek místních sponzorů
- špatná propagace Jesenicka

O= příležitosti pro Jesenicko

- možnost využití finančních prostředků EU
- snaha o snižování regionálních rozdílů
- návaznost na specifický cíl projektu Běžecké lyžování - oživení dosud neznámých míst území, jimiž trasy prochází
- rostoucí trend zdravého životního stylu
- roste zájem o regionální potraviny a produkty
- rostoucí důraz na podporu tradic
- zájem o agroturistiku jako o formu relaxace a útěku z města
- návrat k přírodě
- snaha vést další generace k pozitivnímu vztahu k přírodě
- levnější alternativa cestovního ruchu
- potenciál cestovního ruchu
- zájem o komunitní život
- existence MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko = místní akční skupina

T= hrozby pro Jesenicko

- nedostatečné investice do objektů a služeb cestovního ruchu
- ekonomická situace turistů
- stárnutí struktury obyvatel

- odliv pracovní síly do jiných oblastí ČR
- rostoucí zadluženost občanů
- neumožnění stavby tunelu pod Červenohorským sedlem
- informační technologie jako forma volnočasové aktivity
- tvorba sociálně vyloučených lokalit

Rozbor SWOT analýzy

Podstatnými silnými stránkami regionu je především zdejší životní prostředí a přírodní bohatství, které láká turisty do těchto oblastí. Umístění zdejších venkovských oblastí v přírodních krajinách, které se rozprostírají po celé oblasti, umocňuje představu tradičního českého, civilizací nedotčeného, venkova. Silnou stránkou je možnost využití agroturistiky z důvodu neobydlených oblastí a existence zdejších farem a budov pro chov dobytka – v oblasti nalezneme kravíny, prasečince, stáje. Znamená to zavedený systém chovu o dobytek, o který se tu starají po generace zdejší obyvatelé. Z pohledu zasazení projektu agroturistiky do zdejší oblasti se jedná o taktický krok, jelikož fungující zemědělská stránka regionu nebude muset být budována, pouze revitalizována. S tímto souvisí další silná stránka a tou jsou nízké ceny zdejších nemovitostí. V okolí navíc nalezneme spoustu kulturních památek, jakožto cíl tamních návštěvníků. Zdejší příroda umožňuje také běžecké využití v zimních měsících a cyklistické trasy v ostatních částech roku. Poloha regionu v blízkosti hranic s Polskem by navíc mohla znamenat zahraniční spolupráci v oblasti zemědělství s tímto státem. Využití hraniční polohy by se dalo i co se týče cestovního ruchu a zaměření se na polské návštěvníky jako cílovou skupinu projektu. Vysoká nezaměstnanost a schopnost zdejších lidí obhospodařovat farmu znamená možnost využití levné pracovní síly. Region Jesenicko je kvalitním místem pro život z hlediska životního prostředí, a je tak ideálním místem pro zasazení projektu, jenž je založen na principech návratu k přírodě a zdravého životního stylu.

Největší slabou stránkou regionu je jeho dopravní dostupnost. Chybějící tunel pod Červenohorským sedlem, který by znamenal lepší spojení s oblastí Šumperska a špatné železniční spoje, jsou mimo jiné důvodem negativní ekonomické situace Jesenicka. Jelikož region nenabízí příliš pracovních příležitostí, tunel by znamenal značné zjednodušení dojíždění zdejších obyvatel za prací do ostatních částí Olomouckého kraje. Nemožnost dojíždění však znamená nutnost stěhování se, především mladé generace do jiných částí ČR. Situaci vysoké nezaměstnanosti nepřispívá ani fakt, že v regionu chybí kvalifikovaní zaměstnanci. Co se týče vzdělání, VŠ jsou pro zdejší obyvatele daleko a absolventi ve většině případů zůstanou ve městě, kde studovali. Slabou stránkou je i nedostatečné využití potenciálu rozvoje cestovního ruchu. Služby v rámci cestovního ruchu nejsou úplné, chybí kvalitní ubytovací zařízení. Celkově zde chybí také propagace regionu, která je spojená i s absencí vhodných sponzorů. Zásadním nedostatkem je nedostatečná podpora regionálních produktů.

V období 2014-2020 se stává důležitou příležitostí regionu možnost využití finančních prostředků z fondů EU prostřednictvím Programu rozvoje venkova, je-

hož priority jsou v souladu s navrhovaným projektem farmy. Region patří mezi ekonomicky slabé, které jsou v centru pozornosti politiky soudržnosti, jejímž cílem je snižování rozdílů mezi regiony a posilování konkurenceschopnosti právě těchto méně rozvinutých oblastí. Možnost financování agroturistiky jako nástroje pro rozvoj venkova a jeho služeb má potenciál pro rozvoj celého regionu. Nezanedbatelnou příležitostí je realizace projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách – Jesenicko, která proběhla v minulém programovacím období a vedla ke zlepšení služeb běžeckých tras. Tento projekt vedl k oslovení návštěvníků a zvýšení jejich množství. Návaznost na tento projekt je spatřována v umístění farmy v oblasti zmíněných upravených tras a rozšíření tak nabídky návštěvníkům destinace. V posledních letech roste zájem o zdravý životní styl. V souvislosti se znečištěným ovzduším, uspěchaným životním stylem a špatným stravováním, si lidé uvědomují potřebu, v rámci péče o svoje zdraví, tuto situaci řešit. Začíná se přikládat význam složení potravin, jejich původu, způsobu zpracování. Pociťován je i jakýsi návrat k tradicím, jako odraz spojení s přírodou, neznečištěného životního prostředí, vlastnoručně zpracovaných produktů. K tomuto přispívá i fakt, že generace dnešních dětí tráví svůj volný čas jinými aktivitami, než je pohyb a návštěva přírody, což vede k rostoucímu počtu obézních dětí se zdravotními problémy. Snahou je přiblížit této generaci život na venkově a čas trávený v přírodě jako formu pohybu. Cestovní ruch je zásadním odvětvím, které má pro region potenciál rozvoje. Navíc je cestovní ruch v rámci ČR levnější alternativou cestování pro rodiny s dětmi a seniory, kteří např. nechtějí cestovat daleko. Příležitostí pro region je i rostoucí zájem o komunitní život a s tím související založení MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenicko, která se zabývá poskytováním obecně prospěšnými službami v regionu.

Nedostatečné investice do oblasti cestovního ruchu na Jesenicku mají za následek nevyužití jeho potenciálu. Není moc jiných odvětví, jež by dokázaly zvýšit ekonomickou situaci regionu, proto chybějící investice do cestovního jsou velkou hrozbou. Vlivem odlivu pracovní síly a mladé generace dochází k postupnému stárnutí obyvatel regionu. Představitelé mladší generace odcházejí z tohoto regionu za prací do větších měst, kde snáze najdou pracovní místo. Hrozbou pro Jesenicko představuje také ekonomická situace turistů. Pokud se jejich ekonomická situace zhoršuje, dochází k nárůstu úspor a výdajům pouze na nezbytné statky každodenní potřeby. Cestovní ruch samozřejmě vlivem snižujících se reálných příjmů obyvatel stagnuje. Pokud se nezlepší situace dopravní dostupnosti regionu, situace ohledně vysoké nezaměstnanosti se nebude vyvíjet k lepšímu. To, že nedošlo ke schválení realizace tunelu pod Červenohorským tunelem je pro region velkou hrozbou, jelikož právě tento tunel by znamenal cestu zvýšení přístupnosti Jesenicka, která by zajisté vedla ke zlepšení situace regionu.

Uchopením analýzy vnějšího a vnitřního prostředí regionu lze jednoznačně dospět k názoru, že je zapotřebí udělat kroky vedoucí k možnosti rozvoje regionu a to využitím veškerých jeho silných stránek a příležitostí. Situace je taková, že nejsou příliš pozitivní výhledy ohledně zlepšení dostupnosti regionu pro účely dojíždění za prací či investic firem. Pokud zde neexistuje logistická síť skýtající možnost vyvážení produkce do ostatních částí republiky, firmy budou investice reali-

zovat ve více dostupných regionech. Tato nedostupnost se však dá využít za účelem venkovské turistiky, která je založena na netknutosti moderní civilizací. Nádherné scenérie Jesenicka našly uplatnění prostřednictvím zdejších běžeckých a cyklistických tras, které jsou využívány celoročně. Jedná se o oblíbenou formu aktivní turistiky, která se těší oblibě mnoha turistů, kteří do regionu za tímto účelem přicházejí. Využitím dotací z EU na podporu agroturistiky, může dojít k rozšíření služeb pro návštěvníky regionu a využitím potenciálu cestovního ruchu.

5.7 Projekt Farma v rámci běžeckých lyžařských tras

Situace na Jesenicku z ekonomického pohledu regionu není příznivá. Absence průmyslového využití a špatná dopravní dostupnost regionu, ležícího u hranic s Polskem, v důsledku čehož není oblast místem pro alokaci větších podnikatelských subjektů, jež by nabízely pracovní příležitosti jeho obyvatelům, je příčinnou vysoké nezaměstnanosti a odlivu mladší generace za prací do jiných oblastí ČR.

Na druhou stranu jakási nedotčenost regionu, jeho přírodní bohatství a kulturní památky, znamenají možnost jeho turistického využití. Právě cestovní ruch skrývá velký potenciál rozvoje stagnujícího regionu. Služby nabízené v rámci tohoto odvětví však nejsou kvalitní natolik, aby bylo potenciálu využito.

Možnost žádosti o dotace z fondů EU v rámci nového programovacího období 2014-2020 však znamená příležitost využití pomoci k rozvoji turistiky a zlepšení ekonomické situace. V návaznosti na projekt „Běžecké lyžování v Jeseníkách – Jesenicko“ by bylo přínosné zrealizovat projekt v místě vedoucích upravených běžeckých tras, jako formu rozšíření turistické atraktivity regionu. Trasy běžeckého lyžování vedou v několika oblastech Jesenicka a je třeba využít zvýšené návštěvnosti tras k možnosti dalšího rozvoje regionu.

Myšlenkou projektu je rekonstrukce existující farmy pro účely agroturistiky, tedy vybudování ubytovacího zařízení a stravování, a to v blízkosti běžeckých a cyklistických tras. Podmínkou realizace je tedy zasazení tohoto projektu do oblasti, kde se využívá chovu hospodářských zvířat, např. koní, krav, prasat, koz nebo ovcí. Žádoucí by bylo, aby mezi chovanými zvířaty byly koně, z důvodu možného využití pro účely hipoterapie. Důraz na další kombinaci hospodářských zvířat není kladen.

Nápad na tento projekt vznikl na základě současného trendu zájmu o životní prostředí, zdravý životní styl, regionální potraviny. V dnešní uspěchané době, kdy mají lidé sedavá zaměstnání, málo pohybu, nepravidelný kontakt s přírodou, je venkovská turistika příjemnou formou relaxace.

Snahou tohoto projektu je vybudování stabilní struktury venkovské turistiky s důrazem na zachování a rozvoj tradic regionu včetně regionální kuchyně.

Pro vybudování obytné farmy je nutné si uvědomit, které komponenty je potřeba vytvořit či zrekonstruovat.

V prvé řadě by došlo k rekonstrukci farmy tak, aby maximálně vyhovovala návštěvníkům z hlediska ubytovacího zařízení a poskytovaných služeb. Byla by uskutečněna výstavba ubytovacího zařízení. Dotace z projektu pro rozvoj venkova pod-

porují nízkokapacitní ubytování pro minimálně 6 a maximálně 40 osob. Bylo by vytvořeno zařízení s kapacitou 20 - 25 osob, které by se podle dalšího vývoje mohlo kapacitně rozšířit. Realizací projektu obytné farmy by tak došlo k širšímu využití zemědělských farem.

V rámci této rekonstrukce by došlo i ke zkvalitnění stravovacích služeb. Stravování na farmě by nabízelo regionální kuchyni, připravovanou ze zemědělských produktů pocházejících jak z farmy, tak regionálních chovatelů a pěstitelů. Kuchyně by byla určena nejen hostům, ale také kolemjdoucím návštěvníků, kteří by farmu mohli využít pouze ke stravovacím účelům.

Logickým krokem ve vztahu k žádosti o dotace je to, aby žadatelem o potenciální projekt obytné farmy byl zemědělský podnikatel, realizující zemědělskou činnost a vlastníci farmu, kde by byla realizována agroturistika. Vzhledem k tomu, že by žadatel vlastnil potřebné komponenty, předmětem výdajů dotovaných z EU by byla pouze rekonstrukce objektu, který je součástí areálu na ubytovací zařízení s kuchyní, určené pro návštěvníky s cílem agroturistiky. Značnou výhodou v tomto případě jsou existující základy objektu k rekonstrukci, které znamenají velkou finanční úsporu v rámci realizace projektu.

Rozvoj agroturistiky a zvýšení návštěvnosti regionu by znamenal pro zaměstnance farmy jistotu práce. Navíc by došlo k dalšímu pozitivnímu vlivu na trh práce, jelikož by byli zaměstnané další pracovní síly, jako kuchař, provozní ubytovacího zařízení starající se o ubytované hosty, údržbář a pomocné síly ke zvířatům. V rámci pomocné síly by projekt napomohl zvýšit zaměstnanost lidí bez kvalifikace. Farma by mohla být navíc místem pro brigádníky v letních obdobích.

Realizací tohoto projektu by došlo ke spoustě aspektů, které by pozitivně ovlivnily venkov a tím i celý region. Projekt Farma by:

- pozitivně ovlivnil zaměstnanost na venkově – rekonstrukcí farmy a vytvořením nízkokapacitního ubytovacího zařízení by vznikla potřeba zaměstnání dodatečných pracovních sil
- respektoval ochranu přírodních zdrojů
- aktivizoval mladou generaci – snaží se o zapojení mladé generace do realizace projektu, možnost letní brigády, pracovní příležitosti
- byl realizován v prostředí Jesenicka – což je region vymezený, jako hospodářsky problémový

Projekt tak splňuje mnoho podmínek, díky kterým by mohl být upřednostněn mezi ostatními potenciálními projekty.

5.7.1 Místo realizace projektu

Místem realizace projektu Farmy by bylo již zmiňované Jesenicko. Farma musí být umístěna blízko běžeckých tras, z důvodu její přístupnosti a turistické návaznosti. Je potřeba, aby se nacházela v oblasti tras, které jsou využitelné i pro potřeby cykloturistiky, aby byla dostupnost k farmě zajištěna celoročně a nezávisela tak na klimatických podmínkách.

V tomto regionu se nachází řada málo obydlených oblastí, která jsou průmyslově nezatížena a vhodná tak pro rekreaci v rámci venkovské turistiky. Do dálky rozlehlá nedotčená krajina tak vzbuzuje pocity vzdálenosti civilizace a blízkého kontaktu s přírodou, jež mají relaxační účiny. Okolí Jesenicka nabízí spoustu kulturních a přírodních turistických míst¹⁶:

- Údolí ztracených štol se Zlatorudnými mlýny u Zlatých Hor
- Biskupská kupa – rozhledna
- Zlatý Chlum – rozhledna
- Výletní místo Bobrovník s lanovým centrem u Jeseníku
- Stezka Vincenze Priessnitze
- Stezka Víly pramene
- Snetanovy sady v jeseníku
- Nová in-line stezka Jeseník – Borovník

Navíc jsou v oblasti již vybudované farmy pro chov dobytka, které jsou neustále využívané a poskytují pracovní možnosti zdejším obyvatelům, kteří se zde po generace o dobytek starají. Tato místa asociují typickou představu českého venkova. Region je tak ideálním místem jako místo využití pro venkovskou turistiku.

5.7.2 Cílová skupina projektu

Primární cílovou skupinou projektu jsou návštěvníci turistického regionu Jeseníky, a to jak domácí, tak zahraniční. Z důvodu polohy farmy blízko běžecké trasy jsou cílové skupiny projektu podobné jako v případě projektu Běžecké lyžování:

- **domácí a zahraniční turisté**
- **podnikatelské subjekty**
- **MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenícko**

Agroturistika je formou turistiky, která láká širokou veřejnost. Mezi cílovou skupinu patří turisté, a to jak domácí, tak zahraniční. Z důvodu polohy projekty u hranic s Polskem by se předpokládalo, že obyvatelé tohoto státu budou tvořit převážnou část zahraničních turistů. Z důvodu zaměření se na agroturistiku se dále očekává převaha rodin s dětmi.

Snahou projektu je také podpora ekonomické aktivity zdejších podnikatelů. Vzhledem k regionální kuchyni, provozované v rámci projektu, bude pozornost směřována na místní zemědělské podnikatele, zpracovávající zemědělské produkty.

Třetí cílová skupina je místní aktivní sdružení (MAS), jehož cílem je rozvoj regionu Jesenícko a poskytování obecně prospěšných služeb. Jako výhodným řešením pro venkov regionu se jeví to, aby žadatelem o projekt byl zemědělský podnikatel, realizující zemědělskou činnost, který je členem MAS Vincenze Priessnitze pro Jesenícko. Tímto členstvím je totiž znázorněna snaha podnikatele zapojovat se do řešení místních záležitostí a rozvoj venkova.

---

¹⁶ Jeseník

5.7.3 Cíl projektu

Hlavním cílem projektu je rozvoj služeb nabízených na venkově jesenického regionu. Tento region patří mezi ekonomicky slabé s vysokou nezaměstnaností a je vymezen Vládou ČR jako hospodářsky problémový. Projekt je nástrojem zvýšení návštěvnosti regionu, prostřednictvím farmy, umístěné v rámci běžeckých a cyklistických, která se zaměřuje na agroturistiku a nabízí možnost ubytování a stravování. Obecné a specifické cíle projektu jsou následovné.

Obecné cíle:

- Vytvoření obytné farmy nabízející služby agroturistiky, ubytování a stravování
- Vybudování stabilní venkovské struktury
- Zvýšení atraktivnosti venkova regionu
- Zlepšení ekonomické situace

Specifické cíle:

- zvýšení kvality služeb na venkově
- rozvoj agroturistiky a využívání hospodářských zvířat na venkově
- udržení a posílení tradic venkova regionu
- pozitivní vliv na trh práce
- snaha prodloužit pobyt návštěvníků regionu – zvýšení jejich výdajů

Obecným cílem je snaha o vybudování farmy, která by sloužila k agroturistice. Návštěvníci by zde našli ubytování s regionální kuchyní a měli by možnost pozorovat typický život na venkově včetně obstarávání hospodářských zvířat. Chov koňů na zdejší farmě by umožňoval projížďky po okolí a nabízel možnost využití hipoterapie. Návštěvníci by tak trávili svůj volný čas ve spojení s přírodou, za podpory upevnování tradic, k čemuž by přispívala i zdejší regionální kuchyně. Snahou je zvýšení turistické atraktivity venkova regionu a zlepšení ekonomické situace.

Realizací projektu by tak došlo k podpoře rozvoje služeb venkova a jejich kvality, zachování tradice jesenického venkova a využití hospodářských zvířat. Snahou by bylo předat mladším generacím informace o životě na venkově a ukázat důležitost spojení člověka s přírodou. Uskutečněním projektu by vznikla nová pracovní místa ve spojitosti s ubytovacím zařízením, jeho kuchyní a chovem zvířat. Nabídnutí služeb návštěvníků má za cíl také prodloužení jejich pobytu a s tím související zvýšení jejich výdajů za služby. Projekt by se tak stal nástrojem ke zvýšení atraktivnosti a návštěvnosti regionu Jesenicko, jež by přispělo ke zlepšení jeho ekonomické situace.

5.7.4 Orientační rozpočet projektu

Rozhodnutím o financování projektu Farma z fondů EU prostřednictvím Programu rozvoje venkova, Priorita 6, oblast podpory 6.4.2 Podpora agroturistiky je možné získat finanční prostředky v této výši:

- maximální výše výdajů, ze kterých je stanovena dotace, je 10 mil. Kč na projekt
- minimální výše výdajů, ze kterých je stanovena dotace, je 200 tis. Kč na projekt

Při zamýšlených výdajích je nutné si uvědomit, které aktivity povedou k realizaci projektu a tyto aktivity vyčíslit. Orientační rozpočet je vytvořen pouze v návaznosti na financování výdajů z fondů EU, tudíž např. náklady vzniklé přijetím dodatečné pracovní síly zde nejsou zahrnuty, jelikož se nejedná a předmět podpory. Vyčísleny zde budou pouze činnosti, které by se předkládali k financování z fondů EU. Tyto výdaje musí vejít do rozpočtu v rozmezí 200 tis. Kč – 10 mil. Kč.

Jak již bylo zmíněno, žadatelem o dotaci je ideálně zemědělský podnikatel, který vlastní farmu s chovnými budovami pro dobytek. Předmětem výdajů takového žadatele, bude rekonstrukce jednoho ze stávajících objektů areálu, a to na ubytovací zařízení s kuchyní, poskytující možnost stravování zdejších hostů i návštěvníků.

V tomto zařízení bude vybudováno celkem 8 pokojů, z toho 4 čtyřlůžkové a 4 dvoulůžkové. Kapacita ubytovacího zařízení bude tedy 24 míst. Výdaje na rekonstrukci ubytovacího zařízení jsou rozepsány v následující tabulce:

Tab. 12 Výdaje na rekonstrukci ubytovacího zařízení

Předmět rekonstrukce	Výdaje v Kč
8 nově vzniklých pokojů (4x4m)	8 x 80 000= 640 000
8x sociálních zařízení a WC	8 x 100 000 = 800 000
Střecha	450 000
18 oken +8 malých dveří + 2 velké dveře	(18 x 14 000)+(8 x 20 000)+(2 x 30 000)= 472 000
Lyžárna a sklad	60 000+50 000= 110 000
Elektroinstalace	200 000
Kuchyně	1 500 000
Výdaje celkem	<u>4 172 000</u>

Zdroj: vlastní zpracování

Celkové orientační výdaje za rekonstrukci objektu do podoby ubytovacího zařízení s 8 pokoji pro hosty, včetně sociálních zařízení a WC, lyžárnou, skladem a kuchyní jsou vyčísleny ve výši 4 172 000 Kč.

K těmto výdajům na rekonstrukci ubytovacího zařízení se musí přičíst i doplňující výdaje, které je nutné rovněž realizovat v rámci zkvalitňování služeb návštěvníků farmy. Těmito výdaji je vybudování parkoviště s cca 20 místy pro auta,

dále dětské hřiště s pískovištěm a houpačkami a v neposlední řadě jsou to výdaje na úpravu terénu okolí ubytovacího zařízení, včetně jeho oplocení. Doplnující výdaje jsou uvedeny v tabulce:

Tab. 13 Doplnující výdaje projektu na úpravu okolí zařízení

Předmět rekonstrukce	Výdaje v Kč
Parkoviště	450 000
Dětské hřiště	100 000
Úprava terénu + oplocení	250 000
Výdaje celkem	<u>800 000</u>

Zdroj: vlastní zpracování

Jak lze vyčíst z tabulky, celkové orientační doplnující výdaje projektu jsou ve výši 800 000 Kč.

Souhrnné výdaje za celkovou rekonstrukci ubytovacího zařízení a úpravu jeho okolí jsou vyčísleny v tabulce:

Tab. 14 Souhrnné výdaje projektu

Předmět rekonstrukce	Výdaje v Kč
Celková rekonstrukce zařízení	4 172 000
Rekonstrukce okolí zařízení	800 000
Výdaje celkem¹⁷	<u>4 972 000</u>

Zdroj: vlastní zpracování

Rekonstrukce objektu v rámci existující farmy, do podoby ubytovacího zařízení s kuchyní, by žadatele o projekt stála i s doplnujícími výdaji na úpravu okolí přibližně 4 972 000 Kč. Tyto náklady jsou relevantní výdajům, které jsou v rámci Programu rozvoje venkova, oblast podpory Podpora agroturistiky vymezeny jako předmět finančních zdrojů poskytovaných Evropskou unií z fondů.

Žadatel by se výší těchto nákladů na rekonstrukci vešel do rozpočtu 10 mil Kč, vymezeného daným programem na podporu zemědělských podnikatelů v zakládání nezemědělských činností. Projekt navíc zdaleka nedosahuje horní hranice nastaveného rozpočtu pro možnost dotace, je zde tedy prostor i pro další investice, pokud by to bylo zapotřebí.

Rekonstrukce ubytovacího zařízení by tak umožnila ubytování a stravování návštěvníků farmy, kteří zde přijeli za účelem agroturistiky. Nově vybudovaná ku-

¹⁷ Do výdajů je již zahrnuta i cena práce

---

chyň, zaměřená na regionální pokrmy, by navíc nesloužila pouze hostům ubytovacího zařízení na farmě, ale také jako možnost stravování kolemjdoucím návštěvníkům oblasti.

6 Diskuze

Snahou politiky soudržnosti, jako jedné z politik Evropské unie, je snižování rozdílů mezi jednotlivými regiony v rámci EU. Aby mohla unie provádět konkrétní kroky, vedoucí k řešení této situace, potřebuje k tomu určité nástroje. Těmito nástroji jsou strukturální fondy, z nichž jsou poskytovány finanční prostředky, jako pomoc realizace projektů vedoucím ke snaze rozvoje regionů a jejich konkurenceschopnosti. Žádost o dotace z fondů se uskutečňuje prostřednictvím operačních programů, jež definují oblasti podpory, na které se v daném programovacím období dotace váží. Tyto programy jsou vytvářeny členskými státy a jsou předávány Komisi k jejich schválení. Na základě programem jasně definovaných stanovisek, pak dochází k samotnému procesu žádosti o podporu ze strukturálních fondů EU.

V minulém programovacím období, tzn. 2007-2013 bylo schváleno 26 operačních programů. Mezi žadateli o finanční pomoc EU bylo mimo jiné i sdružení Jeseníky – sdružení cestovního ruchu, které funguje jako organizace destinačního managementu již od 90 let minulého století. Sdružení se snaží o propagaci a rozvoj turistické destinace Jeseníků. Tato destinace zahrnuje oblast Šumperska a Jesenicka, které patří mezi regiony, jejichž ekonomická situace není příznivá. Šumpersko a Jesenicko je součástí Olomouckého kraje, který patří mezi kraje nejvíce postižené nezaměstnaností. Pro potřeby rozdělování dotací byla ČR rozdělena na menší územní jednotky (regiony soudržnosti), které vznikly spojením více krajů. Jeseníky patří do regionu soudržnosti Střední Morava, sdružujícího Olomoucký a Zlínský kraj. Organizace Jeseníky – sdružení cestovního ruchu tedy žádala o dotaci prostřednictvím Regionální operační programu Střední Morava, prioritní osa cestovní ruch.

Právě cestovní ruch má pro oblast Jeseníků zásadní význam. Vzhledem k ekonomické situaci oblasti představuje potenciál rozvoje tohoto území. Bohužel je však tento potenciál nedostatečně využíván a není mu věnována taková pozornost, jakou by zasloužil. Služby v rámci cestovního ruchu nejsou uspokojivé a nemohou tak naplňovat očekávání návštěvníků destinace. Vlivem vyšší polohy turistické destinace, je zde turismus zaměřen na využívání přírodního bohatství, a to především k letním a zimním horským aktivitám, mezi které patří pěší turistika, cykloturistika, lyžování, běžecké lyžování. Zlepšení služeb běžeckého lyžování bylo cílem dotovaného projektu „Běžecké lyžování v Jeseníkách“, který byl realizován v období 2008-2010. Zkvalitněním běžeckých tras a sjednocením informačního značení došlo k zlepšení služeb pro návštěvníky tras, což vedlo ke konečnému zvýšení počtu návštěvníků turistické destinace. Tento fakt vyšel z analýzy návštěvnosti tras, jež byla zpracovávána pro CHKO Jeseníky. Návštěvnost destinace po realizaci projektu Běžecké lyžování (2011, 2012) byla vyšší než v období před zahájením projektu (2007). Z výsledku průzkumu tak došlo k naplnění očekávání dopadu projektu na návštěvnost destinace.

Využitím finančních prostředků z fondů EU v programovacím období 2007-2013 mohlo dojít k realizaci tohoto projektu. Dotace ve výši několika milionu Kč umožnila zkvalitnění služeb určených návštěvníkům turistické destinace Jeseníky.

Bylo tak dosaženo účelu projektu, za jakým byl vytvořen a zrealizován. Podpora projektů z fondů EU v příštím programovacím období se tak stává příležitostí pro další rozvoj turistické destinace.

Nové programovací období 2014-2020 dává rovněž možnost financování kroků vedoucí k posílení či zvýšení ekonomické situace a konkurenceschopnosti regionů. Evropská unie se tak i v dalším období snaží snižovat hospodářské a sociální rozdíly mezi regiony. Pro ČR znamená období 2014-2020 snížení počtu programů, s jejichž cíly musí být navrhované projekty v souladu. Vhodným prostředkem pro další rozvoj turistické destinace Jeseníků se jeví žádost o finanční prostředky v rámci Programu rozvoj venkova. Program bude finančně podporovat méně rozvinutou formu turistiky, a to agroturistiku. Tato forma turistiky je zaměřena na poznávání života na venkově. Cílem podpory agroturistiky v rámci programu je rozvoj venkova a jeho služeb a podpora ekonomických aktivit zdejších zemědělských podnikatelů.

Navrhovaný projekt Farmy zaměřený právě na zmíněnou agroturistiku je příkladem další možnosti využití dotací pro rozvoj návštěvnosti turistické destinace Jeseníky. Projekt je konkrétně zaměřen na region Jesenicko, díky povaze zdejších venkovských oblastí a má návaznost na Běžecké lyžování. Návaznost je spatřována v umístění projektu v blízkosti běžeckých tras v oblasti Jesenicka, jako možnost rozšíření služeb v rámci cestovního ruchu v tomto regionu.

Myšlenka projektu spočívá v rekonstrukci existující farmy na objekt vhodný k provozování venkovské turistiky a ubytovacího zařízení s možností stravování. Pro tyto účely jsou určeny finanční prostředky v rámci Programu rozvoje venkova a jeho prioritní osy 6 - Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech se zaměřením na tyto oblasti. Projekt je zaměřen především na rodiny s dětmi, jako primární cílovou skupinu. Cílem projektu je zlepšení služeb venkova regionu, podpora zdejších podnikatelů, rozvoj atraktivnosti regionu pro návštěvníky, kteří by měli protahovat délku pobytu a zvyšovat tak denní finanční výdaje za služby, což vyvedlo ke zlepšení ekonomické situace venkova v tomto regionu. Realizací projektu by navíc došlo k zaměstnání dodatečných pracovníků, jako lidských zdrojů pro správný chod farmy.

Cestovní ruch v turistické destinaci Jeseníků představuje značný potenciál rozvoje. Existuje zde mnoho přírodních a kulturních krás, které jsou bezpochyby turisticky atraktivními místy. Je třeba přilákat návštěvníky do této oblasti neustálým rozšiřováním nabídky služeb a jejich zkvalitňováním. Neinvestováním do rozvoje služeb by docházelo ke stagnaci cestovního ruchu v Jeseníkách a odlivu návštěvníků. Pokud je zde navíc příležitost finanční pomoci ze strany EU prostřednictvím strukturálních fondů, je zajisté příhodné ji využít jako nástroj rozvoje cestovního ruchu v destinaci.

7 Závěr

Cílem práce bylo zjištění vlivu dotací z fondů EU na rozvoj cestovního ruchu v turistické destinaci Jeseníků. Cíl byl realizován prostřednictvím analýzy uskutečněného projektu a jeho dopadu na návštěvnost dané destinace.

Teoretická část byla věnována popisu a vysvětlení problematiky dotací z Evropské unie. Pro lepší pochopení byly tyto informace zasazeny do širšího kontextu politiky hospodářské a sociální soudržnosti, jako jedné z politik EU.

Byla zde vysvětlena podstata jednotlivých fondů a jejich účel, jako nástrojů realizace politiky soudržnosti a popsány programové dokumenty politiky soudržnosti, na jejichž základě se definují náležitost procesu žádosti o finanční prostředky. Dále zde byly teoreticky analyzovány vybrané součásti žádosti o dotaci EU a vysvětleno dělení projektů podle jejich účelu, žadatele a formy žádosti.

Jelikož se práce zabývala odvětvím cestovního ruchu a možnostmi využití dotací pro jeho rozvoj, nechybí vysvětlení pojmů souvisejících s cestovním ruchem a politikou cestovního ruchu. První část práce tak představuje obecné vysvětlení fungování finanční podpory z fondů EU a teoretické základy, na nichž se může stavět pro lepší orientaci v hodnocení zrealizovaného projektu, jež se uskutečňuje dále.

V praktické části došlo pomocí analýzy projektu Běžecké lyžování v Jeseníkách, realizovaného v programovacím období 2007-2013, ke zjištění vlivu finanční podpory na cíl tohoto projektu a na rozvoj cestovního ruchu v turistické destinaci Jeseníků.

Žadatelem o dotaci na projekt bylo sdružení Jeseníky – sdružení cestovního ruchu, kterému je proto věnována kapitola, ve které došlo k analýze jeho vnitřního prostředí. Místem realizace projektu byly již zmíněné Jeseníky, proto i této turistické destinace byla věnována pozornost.

Snahou analýzy jednotlivých fází žádosti a realizace projektu bylo názorně a logicky vysvětlit kroky, které musí žadatel provést, aby jeho projekt splnil podmínky dotace. Tyto kroky jsou popsány tak, jak šly reálně po sobě.

Pomocí statistických dat návštěvnosti oblasti bylo provedeno jejich grafické zpracování a porovnání. Jedna skupina data vznikla počítáním návštěvníků pomocí tepelných senzorů umístěných v některých částech běžeckých tras, a mají proto vypovídající schopnost o využívání upravených tras kolemjdoucími a kolemjedoucími návštěvníky. Druhá skupina dat doplňuje informace o návštěvnosti turistických atraktivit, které se nacházejí v blízkosti tras.

Na základě zpracování dostupných dat došlo ke zjištění, že financováním projektu a jeho realizací došlo ke zvýšení počtu návštěv turistické oblasti. V závislosti na tomto faktu byl proveden návrh další možnosti využití dotací v nadcházejícím programovacím období.

Došlo k popisu programovacího období 2014-2020 a jeho možností. Byla vypracovaná přehledná tabulka s veškerými schválenými programy, prostřednictvím kterých budou dotovány projekty. Vzhledem k povaze navrhovaného projektu umožňujícího rozvoj služeb v rámci cestovního ruchu v Jeseníkách, a to prostřednictvím agroturistiky, byl blíže specifikován Program rozvoje venkova, kterému

byla věnována další kapitola. Součástí kapitoly byla podrobněji rozepsána prioritní osa 6 - Podpora sociálního začleňování, snižování chudoby a hospodářského rozvoje ve venkovských oblastech se zaměřením na tyto oblasti a oblast podpory Podpora agroturistiky, s jejímiž cíli je potenciálně navrhovaný projekt v souladu.

V závěru práce došlo k návrhu využití dotací na projekt rozšíření existující farmy na Jesenicku pro účely agroturistiky, který by byl umístěn v blízkosti upravených běžeckých tras, rozšiřoval služby návštěvníkům oblasti a navazoval by tak na projekt Běžeckého lyžování z pohledu využití zvýšené návštěvnosti tras Jesenicka. Byly konkrétně popsány myšlenky projektu, místo jeho realizace, cílové skupiny, cíl a orientační rozpočet.

V práci tedy došlo k naplnění cíle a to zjištěním, jaký vliv měly dotace poskytnuté Projektu Běžecké lyžování v rámci Regionálního operačního programu Střední Morava na rozvoj cestovního ruchu v turistické destinaci Jeseníky. Na základě těchto informací byly navrženy možnosti dalšího rozvoje cestovního ruchu destinace, konkrétně v oblasti Jesenicka.

8 Literatura

- BAJER, Petr a Jiří MATYÁŠ. *Praktický průvodce dotacemi z fondů evropské unie*. Brno: Eurospolečnosti a.s., 2009. ISBN 978-80-254-4017-9.
- BOHÁČOVÁ, Iveta a Magdalena HRABÁNKOVÁ. *Strukturální politika Evropské unie*. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-111-6.
- BOUKAL, Petr. *Fundraising*. Praha: Grada Publishing a.s, 2013. ISBN 978-80-247-4487-2.
- CIHELKOVÁ A KOL., Eva. *Nový regionalismus: Teorie a případová studie (Evropská unie)*. Praha: C. H. Beck, 2007. ISBN 978-80-7179-808-8.
- DOČKAL, Vít. *Strukturální fondy EU - projektový cyklus a projektové řízení: příručka projektového manažera*. Brno: Masarykova univerzita, 2007. ISBN 8021043903.
- DOLEŽAL A KOL., Jan. *5 kroků k úspěšnému projektu: 22 šablon klíčových dokumentů a 3 kompletní reálné projekty*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2013. ISBN 978-80-247-4631-9.
- FIALA, Petr a Markéta PITROVÁ. *Evropská unie*. Brno: Centrum pro studium demokracie a kultury, 2003. ISBN 8073250152.
- H. TSIOTSOU, Rodoula a Ronald E. GOLDSMITH. *Strategic Marketing in Tourism Services*. UK: Emerald Group Publishing Limited, 2012. ISBN 978-1-78052-070-4.
- HAMARNEH, Iveta. *Mezinárodní cestovní ruch*. Praha: UJAK, 2014. ISBN 978-80-7452-040-2.
- JANIŠOVÁ, Dana a Mirko KŘIVÁNEK. *Velká kniha o řízení firmy: Praktické postupy pro úspěšný rozvoj organizace*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2013. ISBN 978-80-247-4337-0.
- JENÍČEK A KOL., Vladimír. *Vyvážený rozvoj: Na globální a regionální úrovni*. Praha: C. H. Beck, 2010. ISBN 978-80-7400-195-6.
- KÖNING A KOL., Petr. *Rozpočet a politiky Evropské unie: Příležitost pro změnu. 2. vydání*. Praha: C. H. Beck, 2009. ISBN 978-80-7400-195-6.
- KOTÍKOVÁ, Hana. *Nové trendy v nabídce cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2013. ISBN 978-80-247-4603-6.
- MAIER A KOL., Karel. *Udržitelný rozvoj území*. Praha: Grada Publishing a.s., 2012. ISBN 978-80-247-4198-7.
- MAJEROVÁ, Věra, Tomáš KOSTELECKÝ a Luděk SÝKORA A KOL. *Sociální kapitál a rozvoj regionu: Příklad Kraje Vysočina*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. ISBN 978-80-247-4093-5.
- MALACH, Antonín. *Jak podnikat po vstupu do EU*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2004. ISBN 80-247-0906-6.

- MOSE, Ingo. *Protected Areas and Regional Development in Europe: Towards a New Model for the 21st Century*. UK: Ashgate Publishing, 2012. ISBN 978-0-7546-4801-7.
- OCHRANA, František, Jan PAVEL a Leoš VÍTEK. *Veřejný sektor a veřejné finance: Financování nepodnikatelských a podnikatelských aktivit*. Praha: Grada Publishing a.s, 2010. ISBN 978-80-247-3228-2.
- PALATKOVÁ, Monika. *Marketingová strategie destinace cestovního ruchu: Jak získat více příjmů z cestovního ruchu*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2006. ISBN 80-247-1014-5.
- PALATKOVÁ, Monika. *Marketingový management destinací*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. ISBN 978-80-247-3749-2.
- PALATKOVÁ, Monika. *Získejte dotace z fondů EU*. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. ISBN 978-80-247-3750-8.
- PALATKOVÁ, Monika a Jitka ZICHOVÁ. *Ekonomika turismu*. Praha: Grada Publishing a.s., 2011. ISBN 978-80-247-3643-3.
- PALATKOVÁ, Monika. *Mezinárodní turismus: 2., aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2013. ISBN 978-80-247-4862-7.
- PAVELKOVÁ A KOL., Drahomíra. *Klastry a jejich vliv na výkonnost firem*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2009. ISBN 978-80-247-2689-2.
- PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů: 2. aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing a.s, 2009. ISBN 978-80-247-2789-9.
- RYGLOVÁ, Kateřina, Michal BURIAN a Ida VAJČNEROVÁ. *Cestovní ruch: podnikatelské principy a příležitosti v praxi*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2011. ISBN 978-80-247-4039-3.
- SEIFERTOVÁ, Věra. *Průvodcovské činnosti*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2013. ISBN 978-80-247-4807-8.
- SRPOVÁ, Jitka a Václav ŘEHOŠ A KOLEKTIV. *Základy podnikání: Teoretické poznatky, příklady a zkušenosti českých podnikatelů*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2010. ISBN 978-80-247-3339-5.
- SKOVAJSA, Marek a Dana MOREE A KOL. *Občanský sektor: Organizovaná občanská společnost v České republice*. Praha: Portál, 2010. ISBN 978-80-7367-681-0.
- T.C. MIDDLETON,, Victor a Jackie R. CLARKE. *Marketing in Travel and Tourism*. UK: Routledge, 2012. ISBN 0 7506 4471 0.
- TITTELBACHOVÁ, Šárka. *Turismus a veřejná správa*. Praha: Grada Publishing a.s, 2011. ISBN 978-80-247-3842-0.
- VEBER, Jaromír a Jitka SRPOVÁ A KOL. *Podnikání malé a střední firmy: aktualizované a rozšířené vydání*. Praha: Grada Publishing, a.s., 2008. ISBN 80-247-2409-X.

VITURKA, Milan. *Kvalita podnikatelského prostředí, regionální konkurenceschopnost a strategie regionálního rozvoje České republiky*. Praha: Grada Publishing a.s., 2010. ISBN 978-80-247-3638-9.

ZEMÁNKOVÁ, Helena a Vladimír TAUER. *Získejte dotace z fondů EU*. Brno: Computer Press, a.s., 2009. ISBN 978-80-251-2649-3.

Elektronické zdroje:

Běžecské lyžování v Jeseníkách. *IPRÚ Jeseníky* [online]. [cit. 2014-12-31]. Dostupné z: <http://www.ipru-jeseniky.cz/projekty-ipru/bezecke-lyzovani-v-jesenikach/>

Česko. Národní strategický referenční rámec. In: *Evropské strukturální a investiční fondy*. 2007. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/c81992d9-a5a7-4382-a859-a7ec13e9d654/Narodni-strategicky-referencni-ramec-CJ-cervenec>

Česko. Metodický podklad pro zpracování priorit operačních programů pro období 2007-2013 do úrovně oblastí podpory: Implementační/prováděcí dokument. In: *Evropské strukturální a investiční fondy*. 2005. Dostupné z: http://www.strukturalni-fondy.cz/getmedia/93871def-e883-4c71-877e-6138917aac11/Metodicky-podklad-pro-rozpracovani-priorit-operacn_93871def-e883-4c71-877e-6138917aac11.pdf

Česko. Program rozvoje venkova na období 2014-2020: Verze schválená Vládou ČR dne 9.7. 2014. In: *Evropské strukturální a investiční fondy*. 2014. Dostupné z: http://eagri.cz/public/web/file/323384/PRV_do_vlady.pdf

Česko. Regionální operační program regionu soudržnosti Střední Morava: verze 13. In: *ROP Střední Morava*. Dostupné z: http://www.rr-strednimorava.cz/file/2054_1_1

Česko. Zákon č. 248/2000 Sb., o podpoře regionálního rozvoje. In: *Zákony pro lidi.cz*. 2000. Dostupné z: <http://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-248>

HUŠEK, Zdeněk a Martina KŘEPELKOVÁ. Jak v novém programovacím období na měkké municipální projekty. *Hospodářské noviny* [online]. 2007 [cit. 2014-12-30]. ISSN: 1213-7693. Dostupné z: http://ihned.cz/c3-20613810-000000_d-20613810-000000_d-20613810-jak-v-novem-programovacim-obdobi-na-mekke-municipalni-projekty

Chráněná území v Jeseníkách. *Navštivte Jeseníky* [online]. © 2009 – 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.navstivtejeseniky.cz/do-prirody/chranena-uzemi>

O nás. *Jeseníky - sdružení cestovního ruchu* [online]. [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.jesenikytourism.cz/o-nas/>

Programové období 2014-2020. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020>

Program rozvoje cestovního ruchu OK 2011-2013 - výhled 2016. *Olomoucký kraj* [online]. [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.kr-olomoucky.cz/program-rozvoje-cestovniho-ruchu-ok-2011-2013-vyhled-2016-cl-727.html>

Program rozvoje venkova. *Evropské strukturální a investiční fondy* [online]. 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.strukturalni-fondy.cz/cs/Fondy-EU/2014-2020/Operacni-programy/Program-rozvoje-venkova>

Program rozvoje venkova v novém programovém období 2014-2020. *Dotační noviny* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://dotacni-noviny.cz/program-rozvoje-venkova-v-novem-programovem-obdobi-2014-2020/>

Výlety. *Jesenicko: oficiální stránky lázeňského města* [online]. © 2014 [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.jesenik.org/jesenicko/36990-vylety.html>

Základní informace o IPRÚ. *IPRÚ Jeseníky* [online]. [cit. 2014-12-30]. Dostupné z: <http://www.ipru-jeseniky.cz/vse-o-ipru/zakladni-informace/>

9 Přílohy

Obr. 3 Tabule s mapou umístěná na běžecké trase v Jeseníkách

Zdroj: IPRÚ Jeseníky

Obr. 4 Běžecké trasy v Jeseníkách

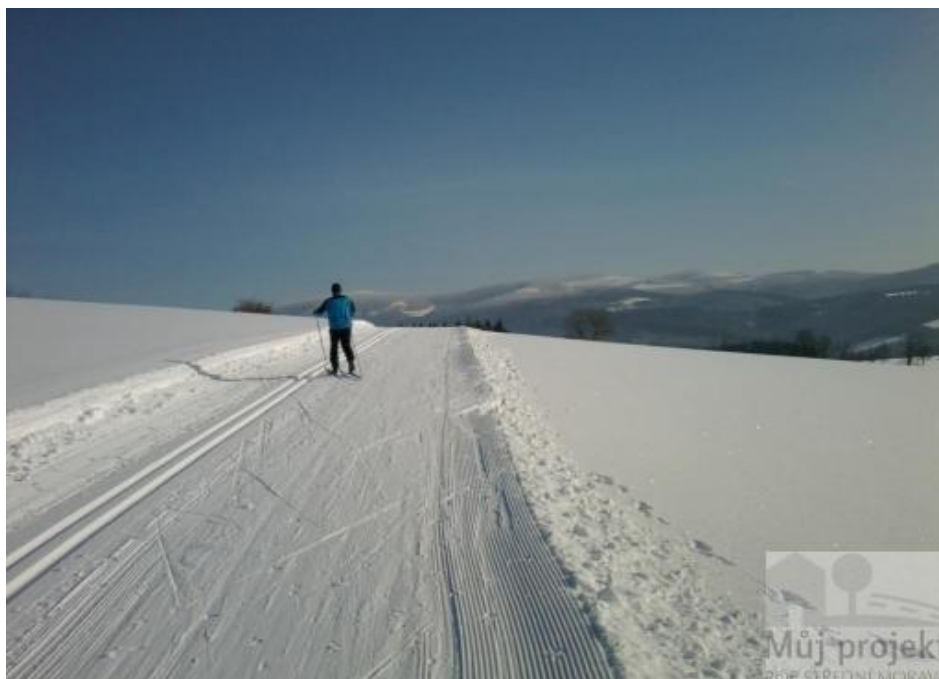
Zdroj: IPRÚ Jeseníky

Obr. 5 Turistické značení běžeckých tras v Jeseníkách

Zdroj: IPRÚ Jeseníky

Obr. 6 Běžecké trasy v Jeseníkách

Zdroj: IPRÚ Jeseníky